

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson)
สาระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
สมิง สงไพรสน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
พฤษภาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson)
สาระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
สมิง สงไพрсน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
พฤศจิกายน 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของนายสมิง สงไพรสน แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

- ประธานกรรมการ
(ผศ.ดร.ชวลิต ชูกำแหง) (กรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ)
- กรรมการ
(อาจารย์ธนดล ภูสีฤทธิ์) (อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ)
- กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์) (อาจารย์บัณฑิตศึกษาภายนอกภาควิชา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ.ดร.ประวิต เอรารธรรม)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ.เทียนศักดิ์ เมฆพรรณโอภาส)
ผู้รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ 27 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2556

ประกาศศุภกฤตการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากอาจารย์ชนดล ภูสีฤทธิ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง ประธานกรรมการสอบ และอาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ กรรมการสอบที่กรุณาให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และนำตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ จนกระทั่งการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คุณครูเสนีย์ ชันขวา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสาระดนตรีที่กรุณาให้คำแนะนำในด้านเนื้อหาสาระ วิชาการดนตรี คุณครูสุดารักษ์ สุวรรณทอง ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน คุณครูกัญจน์กมล มาลี ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่เคารพทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาการ และให้ความเอาใจใส่ในการศึกษาค้นคว้า ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครูอาจารย์และขอขอบใจนักเรียนโรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์ อำเภอกลาง จังหวัดหนองบัวลำภู สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและญาติพี่น้อง เพื่อนนิสิตปริญญาโทสาขาหลักสูตร และการสอน รุ่น พ.24 ห้อง 2 ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ขอมอบเป็นสิ่งบูชาพระคุณบิดามารดา คุณครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าอิสระจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สมิง สงไพรสน

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารະดณตริ เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นายสมิง สงไพรสน
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ธนดล ภูสีฤทธิ
ปริญญา	กศ.ม. สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้ามีความมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารະดณตริ เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารະดณตริ เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารະดณตริ เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนฝิ่งแดงวิทยาสรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารະดณตริ เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ จำนวน 6 แผน ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ อำนาจจำแนก 0.20 ถึง 0.45 ความเชื่อมั่น 0.87 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) อำนาจจำแนก 0.53 ถึง 0.92 ความเชื่อมั่น 0.82 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารະดณตริ เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ 23102 ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ $78.19 / 79.07$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ $75 / 75$ ที่ตั้งไว้

2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารະดณตริ เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ที่พัฒนาขึ้น เท่ากับ 0.67 หรือคิดเป็นร้อยละ 67.66

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝิ่งแดงวิทยาสรรค์ ที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) วิชาศิลปะพื้นฐาน (ดนตรี) มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับมาก

โดยสรุป การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารະดณตริเรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน รหัสวิชา ศ23102 เป็นการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

เป็นการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ที่ดียิ่งขึ้นพร้อมทั้งเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์อันจะเป็น
พื้นฐานสำคัญต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียนรายวิชาศิลปะพื้นฐานในโรงเรียนฝ่งแดงวิทยาสรรค์ อำเภอนากลาง
จังหวัดหนองบัวลำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ต่อไป

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	ภูมิหลัง 1
	ความมุ่งหมายของการศึกษา 3
	ความสำคัญของการศึกษา 3
	ขอบเขตของการศึกษา 3
	นิยามศัพท์เฉพาะ 4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6
	สาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 6
	การสอนดนตรี 11
	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) 17
	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 24
	ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 34
	ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ 36
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 37
	ความพึงพอใจ 43
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 48
	งานวิจัยในประเทศ 48
	งานวิจัยต่างประเทศ 50
3	วิธีดำเนินการศึกษา 54
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 54
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 55
	การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ 56
	แบบแผนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า 62
	ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า 63
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล 64
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 64

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
ความมุ่งหมายของการศึกษา	78
สรุปผล	78
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	92
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	116
ภาคผนวก ค ตัวอย่างภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	124
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	127
ประวัติย่อของผู้ศึกษา	131

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง	9
2	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปลาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์ จำนวน 4 ห้องเรียน	54
3	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนรวมปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 รายวิชาศิลปะพื้นฐานของนักเรียนกลุ่มประชากร ในการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์ จำนวน 4 ห้องเรียน	55
4	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้กับเวลาในการดำเนินการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	56
5	วิเคราะห์หลักสูตรวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้จุดประสงค์ การเรียนรู้	57
6	กำหนดจำนวนข้อสอบที่ต้องการสร้างให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้และสอดคล้องกัน ...	59
7	แสดงแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เขียนทั้งหมดและที่ต้องการ	61
8	รูปแบบการศึกษาค้นคว้าแบบ Single Group, Pretest – Posttest Design	62
9	กำหนดเวลาสำหรับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ	63
10	ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู	71
11	การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระ ดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู	75
12	ตารางวิเคราะห์ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระ ดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู	75
13	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ 23102 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ	117
14	ค่าของความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาศิลปะพื้นฐาน สาระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ จำนวน 30 ข้อ	120

15	ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาศิลปะพื้นฐาน สาระดนตรี เรื่อง ชลู่เพียงออ	121
16	ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของ แบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรีเรื่อง ชลู่เพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	122
17	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรีเรื่อง ชลู่เพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	123

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ดนตรี คือ ระดับเสียงขึ้นลงอย่างมีระเบียบ ที่เกิดจากอุปกรณ์การบรรเลงด้วยการ ตี ด สี เป่า เรียกว่าเครื่องดนตรี ที่ทำให้เกิดเสียงอันไพเราะ น่าฟัง เครื่องดนตรีจะมีรูปแบบ หรือลักษณะของเครื่องดนตรีตามถิ่นกำเนิดของแต่ละชาติ แต่ละภาษาทำให้มีเสียงที่แตกต่างกันไป รวมถึงท่วงทำนองในการบรรเลงและวิธีการทำให้เกิดเป็นทำนองอันไพเราะเหล่านี้สามารถสร้างความบันเทิงให้กับผู้ฟังได้ (อรรชรณ ชมวัฒนา และวีรสุดา บุณนาค. 2554 : 10) งานดนตรีไม่สามารถสัมผัสจับต้องได้ด้วยมือเพราะดนตรีมาในรูปพลังงานเป็นคลื่นเสียงจึงมองไม่เห็นและจับต้องไม่ได้ต้องอาศัยโสตประสาทการฟังเท่านั้นที่เป็นสื่อรับรู้และเนื่องจากดนตรีเป็นพลังงานจิต มนุษย์จึงสามารถรับรู้ และรับรู้ความรู้สึกได้ทันทีที่ได้ยิน โดยไม่ต้องแปล ทั้งนี้เพราะพลังงานคลื่นเสียงมีผลโดยตรงต่อจิตใจของผู้ฟัง (จิรพันธ์ สมประสงค์. 2553 : 206) ซึ่งอันที่จริงมนุษย์ที่เกิดมานั้นทุกคนมีจังหวะดนตรี อยู่ในตัวพร้อมมาตั้งแต่ต้น การรู้จักใช้วอยวะเช่นปาก จมูก ลิ้น ลำคอ ทำให้เกิดเสียงต่างๆ เพื่อสื่อความหมายแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ เป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ความเป็นชนชาติของมนุษย์โลก ดังนี้ ดนตรีไทยเป็นดนตรีที่มีลักษณะพิเศษที่แสดงแบบอย่างอันเป็นเอกลักษณ์ของไทย โดยเฉพาะ จึงเป็นศิลปะประจำชาติไทยมานานแสนนาน (เรณู โกศินานนท์. 2540 : 5) ดนตรีไทยเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย เนื้อหาสาระของดนตรีไทยมีคุณค่าต่อความเป็นไทยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับวิถีชีวิตไทย สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันทางศาสนา และสถาบันครอบครัวมีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมดนตรีไทยมาอย่างต่อเนื่องจากอดีตสู่ปัจจุบัน (สุดใจ ทศพร และคณะ. 2548 : 3) ดนตรีสามารถเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีวินัยในตนเองมีสมาธิ มีความอดทนสามารถร่วมปฏิบัติงานกับผู้อื่นได้ดี รู้จักคุณค่าของดนตรีและนาฏศิลป์ รู้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ (จารุณี ลิ้มปนานนท์. 2539 : 2) ในการเล่นดนตรีนั้นไม่เพียงแต่จะทำให้การปฏิบัติงานดีขึ้นเท่านั้นแต่ขนาดของสมองส่วนที่ทำงานด้านเสียงยังใหญ่ขึ้นด้วย และการเล่นดนตรีตั้งแต่อายุน้อยจะทำให้สมองมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น (นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข และพัชรา ประवालพิทย. 2545 : 57)

นักวิชาการการศึกษาหลายท่านได้พยายามส่งเสริมให้สังคมได้เห็นถึงความสำคัญและคุณประโยชน์ของดนตรีต่อการดำรงชีวิตที่เป็นส่วนตัวและการอยู่ร่วมกันในสังคม ดนตรีเป็นกระบวนการที่จะกระทำให้ทุกคนได้มีบทบาททางสังคม จุดประสงค์หลักของดนตรีศึกษาควรที่จะสามารถตอบสนองต่อความต้องการทางสติปัญญาและอารมณ์ของผู้เรียนทุกคน (วิภา คงคากุล. 2529 : 34-36) นอกจากความสำคัญดังกล่าวแล้วยังได้มีการค้นพบว่าการเล่นดนตรีนั้นไม่ได้ใช้สมองซีกขวาเพียงซีกเดียวดังที่เข้าใจกันมาในอดีต แต่ต้องใช้สมองทั้งสองซีกไปพร้อม ๆ กันโดยใช้สมองซีกขวาในด้านอารมณ์ สุนทรีย์และความสามารถทางดนตรีประสานกับการใช้สมองซีกซ้ายในการอ่าน

โน้ตเพลง ดังนั้น ขณะที่เด็กเล่นดนตรีอย่างมีความสุขและมีอารมณ์ไปกับเพลง สมองทั้งสองซีกจะเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันทำให้สมองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (นันทิยา ตันศรีเจริญ. 2545 : 26)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1) สาระดนตรี มาตรฐาน ศ 2.1 ให้ผู้เรียนเข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และ มาตรฐาน ศ 2.2 ให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการปฏิบัติหน้าที่อยู่นั้น พบว่า ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาศิลปะพื้นฐาน รหัสวิชา ศ23102 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 บางตัวชี้วัด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พร้อมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามความคาดหวังของสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจจะมีสาเหตุมาจากครูผู้สอนเป็นผู้ขาดความรู้ความชำนาญในหลักการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน สาระดนตรี ตามตัวชี้วัดและมาตรฐานของหลักสูตร ดังกล่าว

ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้มีการศึกษาทฤษฎี หลักการที่จะนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อจะปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นตาม ความมุ่งหวังพร้อมนี้เพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้าอิสระในการแก้ปัญหาอันเป็นผลมาจากสภาพสภาวะความบกพร่องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดจากตัวครูผู้สอนให้มีวิธีการหาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ถูกต้องเหมาะสมและดียิ่งขึ้นต่อไป

จากหลักการและเหตุผลที่ได้ยกกล่าวมานั้นจึงได้มีการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและหลักการเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรีเรื่อง ชลุ่มเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาศิลปะพื้นฐาน รหัสวิชา ศ23102 เพื่อมุ่งหวังในการจะพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ที่ดีขึ้นพร้อมทั้งเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียนรายวิชาศิลปะพื้นฐาน ในโรงเรียนฝิ่งแดงวิทยาสรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 19 ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ 23102

ความสำคัญของการศึกษา

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) และได้ค้นหาวิธีการสอนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีพร้อมทั้งเกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีทักษะปฏิบัติที่ดียิ่งขึ้น ผู้ที่มีความสนใจสามารถนำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นี้ ไปใช้ในการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์ อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 147 คน จาก 4 ห้องเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์ อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 19 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)
3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการ ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 12 ชั่วโมง ไม่รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) หมายถึง กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่นำแนวคิดและหลักการทางทักษะปฏิบัติที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เรื่อง ชลู่เพียงออ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาศิลปะพื้นฐาน (สาระดนตรี) รหัสวิชา ศ23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบที่ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (Perception) หมายถึง การแนะนำให้ผู้เรียนรับรู้ว่าจะทำอะไรกำลังจะฝึกปฏิบัติเป่าชลู่เพียงออโดยผู้เรียนจะต้องสังเกตการเริ่มฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม (Readiness) หมายถึง การให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติชลู่เพียงออ โดยการเตรียมอุปกรณ์การเรียนและพร้อมในการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายที่จะต้องใช้ในการปฏิบัติโดยการยืนขึ้นพร้อมยื่นแขนสองข้างไปข้างหน้าและกำมือ - แขนมือสลับกันไปจากนั้นนิ้วมือออกให้พอเหมาะพร้อมกับสลับปลายนิ้วมือขวาก่อนและตามด้วยมือซ้ายแล้วทำท่าทางการเปิดปิดนิ้วโดยไม่มีชลู่พร้อมก้าวเท้าขยับข้างประชิดซ้าย ขวา ประมาณ 5 นาที เพื่อการปรับตัวให้พร้อมต่อการปฏิบัติทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ พร้อมทั้งจะเคลื่อนไหวขณะมีการปฏิบัติชลู่เพียงออ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม (Guided Response) หมายถึง การให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ซึ่งให้ผู้เรียนได้เลียนแบบการกระทำหลังจากดูการสาธิตแล้วโดยการให้ตีตชูปลายนิ้วมือขวาทุกนิ้วพร้อมการเปล่งเสียงออกมาตามการวางตำแหน่งเปิด - ปิดนิ้วของระดับเสียงชลู่เพียงออขณะที่มือซ้ายกำลังถือชลู่อยู่และให้กระทำสลับกับมือซ้าย โดยการตีตชูปลายนิ้วมือซ้ายโดยเปล่งเสียงออกมาตามตำแหน่งเปิด - ปิดนิ้วของระดับเสียงขณะที่มือขวาถือชลู่เพียงออจากนั้นจึง เตรียมฝึกเป่าชลู่เพียงออให้ได้ตามตำแหน่งระดับเสียงต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง (Mechanism) หมายถึง การให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติชลู่เพียงออโดยการเป่าไล่เสียงตามลำดับของตัวโน้ตดนตรีตามการกำหนดเสียงจากการตีตชุนิ้วมือในขั้นที่ 3 ตามลำดับโดยการเป่าเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด ในลักษณะเป่าไล่เสียงขึ้นลงตามตัวโน้ตดนตรีแต่ละ 3 จังหวะโดยครูเป็นผู้ชี้แนะเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนจนทำได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นไปโดยอัตโนมัติแล้วจึงจัดระเบียบของเสียงที่เป่าออกมาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ (Complex Overt Response) หมายถึง การให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการปฏิบัติเป่าชลู่เพียงออด้วยตนเองตามขั้นตอน และฝึกบทเพลงที่กำหนดจนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในการปฏิบัติด้วยตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ (Adaptation) หมายถึง การให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะปฏิบัติชลู่เพียงออให้ดียิ่งขึ้น โดยการประเมินการปฏิบัติและกำหนดให้มีการศึกษาวิธีการฝึกปฏิบัติชลู่เพียงออพร้อมทั้งให้ผู้เรียนจดบันทึกผลการฝึกปฏิบัติของตนเองลงในสมุดบันทึกผลการฝึกทักษะเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาและประยุกต์ใช้ในกรณีการเข้าร่วมในกิจกรรมการแสดงอื่น ๆ ต่อไป

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม (Origination) หมายถึง ผู้เรียนมีการคิดริเริ่มการฝึกปฏิบัติ ขลุ่ยเพียงออได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยให้ครูผู้สอนมากำกับการฝึกเป่าหลังจากที่ผู้เรียนสามารถ ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออได้อย่างชำนาญตามขั้นตอนการฝึกของครูที่กำหนดไว้แล้ว โดยผู้เรียนจะเริ่มเกิด ความคิดใหม่ๆ ในการกระทำหรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการโดยอาศัยขั้นตอน ปฏิบัติจากทฤษฎีและหลักการในแนวทางของการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี

2. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 หมายถึง คุณภาพด้านกระบวนการและผลลัพธ์ของ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ วิชาศิลปะพื้นฐาน (สาระดนตรี) รหัสวิชา ศ23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น

75 (E₁) ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จาก ผลการประเมินตามแบบทดสอบย่อยและแบบประเมินทักษะปฏิบัติระหว่างเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ร้อยละ 75 ขึ้นไปโดยคิดเป็นสัดส่วน 40 : 60

75 (E₂) ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการ ทำ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป

3. ดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index) หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้า ของนักเรียนที่เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) เรื่อง ขลุ่ย เพียงออ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาศิลปะพื้นฐาน (สาระดนตรี) รหัสวิชา ศ23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นซึ่งคำนวณจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน หลังเรียนและคะแนนเต็ม

4. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก อารมณ์ หรือความชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาศิลปะพื้นฐาน (สาระดนตรี) รหัสวิชา ศ23102 โดยการวัดได้จาก แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ และได้นำผล การศึกษามาสรุปเรียบเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. สารระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสารระการเรียนรู้ศิลปะ (สารระดนตรี) ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. การสอนดนตรี
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson)
4. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้
7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
8. ความพึงพอใจ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สารระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสารระการเรียนรู้ศิลปะ (สารระดนตรี) ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางของ ประเทศที่มีสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลกปลูกฝังให้ผู้เรียนมี จิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย ค่านึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education Curriculum) หลักสูตรที่ใช้ในการ จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าอุดมศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมี ความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาอีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการ ดำรงชีวิต และมีคุณภาพได้มาตรฐานสากลเพื่อการแข่งขัน ในยุคปัจจุบันหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยส่วนที่เป็นแกนกลางซึ่งกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่ เกี่ยวกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นซึ่งพัฒนาโดยพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่น และส่วนที่สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการ และ ความถนัดของผู้เรียน หลักสูตรแกนกลาง (Core Curriculum) หลักสูตรแกนกลางเป็นหลักสูตรใน

ส่วนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทุกคนในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรแกนกลางมีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สารการเรียนรู้แกนกลาง โครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานซึ่งระบุการจัดเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและเกณฑ์กลางในการจบหลักสูตร หลักสูตรแกนกลางเป็นกรอบทิศทาง ในการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาเป็นส่วนจำเป็นสำหรับพัฒนา เยาวชนไทยทุกคนให้เป็นพลเมืองดีของชาติและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ก้าวทันต่อการ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ความเจริญทางวิทยาการในโลกปัจจุบัน

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

สาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อ คุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็น พื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

เรียนรู้อะไรในศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการ ทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะ แขนงต่างๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ

ทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงาน ทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมรวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของ ศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทาง วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรี ในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีใน เชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์ อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอด ความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่า ของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรีถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รู้และเข้าใจเรื่องทัศนธาตุและหลักการออกแบบและเทคนิคที่หลากหลายในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อสื่อความหมายและเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ วิเคราะห์รูปแบบเนื้อหาและประเมินคุณค่างานทัศนศิลป์ของตนเองและผู้อื่น สามารถเลือกงานทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม สามารถออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์ กราฟิก ในการนำเสนอข้อมูลและมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์

รู้และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของงานทัศนศิลป์ของชาติและท้องถิ่น แต่ละยุคสมัย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและสามารถเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ที่มาจากยุคสมัยและวัฒนธรรมต่าง ๆ

รู้และเข้าใจถึงความแตกต่างทางด้านเสียง องค์ประกอบ อารมณ์ ความรู้สึก ของบทเพลงจากวัฒนธรรมต่าง ๆ มีทักษะในการร้อง บรรเลงเครื่องดนตรี ทั้งเดี่ยวและเป็นวง โดยเน้นเทคนิคการร้องบรรเลงอย่างมีคุณภาพ มีทักษะในการสร้างสรรค์บทเพลงอย่างง่าย อ่านเขียนโน้ตโน้ตบันไดเสียงที่มีเครื่องหมาย แปลงเสียงเบื้องต้นได้ รู้และเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบของผลงานทางดนตรี องค์ประกอบของผลงานด้านดนตรีกับศิลปะแขนงอื่น แสดงความคิดเห็นและบรรยายอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อบทเพลง สามารถนำเสนอบทเพลงที่ชื่นชอบได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะในการประเมินคุณภาพของบทเพลงและการแสดงดนตรี รู้ถึงอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง เข้าใจถึงอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม

รู้และเข้าใจที่มา ความสัมพันธ์ อิทธิพลและบทบาทของดนตรีแต่ละวัฒนธรรมในยุคสมัยต่าง ๆ วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ

รู้และเข้าใจการใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง รวมทั้งพัฒนารูปแบบการแสดง สามารถใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ในการพิจารณาคูณภาพการแสดง วิเคราะห์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ โดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบทางนาฏศิลป์ ร่วมจัดการแสดงนำแนวคิดของการแสดงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

รู้และเข้าใจประเภทละครไทยในแต่ละยุคสมัย ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ รวมทั้งสามารถออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์ เครื่องแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์และละคร มีความเข้าใจ ความสำคัญ บทบาทของนาฏศิลป์และละครในชีวิตประจำวัน

ตาราง 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3	1. เปรียบเทียบองค์ประกอบที่ใช้ในงานดนตรีและงานศิลปะอื่น	การเปรียบเทียบองค์ประกอบในงานศิลปะ - การใช้องค์ประกอบในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น - เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น
	2. ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยว และรวมวง โดยเน้นเทคนิคการร้อง การเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียง	เทคนิคและการแสดงออกในการขับร้องและบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวง
	3. แต่งเพลงสั้น ๆ จังหวะง่าย ๆ	อัตราจังหวะ 2 และ 4 4 4 การประพันธ์เพลงในอัตราจังหวะ 2 และ 4 4 4
	4. อธิบายเหตุผลในการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบดนตรีในการสร้างสรรค์ งานดนตรีของตนเอง	การเลือกใช้อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์บทเพลง - การเลือกจังหวะเพื่อสร้างสรรค์ บทเพลง - การเรียบเรียงทำนองเพลง
	5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานดนตรีของตนเองและผู้อื่น	การเปรียบเทียบความแตกต่างของบทเพลง - สำเนียง - อัตราจังหวะ - รูปแบบบทเพลง - การประสานเสียง - เครื่องดนตรีที่บรรเลง
	6. อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม	อิทธิพลของดนตรี - อิทธิพลของดนตรีต่อบุคคล - อิทธิพลของดนตรีต่อสังคม
	7. นำเสนอหรือจัดการแสดงดนตรีที่เหมาะสมโดยการบูรณาการกับสาระ การเรียนรู้อื่นในกลุ่มศิลปะ	การจัดการแสดงดนตรีในวาระต่าง ๆ - การเลือกวงดนตรี - การเลือกบทเพลง - การเลือกและจัดเตรียมสถานที่ - การเตรียมบุคลากร - การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ - การจัดรายการแสดง

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3	1. บรรยายวิวัฒนาการของดนตรีแต่ละ ยุค สมัย	ประวัติดนตรีไทยยุคสมัยต่าง ๆ ประวัติดนตรีตะวันตกยุคสมัยต่าง ๆ
	2. อธิบายลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีนั้น ได้รับการยอมรับ	ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ

สรุปได้ว่า ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จะสามารถเป็นสาระสำคัญในการทำให้ ครูผู้สอนเกิดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียน ต่อไป

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคมรวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

จากจุดเน้นด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มุ่งเน้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และคุณลักษณะนิสัยที่ต้องเน้นเป็นการเฉพาะในแต่ละช่วงวัยและพัฒนาต่อเนื่องในทุกช่วงชั้น มีดังนี้ ชั้น ป.1- 3 เน้นความใฝ่ดี ชั้น ป.4- 6 ใฝ่เรียนรู้ ชั้น ม.1-3 อยู่อย่างพอเพียงและชั้น ม.4- 6 มีความมุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน โดยสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การสอนดนตรี

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีเพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหวังของหลักสูตร หรือตามความมุ่งหมายของครูผู้สอนนั้น นอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถของผู้สอนแล้ว ยังมีความจำเป็นจะต้องอาศัยหลักการ ทฤษฎีต่าง ๆ มาเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอีกด้วย การสอนดนตรีจึงเป็นทั้งศิลป์และศาสตร์อันทรงคุณค่าอย่างมหาศาล ดนตรีเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับมนุษย์ อาจเกิดจากการปรบมือ ตีเกราะเคาะไม้ การให้สัญญาณเสียงต่าง ๆ เมื่อมนุษย์มีวิวัฒนาการ ดนตรีก็มีการพัฒนาควบคู่กันไป มีการกำหนดลักษณะเฉพาะ มีวิธีการบรรเลงที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของเผ่าพันธุ์ มีการสร้างสรรค์ผลงาน และมีการสืบทอดเป็นวัฒนธรรมการดนตรีตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน จากเหตุผลดังกล่าว มีผู้ให้หลักการเกี่ยวกับการสอนดนตรีไว้ดังนี้

ดุซงกี บริพัตร (2543 : 67) ได้เสนอว่าหลักสำคัญในการสอนดนตรี คือ การบูรณาการของทักษะดนตรีและการเคลื่อนไหว ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิดทางดนตรีโดยใช้พื้นฐานทางการเคลื่อนไหวและทักษะดนตรีเป็นสื่อ การมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนเป็นสำคัญในการสอน ผู้เรียนจะคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันและแสดงในระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อรับรู้และเกิดประสบการณ์ทางดนตรีโดยใช้การเคลื่อนไหวเป็นสื่อ นั้นประกอบไปด้วยทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 3 ระดับ คือ ทักษะพื้นฐานเบื้องต้น ทักษะพื้นฐาน

ชั้นกลาง และทักษะในระดับสูง ผู้เรียนจะพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งไปพร้อม ๆ กับทักษะต่าง ๆ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทางดนตรี

อรรถวรรณ บรรจงศิลป์ (2547 : 70) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสอนดนตรีว่าเป็นการพัฒนาการรับรู้ด้านดนตรีและความเข้าใจในเรื่องโครงสร้างหรือ องค์ประกอบดนตรีเพื่อนำไปสู่ความซาบซึ้งในดนตรีและความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะดนตรีในชีวิตประจำวัน หลักการนี้เน้นทักษะดนตรี ได้แก่ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ อารมณ์เพลง และลีลา โดยใช้กิจกรรมดนตรีเป็นสื่อการสอนตามหลักการนี้เป็นการสอน แบบวิธีการแก้ปัญหา กล่าวคือผู้สอนจะเสนอแนะปัญหาให้กับผู้เรียนเพื่อให้ช่วยกันคิดแก้ไขปัญหา หลังจากนั้นผู้เรียนจะคิดวิธีการแก้ปัญหากับเพื่อน ๆ และผู้สอน

วิมลศรี อุปรมัย (2544 : 132) ยึดหลักเดียวกับกระบวนการเรียนรู้ด้านภาษากล่าวคือ การพัฒนาการด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาดนตรีในลักษณะเดียวกับที่ตนเรียนรู้ภาษาของตนเอง การฟัง การรับรู้และคิดและการเขียน (การสร้างสรรค) เน้นกระบวนการพื้นฐานของการเรียนดนตรี จุดมุ่งหมายของดนตรีศึกษาคือ การพัฒนาการรับรู้ด้านดนตรีและความซาบซึ้งในดนตรี การเรียนรู้ดนตรีในลักษณะกระบวนการทางภาษานั้นการฟังและการอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่นำมาใช้ในความหมายของการเรียนรู้ด้านดนตรีได้โดยตรงการเรียนดนตรีต้องใช้การฟังและการอ่านไต่ ส่วนการพูดและการเขียนในความหมายของการเรียนดนตรี หมายถึง การร้องและการสร้างสรรค์ทางดนตรี จะเห็นได้ว่าการใช้กระบวนการเรียนรู้ทางภาษาเป็นหลักในการเรียนการสอนดนตรีนั้นมีความครอบคลุมทักษะต่าง ๆ ทางดนตรีครบถ้วน หลักและวิธีสอนแต่ละวิธีก่อนจะนำไปใช้ควรมีการปรับปรุง ประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนของแต่ละสภาพ ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนดนตรีดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่คุณสอนกำหนดไว้ การนำหลักการหนึ่งไปประยุกต์หรือการผสมผสานกันระหว่างเทคนิควิธีต่าง ๆ ย่อมสามารถทำได้ตาม ความเหมาะสมซึ่งอยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน ไม่มีวิธีการใดที่ดีที่สุด มีแต่วิธีการที่เหมาะสมที่สุดเท่านั้น

ดนตรี (Music) รับรู้และสัมผัสได้ด้วยประสาทหู ผู้ฟังต้องมีจินตนาการ (Imagine) ในการฟัง (เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. 2542 : 1-2) อารมณ์ของเสียงดนตรีเป็นนามธรรม เป็นศิลปะการรับรู้ของจิตใจผู้ฟัง ผู้ที่จะเข้าถึงมิติของดนตรีได้นั้นจึงต้องได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ในเรื่องขององค์ประกอบของดนตรี เนื้อหาสาระทางดนตรี และคุณค่าของดนตรี

ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2544 : 133) กล่าวว่า องค์ประกอบของกิจกรรมดนตรี ได้แก่ ผู้จัดการกิจกรรม ผู้ดำเนินกิจกรรม ผู้ร่วมกิจกรรม และลักษณะหรือรูปแบบของกิจกรรม กิจกรรมดนตรีมีหลากหลายจุดประสงค์ สภาพของการจัดกิจกรรม และประเภทของกิจกรรมดนตรีทำให้มีรายละเอียดขององค์ประกอบต่างกันไป ดังนี้

1. กิจกรรมดนตรีในห้องเรียน ผู้จัดการและผู้ดำเนินกิจกรรม คือ ครูผู้สอนดนตรี ผู้ร่วมกิจกรรม คือ นักเรียนหรือผู้เรียนดนตรี และรูปแบบของกิจกรรม คือ กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีในห้องเรียนซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ

2. กิจกรรมดนตรีนอกห้องเรียน ผู้จัดการอาจเป็นครูหรือนักเรียน ผู้ดำเนินกิจกรรม อาจจะเป็นครูหรือวิทยากรรับเชิญ ผู้ร่วมกิจกรรม คือ นักเรียน

3. กิจกรรมดนตรีในสังคม ปกติแล้วกิจกรรมดนตรีในสังคม มักจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงดนตรี ในลักษณะนี้ผู้จัดคือ หน่วยงานต่างๆ ทางดนตรีหรือทางการศึกษา ผู้ดำเนินกิจกรรม คือ นักดนตรี ผู้ร่วมกิจกรรม คือ ผู้ฟังดนตรี นอกจากนี้แล้วกิจกรรมดนตรีในสังคม อาจจะเป็นรูปแบบอื่นๆ ได้นอกเหนือไปจากการแสดงดนตรี เช่น การให้ความรู้ทางดนตรีกับเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ในลักษณะนี้ผู้จัดมักจะเป็นหน่วยงานทางการศึกษา ผู้ดำเนินกิจกรรม คือ เด็ก เยาวชนและประชาชน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของผู้จัดกิจกรรม

4. กิจกรรมตามสื่อต่าง ๆ มีหลายลักษณะ โดยมีรูปแบบเป็นไปตามประเภทของสื่อ เช่น สื่อโทรทัศน์ ผู้จัด คือ ผู้ผลิตรายการ ผู้ดำเนินรายการ คือ ผู้ที่มีความรู้ทางดนตรีหรือวิทยากร ที่ผู้จัดเชิญมา ผู้ร่วมกิจกรรม คือ ผู้ร่วมรายการในห้องส่งหรือผู้ชมที่บ้าน สื่อวิทยุ ผู้จัด คือ ผู้ผลิตรายการ ซึ่งอาจจะเป็นคน ๆ คนเดียวกับผู้ดำเนินรายการ ผู้ร่วมกิจกรรม คือ ผู้ฟังทางบ้าน เป็นต้น

สุดใจ ทศพร และคณะ (2548 : 19-36) ได้กล่าวถึงการสอนดนตรีไว้ ดังนี้
การศึกษาวิชาดนตรีของนักเรียนสามารถรับความรู้ หรือเกิดการเรียนรู้ได้ 3 ทาง คือ

1. อ่าน หมายถึง การอ่านทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน
2. ฟัง หมายถึง ฟังครูอธิบายและฟังการอภิปรายของเพื่อนร่วมชั้น
3. ฝึกหัด หมายถึง วิชาที่มีการปฏิบัติ ต้องฝึกหัดให้สามารถทำงานนั้นได้

วิชาการดนตรีไทยนั้น เป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีความละเอียดลึกซึ้งศึกษาได้อย่างไม่มีวันสิ้นสุดในความละเอียดลึกซึ้งเหล่านั้นแฝงไว้ด้วยความไพเราะงดงามของเสียง ซึ่งสังคีตกวีได้นำมาเรียบเรียงไว้อย่างเหมาะสมลงตัว มีลักษณะที่หลากหลายชวนให้น่าสนใจศึกษา นอกจากนี้ยังมีคำศัพท์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เฉพาะในวงการดนตรีไทย เรียกว่า ศัพท์สังคีต เพื่อให้เข้าใจการศึกษาดนตรีในภาคทฤษฎีเพื่อจะเป็นประโยชน์สำหรับภาคปฏิบัติต่อไป การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยในเบื้องต้นผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับส่วนประกอบของดนตรี การปฏิบัติเครื่องดนตรี โน้ต และสัญลักษณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติเครื่องดนตรีชนิดนั้นๆ ให้เข้าใจก่อนซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจวิธีปฏิบัติเครื่องดนตรีนั้น ได้ดีและสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง ถ้าฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีนั้นๆ ได้อย่างชำนาญ

สงบศึก ธรรมวิหาร (2545 : 202-203) กล่าวถึง การเรียนการสอนดนตรีไทยไว้ ดังนี้
การศึกษาดนตรีไทยที่ผ่านมาในอดีต นิยมใช้หลักสำคัญ 3 ประการคือ

1. การชี้แนะ คือ ให้ทำตามคำสั่งครู
2. การท่องจำ ทั้งที่เป็นบทเพลงและเทคนิคทางการบรรเลงโดยไม่มีกำบัง

โน้ต

3. ยึดมั่นในจารีตประเพณี

ปัจจุบันการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาได้เสนอแนวทางการเรียนการสอนดนตรีไว้ดังนี้

1. การกำหนดตารางสอน ควรกำหนดและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
2. การกำหนดวิธีเริ่มหัดแก่ผู้เรียนที่ยังไม่เคยเรียนดนตรีมาก่อน เช่น ทำนอง ทำจับไม้ ทำพันทิว ทำสีซอ เป็นต้น

3. การกำหนดเพลง นับตั้งแต่เพลงแรกที่ฝึกหัด ถ้าเป็นเครื่องสาย ก็มักจะนิยมเพลงจระเข้ทางยาวและเพลงแป๊ะ ถ้าเป็นปี่พาทย์ก็มักใช้เพลงสาธุการ ส่วนเพลงต่อจากนั้น การจะใช้เพลงตามแบบโบราณ อาจจะทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย เพราะยังฟังไม่ออกว่าไพเราะอย่างไร จึงเสนอให้ใช้เพลงที่คุ้นหูเสียก่อนจนกว่าผู้ฝึกหัดใหม่จะชินกับเพลงมากพอสมควร จึงจะย้อนกลับไปฝึกหัดบรรเลงเพลงตามลำดับแบบโบราณ อันจะทำให้พื้นฐานทางดนตรีแน่นขึ้น

4. เกี่ยวกับตัวผู้สอน ควรจะมาสอนตรงเวลาตามตารางสอน หากผู้เรียนไม่ค่อยได้พบครูผู้สอนหรือเข้าสอนไม่ตรงเวลาบ่อยๆ ผู้เรียนมักเกิดความเบื่อหน่าย ครูจึงกลายเป็นผู้สกิดกัน ความเจริญทางด้านดนตรีไปในตัว

5. ควรจะมีสิ่งแวดล้อม หรือบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้สมาชิกใหม่เกิดความประทับใจในดนตรี อันจะได้ผู้สืบทอดทางดนตรีเพิ่มขึ้นอีกจำนวนมาก

การุณนันทน์ รัตนแสนวงษ์ (2556 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงดนตรีไทยในบทความดนตรีคู่โลกยั่งยืน หลับตื่นแล้วเสียงดนตรี(ไทย) โดยได้นำอมัญญะเชษฐราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2534 มีใจความว่า“ดนตรีไทยเป็นมรดกอันล้ำค่าของชาวไทย ความล้ำค่าของดนตรีไทยนั้นอยู่ที่ดนตรีไทยและเพลงไทย ได้สะท้อนความเป็นไทยในส่วนที่เป็นความละเอียดอ่อน ละเมียดละไม อ่อนโยนต่อธรรมชาติและเพื่อนมนุษย์ไว้ได้อย่างหมดจด ยิ่งกว่าวัฒนธรรมในด้านอื่นๆ การรู้จักดนตรีไทยย่อมเป็นการรู้จักความละเอียดละไมประณีตของบรรพชนไทยได้เป็นอย่างดี และจะช่วยให้ตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นไทยอย่างชื่นชมตลอดไปด้วย” นั้นหมายถึงศิลปะแห่งการดนตรีไทยนับได้ว่าเจริญรุ่งเรืองมาช้านาน เป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องกล่อมเกลาคิดใจนิสัยของมนุษย์ และเป็นกระบอกน้ำใจจิตใจและนิสัยของชนทุกชาติให้ประจักษ์แก่โลก กรมขุนชัยนาทนเรนทร (การุณนันทน์ รัตนแสนวงษ์. 2556 : ออนไลน์) แต่เป็นที่น่าเสียดายที่คนไทยปัจจุบันหาได้มีความรู้สึกซาบซึ้งถึงคุณค่าแห่งศิลปะนี้ไม่ มีน้อยคนนักที่จะเข้าถึงดนตรีไทยและเข้าใจในคุณค่าอันล้ำเลิศอย่างแท้จริง มิหนำซ้ำยังมีคนไทยบางจำพวกพยายามที่จะล้มล้างทำลายศิลปะอันนี้ให้สูญไป โดยเข้าใจผิดว่าเป็นเครื่องที่ทำให้เกิดความอับอายขายหน้าแก่ตนเอง โฉนเลยจะมานั่งตีระนาดสี่ชอกกันอยู่ ความหวังโยในเรื่องนี้ผู้เขียนจึงมีความประสงค์จะบอกผู้เป็นชาวไทยที่รักทุกท่านว่า การที่เราจะอวดชาวโลกทั้งหลายว่าเรารุ่งเรืองมาแต่ครั้งโบราณกาลแล้วนั้น เราจำเป็นต้องมีศิลปวัฒนธรรมแบบของไทยแท้ๆ เช่น มีภาพจิตรกรรมฝาผนังอันสวยงามแบบไทย มีดนตรี นาฏศิลป์อันอ่อนช้อยงดงาม และอื่นๆ อีกมากมายที่เป็นแบบฉบับของไทยเพื่ออวดนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องดนตรีไทยของเราที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมของไทยมาแต่ครั้งอดีตกาล ดนตรีไทยนี้เป็นของวิเศษ พิสดารแปลกกว่าดนตรีของชาติใดในโลก เป็นของที่มีบุคลิกลักษณะ และมีหลักเกณฑ์ของเราเองโดยเฉพาะ (อุทิศ นาคสวัสดิ์. 2522 : 139) การบรรเลงดนตรีไทยและการขับร้องเพลงไทยเดิมนั้นต้องอาศัยศิลปะ ทักษะ และความสามารถพิเศษเพื่อให้ไพเราะ ประณีต นุ่มนวลได้อารมณ์ ได้ความรู้สึกที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ พฤติกรรมและความเป็นคนไทยด้วย และคนไทยใช้ดนตรีไทยนี้ในการขับกล่อมทั้งในศาสนพิธี ราชพิธี และพิธีกรรมต่างๆ ในวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้านมาแต่ครั้งโบราณ จึงนับได้ว่าดนตรีไทยมีส่วนในการขับกล่อมและขัดเกลาจิตใจของคนไทยให้ประณีตงดงามมาจนถึงทุกวันนี้

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2541 : 90) ได้กล่าวถึงการนำทฤษฎีการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนดนตรีไว้ดังนี้

1. ควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเริ่มสอนวิชาดนตรี ทั้งนี้เพื่อเป็นการวางฐานและทบทวนเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้เรียนมาในระดับปฐมวัย

2. วิชาดนตรีที่นำมาสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นควรเน้นที่แนวคิดโดยคำนึงถึงเสียงมาก่อนสัญลักษณ์ให้มากที่สุด เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียงผู้สอนควรทำทุกอย่างให้เป็นรูปธรรมมากที่สุด

3. สัญลักษณ์ที่ใช้ในระยะแรกของการจัดกิจกรรมควรเป็นสัญลักษณ์ภาพหรือสัญลักษณ์ที่ง่ายต่อการจดจำ และมีความหมายเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวของผู้เรียน เพื่อช่วยในการเรียนรู้ของผู้เรียน จากนั้นจึงเปลี่ยนสัญลักษณ์ดนตรีในระยะต่อมา เมื่อผู้เรียนมีความเข้าใจแนวคิดของสัญลักษณ์ภาพดีพอแล้ว

4. การจัดกิจกรรมดนตรีควรยึดหลักทักษะดนตรี โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะต่าง ๆ โดยตรงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ในการจัดกิจกรรมแต่ละคาบการเรียนควรให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิบัติทักษะต่าง ๆ ครบทุกทักษะ โดยเน้นทักษะใดทักษะหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ทักษะนั้น ๆ ได้อย่างเต็มที่ เนื้อหาดนตรีที่มุ่งเน้นควรเป็นไปทำนองเดียวกัน การร้องเป็นทักษะที่ควรเน้นเพราะนอกจากจะช่วยพัฒนาทักษะด้านการร้องแล้ว ยังใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเนื้อหาดนตรีด้านอื่น ๆ ต่อไปได้อย่างดี

5. เจตคติดนตรียังคงเป็นสิ่งสำคัญ จึงควรจัดกิจกรรมสร้างเสริมความสนใจเพื่อให้ผู้เรียนรักและสนใจในดนตรี นอกจากนี้การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับดนตรีทุกประเภทแล้วควรพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการรับรู้ดนตรีที่มีคุณค่า เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในสุนทรียรสของดนตรี

6. ผู้สอนดนตรีควรสำรวจความถนัดทางดนตรีของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแนะนำผู้ที่มีแววหรือความถนัดด้านดนตรีให้ศึกษาดนตรี อย่างจริงจังต่อไป

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2537 : 68) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงและแนวทางในการสอนเล่นดนตรีไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนทุกคนควรได้เล่นเครื่องดนตรี ในการประกอบกิจกรรมบางครั้งผู้สอนอาจจะมีการแบ่งผู้เรียนส่วนหนึ่งให้ร้องเพลง และอีกส่วนหนึ่งเล่นดนตรีประกอบ หรือให้แต่ละกลุ่มฝึกทักษะเฉพาะได้เต็มที่ จึงควรมีการสลับเปลี่ยนให้กลุ่มร้องมาเล่นดนตรี และกลุ่มเล่นดนตรีมาร้อง เพื่อให้ทุกคนเล่นดนตรี บางครั้งอาจจะให้ผู้เรียนเล่นดนตรีพร้อมกันทุกคนและร้องไปด้วย ผู้เรียนทุกคนอาจจะได้เล่นเครื่องดนตรีต่าง ๆ กัน เพราะปกติเครื่องดนตรีแต่ละชนิดโรงเรียนอาจจะมีอยู่ 3 - 4 ชิ้น จะเป็นการดีถ้ามีการสลับสับเปลี่ยนให้ ผู้เล่นได้เล่นเครื่องดนตรีทุกชนิดซึ่งการเรียนในแต่ละชั่วโมงอาจจะทำไม่ได้ แต่ในกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนควรมีโอกาสสลับสับเปลี่ยนเล่นเครื่องดนตรีทุกชนิดที่มีอยู่ในห้องดนตรี

2. เครื่องดนตรีควรอยู่ในสภาพดี โดยปกติเครื่องประกอบจังหวะมักจะเป็นเครื่องดนตรีที่โรงเรียนจัดหาไว้ ผู้สอนควรตรวจสอบดูสภาพเสมอว่ามีสภาพดีพอที่จะใช้เล่นได้หรือไม่ ถ้าเครื่องดนตรีไม่อยู่ในสภาพจะใช้ได้ควรซื้อหาใหม่ เครื่องดนตรีที่อยู่ในสภาพดีเป็นสิ่งจูงใจอย่างหนึ่งให้ผู้เรียนสนใจอยากร่วมกิจกรรมการเล่น

3. การเก็บรักษาเครื่องดนตรี ผู้สอนควรปลูกฝังนิสัยการเก็บรักษาเครื่องดนตรีหลังการเล่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเคยชินกระทำจนเป็นนิสัย ทั้งนี้จะเป็นวิถีทางหนึ่งที่จะช่วยให้อายุการใช้งานของเครื่องดนตรียืนยาว ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาเมื่อเล่นเครื่องประกอบจังหวะแล้วมักจะโยนหรือวางแรง ๆ และนิสัยที่ปฏิบัติจะติดตัวนำมาปฏิบัติในระดับมัธยมศึกษา ครูผู้สอนจึงควรเตือนและบอกก่อนเสมอให้วางด้วยความระมัดระวัง ไม่โยนเล่น เพราะจะทำให้เครื่องดนตรีชำรุดเสียหายได้

4. การเล่นเครื่องดนตรี เป็นความจำเป็นที่ครูผู้สอนควรสอนวิธีเล่นเครื่องดนตรีแต่ละชนิดให้กับผู้เรียน และควรทบทวนเน้นเสมอเพื่อให้เสียงที่ออกมาไพเราะน่าฟังนอกจากนี้การเล่นเครื่องดนตรีอย่างถูกวิธีเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เครื่องดนตรีทนทานไม่ชำรุดเสียหายไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามในการสอนให้ผู้เรียนเล่นเครื่องดนตรีแต่ละชนิดอาจจะให้ผู้เรียนทดลองดูว่าจะทำให้เครื่องดนตรีขึ้นนั้นเกิดเสียงในลักษณะใดได้บ้าง ทั้งนี้ถือว่าเป็นการสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนโดยไม่ทำให้เครื่องดนตรีเสียหายหรือชำรุดและมีการแนะนำการเล่นเครื่องดนตรีที่ถูกต้องไว้ด้วยเสมอ

5. การเล่นดนตรีทั้งแบบกลุ่มและแบบเป็นวง ในขั้นแรกควรให้ผู้เรียนมีโอกาสเล่นเหมือนกัน กล่าวคือ ทุกเครื่องดนตรีเล่นในรูปแบบจังหวะเดียวกัน ต่อมาควรให้มีการเล่นเป็นแบบผสมวง คือ เครื่องดนตรีแต่ละชนิดเล่นในรูปแบบจังหวะที่ต่างกัน ซึ่งเป็นการฝึกสมาธิและการฟังไปด้วยเพราะการเล่นดนตรีที่มีรูปแบบจังหวะต่างกัน ผู้เล่นต้องมีสมาธิเล่นไม่ให้ตามผู้อื่น ซึ่งต้องฟังสิ่งที่ตนเองเล่นและผู้อื่นเล่นไปในเวลาเดียวกัน ทักษะต่าง ๆ นี้ช่วยให้ผู้เรียนนำไปใช้ในโอกาสการร้องประสานเสียงในเวลาต่อไปได้ ในบางครั้งอาจจะให้ผู้เรียนมีโอกาสเล่นดนตรีเดี่ยวด้วยจะเป็นการดีอย่างไรก็ตามควรดูโอกาสและเวลาด้วย เพราะการเล่นเดี่ยวทุกคนย่อมต้องใช้เวลามาก

6. การเล่นดนตรีโดยการอ่านและการสร้างสรรค์ในการเล่นดนตรีควรให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เล่นดนตรีทั้งจากการอ่านโน้ต หรือตามรูปแบบจังหวะ และทั้งจากการเล่นโดยการสร้างสรรค์ ทั้งนี้การสร้างสรรค์ควรเป็นไปในรูปของการเข้ากันได้ระหว่างทำนองกับการเล่นเครื่องตี หรือถ้าเป็นการเล่นทำนอง แนวทำนองควรมีความไพเราะน่าฟังเป็นหลัก มีโซ่เล่นกันไปโดยไม่มีหลักเกณฑ์ใด ๆ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ การเล่นจะมีได้นำไปสู่การพัฒนาด้านดนตรีเท่าที่ควร สำหรับในเด็กเล็ก ๆ ทักษะการอ่านอาจจะยังไม่จำเป็นการเล่นดนตรีอาจจะใช้เล่นจากความจำ โดยผู้สอนมีการสอนรูปแบบจังหวะที่ง่ายๆ ให้ก่อน เมื่อผู้เรียนเข้าใจในรูปแบบจังหวะแล้วจึงเล่นตามรูปแบบจังหวะนั้น เมื่อผู้เรียนเริ่มมีทักษะการอ่านดีขึ้น การเล่นจากการอ่านควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีโอกาสทำเสมอ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านดีขึ้นด้วย

7. การฟังการเล่นของตนเอง การที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฟังจากการฝึกทักษะฝีมือตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกสนใจและเป็นการดึงดูดให้ผู้เรียนชอบและสนใจดนตรีมากขึ้น

นอกจากนี้ยังเป็นการประเมินผลช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงการเล่นของตนเองให้ดีขึ้นด้วย ผู้สอนจึงควรบันทึกเสียงการเล่นในบางครั้งบางคราวและเปิดเทปบันทึกเสียงให้ผู้เรียนได้ฟัง โดยมีการพูดคุยถึงการเล่นว่าพอใจหรือไม่ เพราะเหตุใด และควรปรับปรุงอย่างไร ให้การเล่นดีขึ้น

8. ราคาเครื่องดนตรี ในบางครั้งการสอนดนตรีแม้ในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา การที่ผู้เรียนได้เล่นดนตรีสักชิ้นหรือสองชิ้นหรือตามความสามารถเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ เช่น การเล่นขลุ่ยริคเคเตอร์ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ ผู้เรียนควรมีเครื่องดนตรีเป็นของตนเองถ้าในกรณีที่ผู้เรียนสามารถจัดซื้อหาได้คงไม่เป็นปัญหา แต่ในกรณีที่ผู้เรียนอาจจะจัดหาซื้อไม่ได้ปัญหาอาจจะเกิดขึ้นได้ ดังนั้นจึงอยู่ในดุลยพินิจของผู้สอนหรือโรงเรียนที่จะกำหนดนโยบายเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นได้

และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 4) การเล่นเกมดนตรีอาจมีโอกาสเลือกได้มากขึ้น เพราะผู้เรียนมีความสามารถมากขึ้น ราคาของเครื่องดนตรีอาจจะแพงขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ผู้สอนและโรงเรียนควรวางแผนให้รอบคอบ ถ้ามีปัญหาการสอนเล่นเกมดนตรี อาจจะต้องกระทำเป็นกิจกรรมพิเศษหรือเรียนกันเป็นวิชาทักษะ สำหรับวิชาดนตรีศึกษาอาจจะไม่เน้นกิจกรรมการเล่น โดยไม่เน้นกิจกรรมการร้อง หรือเครื่องดนตรีอื่นที่โรงเรียนสามารถจัดหาให้แทนได้ เนื้อหาที่จะนำมาสอนเล่นเกมดนตรีมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กอย่างยิ่งโดยเฉพาะในเรื่องจังหวะ ทำนอง ควรมีรูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้

การเรียนดนตรีไทยไม่ว่าจะเป็นแบบอดีตหรือปัจจุบันก็ตาม ครูผู้สอนทุกคนต่างมุ่งหวังเห็นลูกศิษย์ของตนมีความสุขกับการเล่นเกมดนตรี และสืบทอดเอกลักษณ์ของชาติให้ดำรงอยู่สืบไป ดังเช่น ภิชาติ เถณะสวัสดิ์ (2543 : 4) ได้เขียนอธิบายการบันทึกเสียงดนตรี ไว้ดังนี้

ภาษาต่างๆ ได้มีการบันทึกเพื่อสืบทอดสื่อสารกัน ดนตรีไทยในอดีตไม่นิยมการบันทึกไว้ด้วยสัญลักษณ์การเขียนใดๆ จนกระทั่งเข้าสู่สมัยรัชการที่ 5 โดยประมาณ ที่นักดนตรีไทยได้มีการติดต่อกับนักดนตรีชาวตะวันตกและชาวจีนจึงได้เริ่มมีการบันทึกโน้ตแบบจีนขึ้น เรียกว่า โน้ตเซอเวย์ โดยมีขุนเจริญดนตรีการเป็นผู้เขียนและพิมพ์เผยแพร่โดยร้าน ดุริยบรรณ ถนนตะนาว โน้ตดังกล่าวเป็นระบบตัวเลข ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ต่อมาได้พัฒนาระบบโน้ตจากตัวเลขเป็นพยัญชนะแทนค่าเสียง ตรงกับดนตรีสากลเรียกว่า โน้ตระบบ ด ร ม พ เนื่องจากการกำหนดค่าของเสียงของไทยและสากลแตกต่างกัน สมมติเสียงจาก โด ไปสู่อีกระดับที่สูงกว่า ด - ดํ ในเสียงดนตรีตะวันตกแบ่งออกเป็น 12 ส่วน เท่ากัน แต่ของดนตรีไทยแบ่งออกเป็น 7 ส่วน เท่ากัน

จากหลักการ ทฤษฎีการเรียนรู้ดนตรีไทยนั้น ครูผู้สอนต่างมีความปรารถนา และมุ่งหวังเห็นลูกศิษย์ประสบความสำเร็จในการเรียน มีความสุขในการบรรเลงดนตรี พร้อมทั้งมีความตระหนักต่อการอนุรักษ์และมีใจในการสืบทอดเอกลักษณ์ของความเป็นชาติให้ดำรงอยู่สืบไป

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) มีทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีผู้รู้ /นักวิชาการหลากหลาย ได้กล่าวถึงความหมาย ดังนี้

ทิสนา แชมมณี (2550 : 244-245) ให้ความหมายว่า ทักษะเป็นเรื่องของความสามารถเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลายๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว ซิมป์สัน (Simpson. 1972) กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกายในการทำงานที่มีความซับซ้อน และต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลายๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน

ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความเร็วหรือความราบรื่นในการจัดการ

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้องและมีความชำนาญ

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้นๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะนั้นๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม เป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้นๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้นๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่างๆ

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้ว ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ๆ ในการกระทำ หรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ ในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความอดทนให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

นอกจากจะมีทฤษฎีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติในแต่ละขั้นเป็นกระบวนการตามรูปแบบแล้วก็ยังมีทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ เช่น ทฤษฎีของเดวีส์ (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain)

ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

เดวีส์ (Davies. 1971 : 50-56) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและเร็วขึ้น

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ซ้ำหรือเร็วเกินปกติ ก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้าๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีกรสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ

ไพโรจน์ ตรีธนากุล (2542 : 134-135) ได้กล่าวว่า การสอนทักษะปฏิบัติ ต้องดำเนินด้วยวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน ที่เหมาะสม ในการสอนทักษะปฏิบัติมีลำดับขั้น 4 ขั้น ดังนี้คือระเบียบวิธีการสอน(Methodology)

1. ขั้นกล่าวนำ (Introduction) เพื่อสร้างความสนใจ ชี้แจงให้ผู้เรียนทราบเป้าหมายที่จะฝึกกัน ตลอดจนจัดตำแหน่งผู้เรียนให้เหมาะสมก่อนเริ่มต้นให้เนื้อหาวิชา
2. ขั้นการสาธิตจากครู (Demonstration from the teach) อธิบายลักษณะงานวิธีการทำงาน แล้วสาธิตพร้อม ๆ กับอธิบายด้วย
3. ขั้นการสาธิตจากผู้เรียน (Demonstration from the learner) ให้ผู้เรียนลองปฏิบัติได้เพียงใด ซึ่งจะเป็น Feed back ให้ครูผู้สอนปรับปรุงในการสอน
4. ขั้นให้การฝึกหัดและตรวจผลสำเร็จ (Exercise and Progress) ต้องแน่ใจว่าผู้เรียนทำได้แล้วโดยไม่ผิดพลาด จึงจะมอบหมายให้ทำงานได้

ชม ภูมิภาค (2516 : 236-237) ได้กล่าวถึง การสอนทักษะใด ๆ ก็ตามย่อมจะมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ คือ ระเบียบวิธีการสอน (Methodology)

1. วิเคราะห์ทักษะนั้น ต้องพิจารณาแยกแยะรายละเอียดของทักษะนั้นออกมา จัดลำดับการกระทำก่อน หลัง ไว้ให้ตี
 2. ตรวจสอบความสามารถเบื้องต้นที่เกี่ยวกับทักษะของผู้เรียนว่ามีอะไร เพียงใดให้ทดสอบการปฏิบัติเบื้องต้นต่าง ๆ ตามลำดับก่อน หลัง ต้องฝึกหน่วยที่ขาดเสียก่อน
 3. จัดการฝึกหน่วยต่างๆ โดยเฉพาะในหน่วยที่ขาดไป หรืออาจจะฝึกสิ่งที่เขาพอเป็นอยู่แล้ว ให้ชำนาญเต็มที่
 4. ชี้อธิบายและสาธิตทักษะให้ผู้เรียน ในขั้นนี้เป็นการแสดงทักษะทั้งหมด เป็นการอธิบาย เป็นการแสดงให้เห็นตัวอย่าง ให้ผู้เรียนดูวิดีโอ ดูภาพยนตร์ หรือให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงให้ดู
 5. จัดภาวะเพื่อการเรียนทักษะ 3 ประการให้ ในเรื่องนี้ก็คือ การจัดลำดับสิ่งเร้า และการตอบสนองให้นักเรียนได้ปฏิบัติถูกต้อง ตามลำดับก่อน หลัง สิ่งใดที่เกี่ยวข้องกันต้องจัดให้ติดต่อกัน การปฏิบัตินั้นต้องจัดกำหนดเวลาของการปฏิบัติให้ตี จะใช้เวลาแต่ละครั้งนานเพียงใด หรือแต่ละครั้งจะมีการหยุดพักมากน้อยเพียงใด การฝึกแต่ละอย่างจะใช้ครั้งเดียวหรือก็ครั้งจะใช้การปฏิบัติแบบแบ่งปฏิบัติ หรือฝึกแบบรวดเดียวขึ้นอยู่กับขั้นต่าง ๆ ของการเรียนทักษะ ในขั้นสุดท้ายของการเรียนทักษะอาจจะใช้เวลาฝึกฝนนาน ๆ ได้ และสิ่งที่สำคัญคือ การรู้ผลการปฏิบัติ การรู้ผลนั้นก็มี 2 อย่างคือ รู้ผลจากภายนอก คือจากคำบอกกล่าวของผู้สอนหรือครู และการรู้ผลภายในตัวเอง เขาจะสังเกตตนเอง เป็นความรู้สึกภายใน
- แฮร์โรว์ (Harrow. 1972 : 96-99) ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติโดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ซึ่งกระบวนการเรียนการสอน ของรูปแบบมีทั้งหมด 5 ขั้น คือ
1. ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่างๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้นๆ มีอะไรบ้าง
 2. ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอน หรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำและค้นพบปัญหาต่างๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น
 3. ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (Precision) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้นๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้องแม่นยำตรง พอดี สมบูรณ์แบบ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ใน ขั้นนี้
 4. ขั้นการแสดงออก (Articulation) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้นจนกระทั่งสามารถทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

5. ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้นๆ อย่างสบาย เป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

พิทส์ (Gordon H. Bower. 1990 : 210-234 ; อ้างอิงมาจาก Fitts. 1964) ได้ให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาทักษะการกระทำที่ชำนาญจะเกิดขึ้นภายใต้ขั้นตอนการพัฒนาทักษะไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นความรู้ความเข้าใจ (The Cognitive Phase) เป็นขั้นตอนที่จะบอกถึงทักษะและความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้สอนควรให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนในด้านต่างๆ ได้แก่ ต้องทำอะไรบ้าง ต้องดูและหลีกเลี่ยงในเรื่องอะไรบ้าง กระบวนการที่ต้องทำงาน อะไรที่จำเป็นที่ต้องรู้ ต้องระมัดระวังอะไรบ้าง และระดับมาตรฐานที่ต้องการ ผู้เรียนควรจะให้ความสนใจเป็นพิเศษในด้านการ วิเคราะห์ ข้อผิดพลาดต่างๆ ขั้นความรู้ความเข้าใจนี้ควรจะทำในช่วงเวลาสั้นๆ

2. ขั้นปฏิบัติ (The Associative Phase) เป็นการกระทำเพื่อให้ได้พฤติกรรมในรูปแบบที่ถูกต้อง ทักษะจะเกิดขึ้นได้เมื่อได้ลงมือปฏิบัติการ ข้อผิดพลาดหรือพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องควรได้รับการจำกัด ขั้นปฏิบัติการณ์นี้ผู้สอนควรจัดให้ผู้เรียนในด้านต่างๆ ได้แก่ การสาธิตทักษะที่จะฝึก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลียนแบบทักษะ ฝึกหัดทักษะนั้นด้วยสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลอง ให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับผลของทักษะ และให้คำแนะนำและช่วยเหลือตามความจำเป็น ขั้นตอนนี้ควรเริ่มต้นต่อจากขั้นความรู้ความเข้าใจ และควรกระทำติดต่อกันเป็นระยะ

3. ขั้นชำนาญ (The Autonomous Phase) เป็นขั้นที่ปฏิบัติทักษะนั้นรวดเร็วและถูกต้อง ตลอดจนโอกาสจะกระทำผิดก็จะไม่เกิดขึ้น ทักษะที่เกิดขึ้นเป็นการเพิ่มพูนความชำนาญ เป็นอัตโนมัติมากขึ้น ในขั้นนี้เราเรียกว่าขั้นผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งต้องใช้การปฏิบัติมากๆ การฝึกทักษะในขั้นนี้ถือว่าได้บรรลุถึงขั้นสุดท้ายของระดับ Taxonomy ในทักษะพิสัย ซึ่งในขั้นนี้ผู้สอนควรจัดให้ผู้เรียนได้กระทำในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกทักษะจนถึงระดับเกินพอ เรียนรู้วิธีการเอาชนะ ความเครียดและการสอดแทรกต่าง ๆ เพิ่มพูนความเร็วและความถูกต้อง และบรรลุถึง ประสพการณ์ในระดับมาตรฐานที่ต้องการ ในขั้นนี้ผู้เรียนแต่ละคนอาจจะแสดงผลสำเร็จที่แตกต่าง กัน ซึ่งความแตกต่างกันนี้มักจะขึ้นอยู่กับ ความสามารถ ความสนใจ นิสัย อารมณ์ และความ ขยันหมั่นเพียร ของผู้เรียน

ดี เซคโค (De Cecco. 1974 : 272-279) ได้เสนอขั้นตอนการสอนเพื่อให้เกิดทักษะไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ทักษะที่จะสอน เป็นขั้นแรกของการสอนทักษะ โดยที่ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์งานที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติก่อนว่า งานนั้นประกอบด้วยทักษะย่อยอะไรบ้าง

2. ประเมินความสามารถเบื้องต้นของผู้เรียน ว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนทักษะใหม่หรือไม่ ถ้ายังขาดความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการเรียนทักษะนั้นก็ควรเรียนเสริม ให้มีพื้นฐานความรู้เพียงพอเสียก่อน

3. จัดขั้นตอนการฝึกให้เป็นไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปยาก จากทักษะพื้นฐานไปสู่ทักษะที่มีความสลับซับซ้อน จัดให้มีการฝึกทักษะย่อยเสียก่อน แล้วฝึกทั้งหมด

4. สาธิตและอธิบายแนะนำ เป็นขั้นให้ผู้เรียนได้เห็นลำดับขั้นตอนการปฏิบัติจากตัวอย่างที่ผู้สอนสาธิตให้ดู หรือจากภาพยนตร์ จากวีดิทัศน์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเห็นรายละเอียดการปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน

5. จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง โดยคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้

5.1 ความต่อเนื่อง จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะที่เรียนตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกัน

5.2 การฝึกหัด ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ เน้นทักษะย่อยที่สำคัญ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในส่วนที่ผิด ในการฝึกนี้ต้องจัดแบ่งเวลาฝึก เวลาพักให้เหมาะสม

5.3 การให้แรงเสริม โดยให้ผู้เรียนได้รู้ผลของการฝึกปฏิบัติ (Feedback) ซึ่งมี 2 ทาง คือ การรู้ผลจากภายนอก (Extrinsic Feedback) คือ จากคำบอกกล่าวของครูว่าดีหรือบกพร่องอย่างไร ควรแก้ไขอย่างไร พอผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าไปถึงขั้นที่จะเพิ่มพูนความชำนาญเขาจะรู้ได้โดย การสังเกตด้วยตนเอง เป็นการรู้ผลจากภายในตนเอง (Intrinsic Feedback)

จอยส์ และวีล (Joyce and Weil. 1992 : 235) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ควรมีในกระบวนการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ ดังนี้

1. มีชิ้นงานต้นแบบ
2. อธิบายขั้นตอนการปฏิบัติอย่างละเอียดและชัดเจน
3. การสาธิต การปฏิบัติงานอย่างละเอียดและชัดเจน
4. การสาธิต การทำงานซ้ำอีกครั้งตั้งแต่ต้นจนจบ
5. การแสดงการปฏิบัติแต่ละขั้นตอนอย่างง่าย ๆ และทำให้ดูอย่างช้าๆ
6. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือทำเอง ตั้งแต่ต้นจนจบในสายตาครูและครู

เป็นที่เล็ง

7. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานเองตามลำพัง แล้วนำผลงานที่ทำได้มาตรวจสอบกับชิ้นงานต้นแบบ

สุชาติ ศิริสุขไพบุลย์ (2526 : 39-40) ได้กล่าวว่า การสอนทักษะปฏิบัติก็ย่อมต้องมีขั้นตอนตามขั้นตอนการเรียนรู้เช่นกัน ขั้นตอนในการสอนทักษะปฏิบัติควรปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการกล่าวนำ (Introduction) ในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนเริ่มต้นของขบวนการเรียนรู้ กระทำเพื่อ

- 1.1 ให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน
- 1.2 ทดสอบพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน
- 1.3 สร้างความสนใจ สร้างปัญหา สร้างแรงจูงใจ
- 1.4 จัดตำแหน่งของผู้เรียนให้เหมาะสม ก่อนการเริ่มต้นให้เนื้อหาวิชา

2. ขั้นการสาธิตจากครู (Demonstration from the Teacher) หลังจากนำเข้าสู่บทเรียนแล้ว ซึ่งหมายถึงว่าได้ข้อมูลจากผู้เรียนแล้ว ได้ชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบเป้าหมายที่จะเรียนจะฝึกกันแล้วผู้เรียนได้มี ปัญหาและมีความพร้อม มีความสนใจที่จะแก้ปัญหานั้นกันแล้ว ผู้สอนก็ควรจะเริ่มให้เนื้อหาด้วยการกล่าวถึงหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง อธิบายลักษณะงานวิธีการทำงาน โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

- 2.1 แสดงให้ผู้เรียนดูว่าทักษะที่จะเรียนกันนั้นปฏิบัติได้จริง
- 2.2 สาธิตพร้อม ๆ กับอธิบายงานว่า จะทำอะไร (What), ทำอย่างไร (How), และ ทำไมจึงต้องทำเช่นนั้น (Why) อาจจะมีการอธิบายประกอบคำถามก็ได้
- 2.3 สาธิตซ้ำอีกครั้ง แต่สรุปเท่าที่จำเป็นที่สำคัญจริงๆ
- 2.4 ทวนซ้ำอีกครั้ง (ถ้าจำเป็น)
3. ขั้นการสาธิตจากผู้เรียน (Demonstration from the Learner) ควรจะให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้สาธิตด้วยทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ
 - 3.1 ให้ผู้เรียนลองปฏิบัติให้ดูว่าทำได้หรือไม่ พร้อมกับให้การตรวจ-ปรับ
 - 3.2 อาจให้ผู้เรียนปฏิบัติพร้อมกับการอธิบาย โดยผู้สอนต้องคอยถามจุดสำคัญของเนื้อหาในแต่ละช่วงด้วยคำถาม “ทำอะไร” “ทำอย่างไร” “ทำไมต้องทำอย่างนั้น”
 - 3.3 ให้ผู้เรียนหมุนเวียนกันสาธิต พร้อมอธิบายสรุปเฉพาะจุดสำคัญ
 - 3.4 ผู้สอนต้องมั่นใจว่าผู้เรียนทำได้โดยไม่ผิดพลาด หากไม่แน่ใจให้ผู้เรียนทำซ้ำให้ดูใหม่จนแน่ใจ
4. ขั้นให้แบบฝึกหัดและตรวจผลสำเร็จ (Exercise and Progress) เมื่อแน่ใจว่าผู้เรียนทำได้แล้วโดยไม่ผิดพลาด จึงจะมอบหมายให้ทำงานได้เพราะการฝึกทักษะปฏิบัติโดยการใช้เครื่องจักรมีอันตรายมาก และอีกประการหนึ่งคือ ทักษะที่ฝึกจะลืมได้ยากดังนั้นหากฝึกในทางที่ผิดย่อมแก้ไขให้ได้ดียาก ในขั้นนี้ผู้สอนอาจทำตามลำดับขั้นตอน ดังนี้
 - 4.1 มอบงานฝึกให้ผู้เรียนไปปฏิบัติ
 - 4.2 คอยตรวจสอบขณะปฏิบัติอยู่เสมอด้วยการถาม สังเกตพฤติกรรมและตรวจดูชิ้นงานที่ฝึก
 - 4.3 ชมเชย เสริมกำลังใจเมื่อผู้เรียนทำได้สำเร็จ และให้การตรวจ-ปรับ แก้ไขเมื่อผลงานไม่สำเร็จ

Gagne' (1979) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติ (Performance) ว่าการปฏิบัติของทักษะปฏิบัติจะถูกสะท้อนออกมาในการกระทำของการเคลื่อนไหวร่างกายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของกล้ามเนื้อการกระทำที่สังเกตได้จะถูกทำให้เป็นมาตรฐานในรูปของความรวดเร็วความแม่นยำ ความแรง หรือความราบรื่นในการจัดการ

พอสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) เป็นการนำทฤษฎีว่าด้วยทักษะปฏิบัติมาเพื่อประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเป็นการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากความหมายของทักษะปฏิบัติที่นักการศึกษาหลายท่านได้นิยามเอาไว้ว่าทักษะปฏิบัติ เป็นพฤติกรรมการใช้อวัยวะเคลื่อนไหวของร่างกายในการปฏิบัติกิจกรรมหรืองานทั้งปวงซึ่งทักษะปฏิบัติเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างพุทธิพิสัยกับสิ่งเร้าภายนอก ตั้งแต่ขั้นการเรียนรู้ การพร้อมปฏิบัติ การตอบสนองตามผู้ปฏิบัติ นำ การปฏิบัติและการตอบสนองที่ซับซ้อนการปฏิบัติ นั้น จะพิจารณาวิธีปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานและพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือแผนการสอนที่นำมาใช้ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน มีนักการศึกษา/นักวิชาการและผู้รู้ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

ทิตินา แชมมณี (2553 : 147) แผนการสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการนำหลักสูตรไปปรับใช้ระดับชั้นเรียน และแผนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูได้วางแผนการสอน เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า อันจะส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ

ชวลิต ชูกำแพง (2551 : 93 - 94) แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้าอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา เวลา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นอย่างเต็มศักยภาพสรุปได้ว่า แผนการสอน หรือ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมการสอนที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ผู้สอนจัดทำขึ้น เพื่อระบุขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และมีจุดมุ่งหมายตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ตั้งไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 21) ให้ความหมายแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องการจัดรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2545 : 69) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนว่า เอกสารที่แสดงถึงการวางแผนและเตรียมการสอนล่วงหน้าของครูอย่างเป็นระบบมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการหรือจัดกิจกรรมเพื่อนำนักเรียนไปสู่จุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรต้องการนอกจากนี้ยังเป็นเอกสารหลักฐานสำคัญสำหรับการอ้างอิงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตลอดจนความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญด้านการสอน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 1) ได้ให้ความหมายว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นแผนหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550 : 106-107) ได้ให้ความหมายแผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนที่ผู้จัดการเรียนรู้จัดทำขึ้นจากคู่มือผู้สอนหรือแนวการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการทำให้ผู้จัดการเรียนรู้ทราบว่าจะจัดการเรียนรู้เนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ จัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดประเมินผลโดยวิธีใด

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2549 : 58) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา/เจตคติ/ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งการเรียนรู้ใด และจะประเมินผลอย่างไร

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 206) ให้ความสำคัญของแผนการสอนว่า แผนการสอนเปรียบได้กับพิมพ์เขียวของวิศวกรหรือสถาปนิก ที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมงานก่อสร้าง วิศวกรหรือสถาปนิกจะขาดพิมพ์เขียวไม่ได้ฉันใด ผู้เป็นครูก็จะขาดแผนการสอนไม่ได้ฉันนั้น ยิ่งผู้สอนได้จัดทำแผนการสอนด้วยตนเอง ก็ยิ่งให้ประโยชน์แก่ตนเองมากเพียงนั้น ผลดีของการทำแผนการสอนไว้สรุปได้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง
2. ช่วยให้ครูมีคู่มือการสอนที่ทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียน
3. การสอนทำให้สอนได้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตร และสอนได้ทันเวลา
4. เป็นผลงานวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้

5. ช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้มาสอนแทนในกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้

ชวลิต ชูกำแพง (2551 : 95 – 96) ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะจัดกิจกรรม และเลือกจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีคุณภาพตรงกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน และทันเวลา

2. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น เมื่อได้เตรียมการสอนมาอย่างดีแล้ว การสอนจะเป็นไปอย่างเรียบร้อย

3. ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว เพราะเมื่อครูเตรียมการสอนดีย่อมทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอน จนนักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเร็วขึ้น

4. ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อกลุ่มประสบการณ์ที่เรียนการที่ครูเตรียมการสอนทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน และเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน

5. ทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวครู เพราะครูมีความมั่นใจ มีการเตรียมการเรียนการสอนมาอย่างดี กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนก็เกิดความเลื่อมใสศรัทธาครูยิ่งขึ้น

6. ถ้าครูมีความจำเป็นไม่ได้สอนด้วยตนเอง ผู้มาสอนแทนก็จะมาสอนได้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด

7. ทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยจุดอ่อนของนักเรียนที่จะได้รับการแก้ไข และทราบจุดเด่นที่ควรได้รับการส่งเสริมต่อไปนอกจากนี้ ยังช่วยให้ครูเห็นภาพการทำงานของตนเองได้เด่นชัดยิ่งขึ้น

8. ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง เพื่อเสนอแนะแก่บุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหาร เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

9. ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ในการสอน ของครู เพื่อการนิเทศติดตามและประเมินผลการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู ที่แสดงว่าการสอนต้องได้รับการฝึกฝนที่มีความ เชี่ยวชาญ โดยเฉพาะมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ

11. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นถึงความชำนาญพิเศษ หรือความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำแผนการสอน ซึ่งสามารถนำไปพัฒนางานในหน้าที่และเสนอเลื่อนระดับ ให้สูงขึ้น

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 219) กล่าวถึงลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้ดี ดังนี้

1. สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2. นำไปใช้สอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ

3. เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่กำหนด

4. มีความกระชับชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน

5. มีรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้สอนได้

6. ทุกหัวข้อในแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน

ชวลิต ชุกาแพง (2551 : 93-94) กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ต้องลักษณะ ดังนี้

1. มีผลการเรียนที่คาดหวังอย่างชัดเจนกิจกรรมการสอนชัดเจน นำไปสู่ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง

2. บทบาทและพฤติกรรมของครูในการอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนที่ชัดเจน

3. สื่อที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

4. วิธีการประเมินการเรียนรู้ที่ชัดเจนสองคล้องและมีความหลากหลาย

จากความหมายและความสำคัญและลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ หรือแผนการสอน แสดงให้เห็นว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกุญแจดอกสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พอสรุปความสำคัญได้ดังนี้

1. ช่วยทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้ และจิตวิทยาการศึกษา

2. ช่วยให้ผู้ครามีคู่มือการสอนที่ทำด้วยตนเองล่วงหน้า ทำให้ครูมีความมั่นใจในการ สอนได้ตามเป้าหมาย

3. ช่วยส่งเสริมให้ครูใฝ่ศึกษาหาความรู้ทั้งหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล

4. ทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวครูเพราะครูมีความมั่นใจมีการเตรียมการเรียนการสอนมาอย่างดีช่วยให้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอนแทนได้
5. ช่วยเป็นหลักฐานแสดงข้อมูลที่ต้องการ เที่ยงตรง เป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษา
6. ช่วยทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
7. ช่วยเป็นผลงานทางวิชาการแสดงความชำนาญและเชี่ยวชาญของผู้จัดทำ

รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบแผนการสอนแบบบรรยาย เป็นการเขียนแผนการสอน โดยนำรายละเอียดขององค์ประกอบในแต่ละข้อมาเขียนเรียงลำดับ ตามหัวข้อขององค์ประกอบที่กำหนดไว้ ดังตัวอย่างแบบฟอร์มแผนการสอนแบบบรรยาย ต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....			
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	รายวิชา	รหัสวิชา.....	ชั้น ม.....
หน่วยการเรียนรู้ที่.....	ชื่อหน่วย		จำนวน ชั่วโมง
เรื่อง			เวลา..... ชั่วโมง
1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด			
.....			
2. มาตรฐาน.....			
ตัวชี้วัด.....			
จุดประสงค์.....			
3. สาระการเรียนรู้			
.....			
4. กิจกรรมการเรียนรู้			
.....			
.....			
5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้			
.....			
6. การวัดและประเมินผล			
วิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือวัดผลและประเมินผล เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล			
7. ความเห็นของผู้บริหาร			
.....			

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้บริหารสถานศึกษา

8. บันทึกผลหลังการสอน

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง.....

กิจกรรมเสนอแนะ.....

การจัดทำรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของแผนการสอน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการจัดทำแผนการเรียนรู้ เนื่องจากครูผู้สอนจะต้องให้ทั้งหลักการจัดทำแผนการเรียนรู้ในองค์ประกอบต่าง ๆ และหลักการแนวความคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมาพิจารณาควบคู่กันไปในการออกแบบและจัดทำรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ

ขั้นตอนการเขียนแผนการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมีหรือบรรลุ ซึ่งมีทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติจุดประสงค์การเรียนรู้จะได้อาจมาจากจุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์และจุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชา การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ขึ้น จะต้องเขียนให้ครอบคลุมพฤติกรรม ทั้ง 3 ด้าน และเขียนในเชิงพฤติกรรม จุดประสงค์สามารถจำแนกได้ 3 ด้าน ดังนี้

1. พุทธิวิสัย (Cognitive) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นความสามารถทางด้านสมอง (Head) หรือความรู้ในเนื้อหาวิชาหรือทฤษฎี

2. จิตพิสัย (Affective) คือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมหรือเจตคติหรือความรู้สึกในใจ

3. ทักษะพิสัย (Skill) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติที่ต้องลงมือทำระดับของจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้ อาจแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านประกอบกันก็ได้ ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์การเรียน การสอน จะแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. จุดประสงค์ปลายทาง คือ จุดประสงค์ที่เป็นเป้าหมายสำคัญที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการเรียนแต่ละเรื่อง หรือแต่ละแผนการเรียนรู้

1.1 ตอบสนองพฤติกรรมสำคัญของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชาและจุดประสงค์รายวิชาที่วิเคราะห์ได้จากคำอธิบายรายวิชา

1.2 สะท้อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นผลมาจากการเรียนรู้โดยครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถในการปฏิบัติและความรู้สึก เช่น เจตคติและค่านิยมต่างๆ

1.3 การเขียนควรใช้คำบรรยายเป็นพฤติกรรมใหญ่ เช่น มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อม

2. จุดประสงค์นำทาง คือ จุดประสงค์ที่วิเคราะห์แตกออกจากจุดประสงค์ปลายทางเป็นจุดประสงค์ย่อยโดยกำหนดพฤติกรรมสำคัญที่คาดหวังให้เกิดแก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนจากจุดย่อยไปจนถึงจุดใหญ่ปลายทาง ในการสอนจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์นำทางไปสู่ประสงค์ปลายทาง

วิธีเขียนจุดประสงค์นำทาง ครูผู้สอนสามารถเขียนจุดประสงค์นำทางโดย

2.1 นำจุดประสงค์ปลายทางมาย่อยเป็นจุดประสงค์นำทางหลาย ๆ ข้อทำโดยการพิจารณาว่าผู้เรียนควรมีพฤติกรรมอะไรบ้างจึงจะเกิดการเรียนรู้ถึงจุดประสงค์ปลายทางได้

2.2 ถ้ามีจุดประสงค์นำทางหลายข้อ ควรเรียงลำดับพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้น จุดประสงค์นำทางบางหัวข้อ จำเป็นต้องเขียนลำดับกัน แต่บางข้อเป็นอิสระต่อกัน

2.3 คำกริยาเชิงพฤติกรรมในจุดประสงค์นำทาง ควรแสดงพฤติกรรมที่ต่ำกว่าจุดประสงค์ปลายทาง

2.3.1 จุดประสงค์ปลายทางบางข้อไม่จำเป็นต้องมีจุดประสงค์นำทาง

2.3.2 เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

สรุปการเขียนลักษณะของจุดประสงค์ ได้ดังนี้

จุดประสงค์ปลายทาง

1. เขียนแสดงพฤติกรรมด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านประกอบกัน

2. เขียนเชิงพฤติกรรมหรือไม่ได้

จุดประสงค์นำทาง

1. กำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียนอย่างเป็นขั้นตอน จากจุดประสงค์ย่อยไปถึงจุดประสงค์ใหญ่หลายทาง

2. นำพฤติกรรมสำคัญในจุดประสงค์ปลายทางมาเขียนประกอบกับหัวข้อเนื้อหา

3. เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ขั้นที่ 2 การกำหนดแนวการจัดการเรียนการสอน (Learning) เป็นการพิจารณาว่าการเรียนการสอนในแผนนั้น มีจุดเน้นหรือสาระสำคัญอะไรจะต้องสอนเนื้อหาใดจึงจะครอบคลุมครบถ้วน จะเลือกใช้เทคนิคหรือวิธีสอนใดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใดจึงจะสอดคล้องเหมาะสมกับกิจกรรมที่กำหนด การกำหนดแนวการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย

1. การเขียนสาระสำคัญ

สาระสำคัญ หมายถึง ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเนื้อหา หลักการ วิธีการที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้รับหลังจากเรียนนั้น ๆ แล้ว ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ เจตคติ สาระสำคัญจะเป็นข้อความที่เขียนในลักษณะสรุปเนื้อหาเป้าหมายอย่างสั้น ๆ จะเขียนเป็นความเรียงเป็นข้อ ๆ ก็ได้

วิธีการเขียนสาระสำคัญ

1.1 พิจารณาจุดประสงค์การเรียนรู้ ว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือความรู้ ความสามารถด้านใด

1.2 พิจารณาเนื้อหาว่า เป็นการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องอะไรเรียนแล้วผู้เรียนจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ ความคิดรวบยอดอะไรหรือรับประโยชน์ คุณค่าใด จากการเรียนเนื้อหานั้น

1.3 นำผลการพิจารณาจุดประสงค์การเรียนรู้มาประกอบกับการพิจารณาเนื้อหาแล้วเขียนเป็นข้อสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนจะเรียน หรือสิ่งที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนแผนการสอนนั้น

2. การกำหนดเนื้อหา คือ รายละเอียดของเรื่องที่ใช้จัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ทฤษฎี หลักการ วิธีการ และแนวปฏิบัติ การจะเขียนเนื้อหาสาระในการสอนแต่ละจุดประสงค์ หรือแต่ละเรื่องได้คืบหน้านั้น ครูผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้จากเอกสาร ตำราเรียน หนังสือ คู่มือครูและแหล่งความรู้ต่าง ๆ นำมาพิจารณาใช้ประกอบให้เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนทั้งในด้านความยากง่ายและความถูกต้องเหมาะสมการเขียนเนื้อหาในแผนการเรียนรู้ ครูจะเขียนเนื้อหารายละเอียดทั้งหมดไว้ในแผนการเรียนรู้ตามหัวข้อที่อยู่ในแผนการสอนได้ แต่หากรายละเอียดของเนื้อหาไม่มาก ควรเขียนเฉพาะหัวข้อเรื่องนั้นๆ ไว้ ส่วนรายละเอียดให้นำไปไว้ในส่วนท้ายแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านต่างๆ จึงเป็นความสามารถและทักษะของครูมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล

3. กิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีลักษณะดังนี้

3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์เนื้อหา

3.2 ฝึกกระบวนการที่สำคัญ

3.3 เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

3.4 เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน โรงเรียน และชีวิตจริง

3.5 เหมาะสมกับ ธรรมชาติและวัยของผู้เรียน

4. กำหนดการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหนะหรือสื่อที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติให้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียน การสอนและตามจุดหมายของหลักสูตรได้ดียิ่งหรือเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น ในการเลือกใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากการพิจารณาความเหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ความสนใจและวิธีเรียนของผู้เรียนแล้ว สิ่งสำคัญที่ครูควรต้องคำนึงในการเลือกสื่อ คือ ประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ขั้นที่ 3 การกำหนดวิธีวัดและประเมินผล (Evaluation) การวัดและการประเมินผลจัดเป็นกิจกรรมสำคัญที่สอดแทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่ก่อนการเรียนการสอนจะเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ระหว่างการเรียนการสอนจะเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุง ผลการเรียนและเพื่อให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนของตนเป็นระยะ ๆ และเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา/ภาคเรียน จะเป็นการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนเพื่อตรวจสอบให้แน่ชัดว่า ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ หรือแผนการสอนแม้จะมีหลากหลายรูปแบบ แต่หลักการในการเขียนนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องนำรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบมาเขียนในลักษณะแสดงให้เห็นความสัมพันธ์สอดคล้องในแต่ละหัวข้อขององค์ประกอบที่กำหนดไว้ โดยจะต้องมีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด เป็นเป้าหมายของหน่วยๆ ในแต่ละขั้นตอนนั้นจะแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการใช้หลักสูตร

สถานศึกษา เป็นการนำมาตรฐานการเรียนรู้สู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ สิ่งสำคัญในการชี้ให้เห็นผลสัมฤทธิ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่จะขาดไม่ได้คือการวัดการประเมินผล ซึ่งมีผู้รู้ได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

การวัดและประเมินผล

ภัทธา นิคมานนท์ (2538 : 19-20) ได้อธิบาย ประโยชน์ของการวัดผลการศึกษา ไว้ดังนี้

การประเมินผลมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะผลจากการประเมินจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักการศึกษาในการปรับปรุงการเรียนการสอน การแนะแนว การประเมินหลักสูตร แบบเรียน การใช้สื่อการสอน ตลอดจนการจัดระบบการบริหารทั่วไปของโรงเรียน การประเมินผลมีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อครู

1.1 ช่วยให้ครูทราบระดับความสามารถของผู้เรียนว่าเก่งอ่อนเพียงไร เก่งอ่อนด้านใด เพื่อหาทางช่วยเหลือ และสนับสนุนให้ดีขึ้น

1.2 ช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ เพียงไร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเทคนิควิธีสอนที่ครูใช้ว่า เหมาะสมเพียงไร

1.3 ช่วยให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการสอนของครูว่ามีประสิทธิภาพเพียงไร จะได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.4 ช่วยให้ครูทราบแนวทางในการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 หากมีการจัดกลุ่มเพื่อการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูสามารถจัดกลุ่มได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

1.6 ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียนยิ่งขึ้น

2. ประโยชน์ต่อนักเรียน

2.1 ทำให้นักเรียนทราบสถานะของตนเองว่าตนมีความสามารถระดับใด เก่งอ่อนวิชาใด มีความสามารถเด่น ด้อยด้านใด ทำให้สามารถพัฒนาตนเองในแนวทางที่เหมาะสมให้ดีขึ้น

2.2 ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น ทำให้มีนิสัยในการเรียนดีขึ้น

2.3 ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะการสอบแต่ละครั้งนักเรียนจะต้องเตรียมตัวสอบเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ จึงมีการทบทวนเนื้อหาวิชาที่จะสอบเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ จึงมีการทบทวนเนื้อหาวิชาที่จะสอบหรือมีการซักถามทบทวนกันระหว่างเพื่อนฝูง จึงมีคำกล่าวว่าการสอบเป็นส่วนหนึ่งของการเรียน การสอน (ชวาล แพร่ตกุล. 2515 : 2)

2.4 ทำให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในการเรียน เพราะก่อนประเมินผลครูจะต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกครั้ง

3. ประโยชน์ต่อผู้บริหาร

3.1 ทำให้ทราบสถานภาพต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น มาตรฐานความรู้ของนักเรียนว่าอยู่ในระดับใดดีขึ้น หรือเลวลง อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้

3.2 ทำให้ทราบคุณภาพการสอนของครูในโรงเรียนว่ามีคุณภาพเพียงไร

3.3 ใช้เป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ประชาชนและผู้ปกครอง

ทราบ

3.4 ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาและการดำเนินการด้านต่าง ๆ

4. ประโยชน์ด้านการแนะแนว

4.1 ให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

4.2 ช่วยให้เข้าใจปัญหาของนักเรียนมากขึ้น

4.3 ช่วยให้ครูสามารถแนะแนวทางการแก้ปัญหาทางการเรียนและปัญหาส่วนตัวของนักเรียนได้ผลยิ่งขึ้น

4.4 ช่วยในการแนะแนวทางการให้นักเรียนเลือกวิชาเรียนและอาชีพได้เหมาะสม

4.5 ช่วยให้ผู้ปกครองรู้จักและเข้าใจเด็กของตนยิ่งขึ้น

5. ประโยชน์ด้านการวิจัย

5.1 ให้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

5.2 ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลวิจัย

องค์ประกอบของการวัดผลประเมินผล ประกอบด้วย

1. การวัดผล (Measurement) คือ การตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมทางด้านความรู้อะไร เจตคติเปลี่ยนแปลงไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เป็นตัวสำรวจ การเลือกใช้เครื่องมือทดสอบชนิดใดนั้น ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน ผลที่ได้จากการวัดผลจะเป็นเชิงปริมาณ เช่น เป็นคะแนนหรือเป็นค่าร้อยละ ซึ่งยังไม่สามารถตัดสินได้ว่า ผู้เรียนมีคุณภาพอย่างไร จนกว่าจะมีการประเมินผล

2. การประเมินผล (Evaluation) คือ การตัดสินใจว่าผู้เรียนมีคุณภาพเป็นอย่างไร เมื่อนำคะแนนที่ได้จากการวัดผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เช่น ผู้เรียนทำแบบทดสอบได้ 70 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน โดยตั้งเกณฑ์ไว้ว่า หากได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป ถือว่าผ่านการทดสอบ เพราะฉะนั้น ผู้เรียนคนนั้นถือว่าผ่านการทดสอบ การประเมินผล จะออกมาในเชิงคุณภาพ เช่น สอบผ่านหรือไม่ผ่าน หรือแบ่งระดับ 4 3 2 1 0 คือ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ และต้องแก้ไขเป็นชนิดของการประเมินผล จำแนกตามจุดประสงค์ของการประเมิน แบ่งได้ 4 ชนิด คือ

2.1 การประเมินผลก่อนการเรียน (Placement Test) เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนต่อไป ผลการประเมินสามารถนำไปกำหนดจุดประสงค์ของการเรียนให้อยู่ในระดับที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ หรือ นำไปใช้ในการปรับปรุงพื้นฐานความรู้เดิมให้มั่นคงขึ้น นอกจากนี้ การประเมินก่อนการเรียนยังมีประโยชน์อีก 2 ประการ คือ เพื่อตรวจสอบว่า จุดประสงค์ข้อใดที่ผู้เรียนแล้วจะได้ตัดออกไปไม่ให้เกิดความซับซ้อน หรือใช้เป็นข้อมูลในการจัดกลุ่มผู้เรียนและใช้เป็นพื้นฐานสำหรับเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้

2.2 การประเมินผลเพื่อปรับปรุงผลการเรียน (Formative Evaluation) เป็นการประเมินในระหว่างที่มีการเรียนการสอนอยู่ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนและตรวจสอบประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลแบบนี้มีบทบาทในการเสริมกำลังใจแก่ผู้เรียนในแง่ที่ผู้เรียนได้รู้ความก้าวหน้าของตน เป็นระยะ

2.3 การประเมินผลเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง (Diagnostic Evaluation) เป็นการประเมินที่ครูสอนทำกับนักเรียนที่มีปัญหาทางวิชาการ เพื่อหาจุดบกพร่องของเด็กและหาสาเหตุของปัญหา การประเมินผลเพื่อวินิจฉัยทำให้การสอนของครूमามีทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้น

2.4 การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละระยะ เช่น ตอนสิ้นเทอม กลางปี กลางเทอม และสิ้นปี เป็นต้น

ความสำคัญของการประเมินผล

ผู้เรียนและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะได้ประโยชน์จากผลการวัดและประเมินผล ดังนี้

ผู้เรียน = ปรับปรุงแก้ไขผลการเรียน/วางแผนการศึกษาต่อ/หรือประกอบอาชีพ

ครูผู้สอน = ช่วยเหลือผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างดีขึ้น

ฝ่ายแนะแนว = ให้บริการแนะแนว

ผู้บริหาร = ทราบมาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียนใช้ปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน

สอน

ผู้ปกครอง = รู้ความก้าวหน้าของผู้เรียนด้านต่างๆ สนับสนุนพัฒนาการเรียน

สรุปขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ดังนี้

1. การเลือกรูปแบบแผนการเรียนรู้ นำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้วมาพิจารณาจัดทำเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ตั้งชื่อแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของแผนนั้นๆ
3. กำหนดจำนวนเวลา ระบุระดับชั้น
4. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้จากมาตรฐานการเรียนรู้รายปี / รายภาคที่เลือกไว้เขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา โดยยึดหลักการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของลินน์ มอริส (Lynn Morris) ที่ว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ต้องบรรยายจุดหมายปลายทาง ไม่ใช่วิธีการสะท้อนถึงระดับต่าง ๆ ของทักษะที่เกิด ใช้คำกริยาที่เป็นรูปธรรม และใช้องค์ประกอบ 3 ส่วนตามแนวของโรเบิร์ต เมจเจอร์ (Robert Mager) ที่ว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ต้อง พฤติกรรม (Overall Behavior) สถานการณ์หรือเงื่อนไข (Conditions) เกณฑ์ (Criterion)
5. เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ไว้แล้ว เฉพาะข้อที่สัมพันธ์กับหัวข้อสาระการเรียนรู้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ปลายทางตามธรรมชาติวิชา
6. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นรายละเอียดสำหรับนำไปจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้จะเป็นเนื้อหาใหม่ของเนื้อหาที่กำหนดไว้ที่จำเป็นต้องสอน
7. กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหานั้นๆ
8. เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสภาพของผู้เรียน
9. เลือกสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็น สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผน เช่น รูปภาพ บัตรคำ วีดิทัศน์

10. จัดทำลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงขั้นตอนการเรียนการสอนตามธรรมชาติวิชา ตามลำดับจุดประสงค์นำทาง และควรคำนึงถึงการบูรณาการเทคนิควิธีการสอน กระบวนการเรียนรู้ทั้งสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่สอดคล้องกัน เพื่อเชื่อมโยงเข้าไว้ในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

11. กำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล โดยระบุเครื่องมือและวิธีการประเมินผลการเรียน ทั้งที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน ตามลำดับจุดประสงค์ย่อย/นำทาง และที่เกิดขึ้นภายหลังการเรียนการสอน เมื่อจบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการวัดหลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น ปฏิบัติจริง การทดสอบความรู้ การทำงานกลุ่ม ฯลฯ

สรุปได้ว่า การวัดผลการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้ผลตามจุดมุ่งหมาย นั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องกำหนดข้อพึงในการปฏิบัติในการวัดผลการศึกษา เช่น วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ มีความยุติธรรม แปลผลได้ถูกต้อง ใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาและพิจารณาข้อมูลจากความหมายของนักการศึกษา/นักวิชาการและผู้รู้ สรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้หรือแผนการสอน นั้นเป็นการจัดวางขั้นตอนการเรียนรู้หรือการจัดวางโครงการกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งครูผู้สอนได้เตรียมการจัดการสอนเอาไว้ล่วงหน้า เป็นการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรและปฏิบัติตามรูปแบบที่มีหลักการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนตามรายวิชาที่ได้รับผิดชอบตามชั่วโมงที่มีในตารางสอนโดยเป็นการนำหลักการ ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ หรือระดมสรรพวิธี เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรกำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามความมุ่งหวังของครูผู้สอนและหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การนำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อนำไปสอนจริงให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545 : 495) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ว่าเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ก็มีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียน เกณฑ์การหาประสิทธิภาพกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งหมด ต่อร้อยละของผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดนั้นคือ E1 / E2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ตัวอย่าง 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนจะสามารถทำแบบฝึก หรืองานได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 การที่จะกำหนดเกณฑ์ E1/E2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักจะตั้งไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหา

ที่เป็นทักษะ อาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 หรือ 70/70 เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำจนเกินไป เพราะถ้าตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใดม้ก็จะได้ผลเท่านั้น

ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เมื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้นเป็นต้นฉบับแล้ว ต้องนำไปหาประสิทธิภาพ เสร็จแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามขั้นตอน ดังนี้

1. ชั้น 1 : 1 (แบบเดี่ยว) คือ นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน 1 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น
2. ชั้น 1 : 10 (แบบกลุ่ม) คือ นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน 6-10 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น
3. ชั้น 1 : 100 (ภาคสนาม หรือกลุ่มใหญ่) คือ นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน 30 - 100 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

ขวลิต ชูกำแพง (2553 : 131-133) ได้กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าการจัดการเรียนรู้นั้นสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ภายในกิจกรรมที่กำหนดไว้โดยมีการเก็บข้อมูลของผลการเรียนรู้ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความงอกงามของผู้เรียนได้ โดยทั่วไปมักจะคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อย หรือคะแนนจากพฤติกรรมการเรียนหรือคะแนนจากกิจกรรมการเข้ากลุ่ม (ไม่ใช่คะแนนการทำแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกทักษะ) ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \cdot 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	สื่อประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกส่วน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของทั้งหมด

2. ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าการจัดการเรียนรู้นั้นส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลได้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ได้หรือเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในการจัดการเรียนรู้น้อยเพียงใด ซึ่งคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ทดสอบหลังเรียน) ของผู้เรียนทุกคน ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \cdot 100$$

เมื่อ	E_2	แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum Y$	แทน ผลรวมของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	N	แทน จำนวนผู้เรียน
	B	แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การหาค่าประสิทธิภาพจะต้องมีการกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการพิจารณา โดยเกณฑ์ดังกล่าว นิยมใช้หลักการเรียนแบบรอบรู้ คือตั้งเกณฑ์ไว้ร้อยละ 80 และยอมรับความผิดพลาดได้ไม่เกินร้อยละ 2.5 ดังนั้นต้องมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่า $80 \cdot 2.5 = 77.5$ ส่วนการกำหนดเกณฑ์ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ คือไม่ควรเกินร้อยละ 5 นอกจากนั้นยังพิจารณาจากหลายปัจจัย เช่น ประเภทของสื่อวัตกรรม สติปัญญาของกลุ่มผู้เรียนและวุฒิภาวะของผู้เรียนเป็นต้น โดยทั่วไป วัตกรรมสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะมักจะกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ ต่ำกว่าการพัฒนาการเรียนรู้ ทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนาทักษะต้องใช้เวลา ยากตัวอย่างเช่น วัตกรรมที่เน้นการพัฒนาความรู้ อาจกำหนด เท่ากับ 80/80 ส่วนวัตกรรมที่เน้นการพัฒนาทักษะต่าง ๆ อาจกำหนด E_1 / E_2 ที่ 75/75 เป็นต้น

ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้

ดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนโดยเปรียบเทียบกับคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียน กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุด กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนเมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้น จะดูประสิทธิผลทางการสอนและการวัดประเมินผลสื่อการสอนนั้น ตามปกติการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนน ใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียน และคะแนนทดสอบหลังเรียน

ดัชนีประสิทธิผลแสดงให้เห็นว่า หลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยสื่อ หรือ วัตกรรมที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้น หรือมีความก้าวหน้าทางการเรียนดีขึ้นร้อยละเท่าไร ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ (The Effectiveness : Index E.I.) หมายถึง ค่าความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และคะแนนการทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดัชนีประสิทธิผลคำนวณได้จาก การหาค่าความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลองและการทดสอบหลังการทดลองด้วยคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) และคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อหรือการสอน

เผชิญ กิจกรรม (2544 : 44-51) กล่าวถึง การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E1, E2) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกระบวนการของสื่อ (E1)และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) ถ้าหากผู้วิจัยต้องการพิจารณาต่อไปว่าแผนการเรียนหรือสื่อที่สร้างขึ้นยังมีคุณภาพในแง่อื่นอีกหรือไม่ ก็สามารถพิจารณาได้โดยดูพัฒนาการของนักเรียน คือ พิจารณาก่อนและหลังการเรียนเรื่องใดๆ นักเรียนได้พัฒนาหรือมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ หรือเพิ่มขึ้นเท่าไร ซึ่งอาจพิจารณาได้จากการคำนวณหาค่า t-test (Dependent Samples) และการพิจารณาการพัฒนารูปร่างในคราวนั้นเมื่อเทียบกับการบรรลุวัตถุประสงค์แล้ว นักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มมาอยู่ ณ จุดใดซึ่งได้จากการวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness : Index E.I.) โดยการหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนมี 2 วิธี คือ

1. การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนโดยอาศัยการหาค่า t-test (แบบ Dependent Samples) เป็นการพัฒนาความที่นักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ โดยทำการทดสอบกับนักเรียนทุกคนก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) แล้วนำมาหาค่า t - test (แบบ Dependent Samples) หากมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ถือได้ว่านักเรียนกลุ่มที่ผู้วิจัย กำลังศึกษามีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้ ถ้าผลการทดสอบค่า t - test ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ก็แสดงว่านักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างเชื่อถือไม่ได้ (เพิ่มขึ้นไม่มากพอที่จะเชื่อถือได้)

2. การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนโดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness : Index E.I.) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

หรือ E.I. = $\frac{p2 - p1}{100 - p1}$

เมื่อ	P1	แทน ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน
	P2	แทน ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน
	Total	แทน ผลคูณของ จำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

กู๊ด (Good. 1973 : 7) กล่าวถึงผลการเรียนรู้ว่า หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว ที่ได้จากผลการสอนของครูผู้สอน ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนด ให้คะแนนที่ได้จากงานครูที่มอบหมายให้หรือทั้งสองอย่าง

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 29) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางด้านวิชาการรวมทั้งสมรรถภาพทางสมอง

และมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่เด็กได้รับการเรียนการสอน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นได้ด้วยคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภพ เลหาไพบูลย์ (2542 : 329) ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ได้จากที่ไม่เคยกระทำได้หรือกระทำได้น้อยก่อนที่จะมีการเรียนการสอน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่วัดได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 11) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จหรือความสามารถในการกระทำใด ๆ ที่จะต้องอาศัยทักษะ หรือมีฉะนั้นก็ต้องอาศัยความรู้ในวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ

บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 5) ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและสมรรถภาพทางสมองต่าง ๆ ของผู้เรียน ที่เกิดจากการเรียนรู้ การศึกษา การค้นคว้า การอบรม การสั่งสอน หรือได้จากประสบการณ์ที่ได้รับจากทางโรงเรียน ทางบ้าน และแหล่งอื่นๆ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement) หมายถึง ผลการวัดการเปลี่ยนแปลงและประสบการณ์การเรียนรู้ ในเนื้อหาสาระที่เรียนมาแล้วว่าเกิดการเรียนรู้เท่าใด มีความสามารถชนิดใด โดยสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในลักษณะต่างๆ และการวัดผลตามสภาพจริง ซึ่งนักศึกษาได้ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นดัชนีประการหนึ่งที่สามารถบอกถึงคุณภาพการจัดการศึกษา

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการวัดระดับความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคล หลังจากที่ได้รับการฝึกฝน จึงมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอน หรือการตัดสินผลการเรียน โดยมี นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 29-30) การวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของสมรรถภาพทางสมอง ของบุคคลว่า เรียนรู้แล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถในด้านใด มากน้อยเพียงใด เช่น มีพฤติกรรม ด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมิน ค่ามากน้อยอยู่ระดับใด นั่นคือ การวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้าน พุทธิสัย นั่นเอง ซึ่งเป็นการวัด 2 องค์ประกอบตาม จุดมุ่งหมายและลักษณะของวิชาการที่เรียน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติ โดยให้ ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงให้เห็นเป็นผลงานปรากฏออกมาที่สังเกตและวัดได้ เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ ข้อสอบภาคปฏิบัติ ซึ่งการประเมินผล จะพิจารณาที่วิธีปฏิบัติและผลงานที่ปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหา รวมทั้งพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน

นอกจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้วยังมีการจัดแบ่งชนิดของแบบทดสอบซึ่งมี นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ชวาล แพรัตกุล (2545 : 112-115) แบ่งแบบทดสอบออกเป็น 2 ชนิดใหญ่ ๆ คือ

1. แบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง (Teacher-Made Test) เป็นแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่างๆ เช่น คณิตศาสตร์ หรือภาษา เป็นต้น โดยแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ แบบให้ตอบเสรีและแบบจำกัดคำตอบ ซึ่งคุณประโยชน์ของแบบทดสอบชนิดนี้อยู่ที่สามารถพลิกแพลงให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ได้

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) แบบทดสอบมาตรฐานเป็นตัวอย่างของการกระทำหรือความรู้ของบุคคลแต่ละคนของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งรับมาภายใต้สภาพการณ์ที่กำหนด การให้คะแนนเป็นไปตามกฎเกณฑ์และการตีความหมายก็เป็นไปตามตารางเกณฑ์ปกติ (Norm) แบบทดสอบมาตรฐานผู้สอนใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายห้องได้อย่างมั่นใจและประหยัดถูกต้องตามหลักวิชามากกว่าการวัดด้วยวิธีอื่นๆ ใช้สำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนของแต่ละชั้นและแต่ละกลุ่มว่ามีระดับความรู้ทัดเทียมกัน หรือแตกต่างกัน เพื่อจะได้ปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นๆ ได้ ใช้สำหรับแยกประเภทผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ตามความสามารถของเขา เพื่อจะได้เรียนอย่างมีความสุข ใช้ในการวินิจฉัยสมรรถภาพว่าแต่ละคนเก่ง-อ่อน ในวิชาใดบ้าง มากน้อยเพียงใดและเพราะสาเหตุใดใช้สำหรับเปรียบเทียบความงอกงามของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละห้องว่า มีการพัฒนาการขึ้นจากเดิมในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ มากน้อยเพียงใด ใช้ตรวจประสิทธิภาพของการเรียนใช้พยากรณ์ความสำเร็จในการศึกษาว่ามีโอกาสจะประสบความสำเร็จในทางใดระดับใด ใช้ในการแนะแนวโดยพิจารณาผลสอบจากแบบทดสอบมาตรฐานหลายฉบับว่า เขามีสมรรถภาพทางสมองหรือหัวโน้มเอียงหรือมีความถนัดในด้านใด เพื่อจะได้แนะแนวอาชีพที่เหมาะสม ใช้ในการประเมินการศึกษา ใช้ในการวิจัยในฐานะที่เป็นแบบทดสอบมาตรฐานมีประสิทธิภาพในการวัดสูงมาก การสำรวจค้นคว้าและการวิจัยต่างๆ จึงต้องอาศัยแบบทดสอบชนิดนี้เป็นเครื่องมือสำคัญ สำหรับการเก็บข้อมูลในการทดลอง และเปรียบเทียบความสามารถ

สมบุญ ภู่นวล (2525 : 17-22) แบ่งแบบทดสอบออกเป็น 6 ชนิด ดังนี้

1. แบบทดสอบรายบุคคล และสอบเป็นกลุ่ม (Individual and Group Tests) เป็นแบบทดสอบที่ให้นักเรียนตอบครั้งละคน เช่น ต้องการให้นักเรียนตอบปากเปล่า ผู้สอบถามตามแบบทดสอบ เมื่อนักเรียนตอบก็ให้คะแนนทีละข้อคำถามทันที การสอบเป็นรายบุคคลนี้โดยทั่ว ๆ ไปผู้สอบต้องได้รับการฝึกหัดและมีประสบการณ์มาก แบบทดสอบเป็นกลุ่มโดยทั่วๆ ไปครูทุกคนเคยมีประสบการณ์มาแล้วในชั้นเรียน ผู้กำกับสอบได้รับการฝึกหัดเพียงเล็กน้อยก็ดำเนินการสอบได้ อย่างไรก็ตามการดำเนินการสอบต้องมีทักษะและความรู้ในการดำเนินการสอบมากด้วย

2. แบบทดสอบปรนัย และอัตนัย (Objective and Subjective Tests) ข้อสอบปรนัยเป็นข้อสอบที่ไม่ต้องใช้ความคิดเห็นของผู้ตรวจ แต่ให้ตามแบบหรือกฎเกณฑ์ที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดได้คะแนนของแบบทดสอบปรนัยมีประโยชน์และจำเป็นมากในการวัดผลการศึกษาข้อสอบที่มีโอกาสเป็นปรนัยได้ดี คือ ข้อทดสอบเลือกตอบถูก-ผิดและจับคู่ เพราะการให้คะแนนเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้พิจารณาได้ก่อนแล้วแบบทดสอบอัตนัย ได้แก่ แบบทดสอบที่ให้ตอบยาวๆ หรือแบบความเรียงยากที่จะให้คะแนนได้ชัดเจน เทียงตรงและเที่ยงธรรม ผู้ตรวจมีอิสระในการให้คะแนน อย่างไรก็ตามการให้คะแนนโดยวิธีจัดอันดับคุณภาพ จะช่วยให้การให้คะแนนมีความเที่ยงธรรมดีขึ้นได้ในเนื้อหาวิชาจดหมาย เรียงความ แต่งความ เป็นต้น

3. แบบทดสอบไม่จำกัดเวลา และจำกัดเวลา (Power and Speed Tests) แบบทดสอบไม่จำกัดเวลา ให้ความเวลาทำข้อสอบมาก เพื่อว่านักเรียนส่วนมากจะสามารถทำได้หมดทุกข้อ ซึ่งค่อนข้างยาก หรือมีความยาว นักเรียนทำไปจนหมดแรงแล้วก็หยุดทำเอง ในทางตรงกันข้าม แบบทดสอบจำกัดเวลา กำหนดเวลาให้น้อย แต่ข้อสอบค่อนข้างง่าย นักเรียนส่วนน้อยจะทำผิดและเด็กเก่งๆ เท่านั้นที่จะทำได้ทันตามเวลาที่กำหนด แบบทดสอบไม่จำกัดเวลาต้องการทราบว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้มากน้อยเพียงใด แบบทดสอบจำกัดเวลาต้องการทราบว่า นักเรียนสามารถทำได้รวดเร็วเพียงใดในเวลาที่กำหนดให้น้อยๆ เช่น แบบทดสอบวัดการเป็นเสมียน จึงเน้นถึงความสามารถในการทำงานได้รวดเร็วเพียงใด เช่น การเขียนหนังสือ หรือหัดพิมพ์ดีด

4. แบบทดสอบตัวหนังสือ ไม่เป็นหนังสือ และไม่ใช้ภาษา (Verbal, Nonverbal, and Non Language Tests) แบบทดสอบตัวหนังสือ เน้นการอ่าน การเขียนใช้กันโดยทั่วไปเป็นส่วนมาก แบบทดสอบไม่เป็นตัวหนังสือ เน้นบทบาทของภาษาโดยใช้ภาพ ภาพร่าง หรือสัญลักษณ์ของสิ่งต่างๆ เช่น ให้นักเรียนเลือกภาพร่างหลายๆภาพที่เหมือนกับตัวอย่างหรือให้นักเรียนคำนวณการบวกจำนวนจากภาพ โดยทุกๆ ไปแบบทดสอบนี้กับผู้อื่นที่อ่านหนังสือไม่ได้หรือเด็กอนุบาล แบบทดสอบนี้อาจใช้วัดปัญญาของเด็กได้ เช่น ให้นักเรียนบอกลักษณะของสิ่งต่างๆ จากภาพ เช่น ภาพนกบิน ภาพนกหลับ นกคุ้ยกัน นักเรียนดูรูปภาพแล้วตอบการกระทำของนก เป็นต้น แบบทดสอบที่ไม่เป็นตัวหนังสือ ครูจะต้องอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟังทีละข้อเมื่อนักเรียนทำเสร็จหมดทุกคน จึงอ่านคำชี้แจงข้อต่อไป คำชี้แจงควรเขียนไว้ในแบบทดสอบทุกตอนหรือทุกข้อ เพื่อว่าผู้กำกับการสอบจะสามารถให้ข้อความแก่นักเรียนได้ตรงกันในกรณีทีสอบหลายๆ ห้องหรือหลาย ๆ โรงเรียนโดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันแบบทดสอบไม่ใช้ภาษา ผู้กำกับการสอบจะไม่สื่อความหมายกับผู้สอบโดยใช้การเขียน การอ่าน หรือการพูดใดๆ ทั้งสิ้น แต่จะใช้การเคลื่อนไหวของร่างกายและภาษาใบ้เป็นการบอกให้ทราบ นักเรียนตอบโดยการชี้หรือทำด้วยมือ ข้อสอบจะเป็นวัตถุทรงเหลี่ยม รูปภาพ หรือการเคลื่อนไหวที่เป็นปริศนา ข้อสอบนี้ใช้กับคนใบ้ หูหนวก หรือไม่อาจสื่อด้วยภาษาธรรมดาได้

5. แบบทดสอบการปฏิบัติจริง และข้อเขียน (Performance and Pencil - Paper Test) แบบทดสอบแบบปฏิบัติจริง เป็นการสอบที่ผู้สอบทำงานแทนการตอบคำถาม อาจจะสอบทีละคน หรือเป็นกลุ่มก็ได้ เช่น การสอบปฏิบัติร้องเพลง เล่นดนตรี พลศึกษา อาจสอบทีละคน สอบเขียนภาพ ทำงานหัตถะ อาจสอบเป็นกลุ่มก็ได้ เป็นต้น ผู้ตรวจจะนับจำนวนที่ทำผิด หรือพิจารณาคุณภาพทั้งหมดเป็นส่วนรวม แล้วนำมาจัดอันดับคุณภาพและสามารถวัดเวลาที่ผู้สอบใช้ในการปฏิบัติงานจนเสร็จแบบทดสอบการปฏิบัติจริงมีหลายชนิดหลายแบบ เนื้อหาวิชาแผนที่จะชี้ให้เห็นตำแหน่งของเมือง แหล่งทรัพยากร ใครจะชี้ได้ถูกและรวดเร็ว วิชาประวัติศาสตร์อาจให้เรียงภาพผู้นำของประเทศตามลำพังก่อนหลัง ให้ชี้ส่วนที่หายไปบนภาพ ให้เขียนเรียงความ จดหมายเป็นต้น ลักษณะทั่วไปของแบบทดสอบปฏิบัติจริง เป็นการเน้นความสามารถในเนื้อหาวิชาให้สามารถปฏิบัติได้จริงๆ มากกว่าตอบคำถามแบบทดสอบข้อเขียน ส่วนมากจะถามเนื้อหาวิชา ให้นักเรียนตอบในกระดาษสามารถตอบได้ครั้งละหลายๆ คน ข้อสอบจะเป็นตัวหนังสือ หรือรูปภาพ สัญลักษณ์ก็ได้

6. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง และแบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองใช้สำหรับทดสอบนักเรียนที่ครูสอนเอง แบบทดสอบจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับครูมีความรู้ในการสร้างข้อทดสอบหรือไม่ และมีทักษะเพียงใด แบบทดสอบมาตรฐานสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญในการ

ทดสอบร่วมกับผู้ชำนาญการหลักสูตรและครู แบบทดสอบนี้จะต้องมีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ ค่ะแนบเป็นมาตรฐาน เป็นการทดสอบที่มีแบบแผนและสามารถนำแบบทดสอบนี้ไปใช้กับนักเรียนต่างห้องต่างโรงเรียนได้

อำนาจ เลิศขยันดี (2542 : 88-91) แบ่งแบบทดสอบออกเป็น 18 ชนิด ดังนี้

1. แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) แบบทดสอบชนิดนี้มีลักษณะประกอบด้วยคำถาม 1 คำถาม มีตัวเลือก 4-5 ตัวเลือก ถ้าเป็นระดับประถมศึกษาควรมี 4 ตัวเลือก ระดับ ป. 1 ควรสร้างให้มี 3 ตัวเลือกและควรมีรูปภาพประกอบมากๆ ระดับมัธยมศึกษาจึงควรใช้ 5 ตัวเลือก

2. แบบทดสอบถูก - ผิด (True-False) แบบทดสอบชนิดนี้จัดว่า เป็นแบบเลือกตอบอีกอย่างหนึ่ง แต่มีเพียงถูกหรือผิด หรือมีสอบตัวเลือก

3. แบบทดสอบแบบจับคู่ (Matching) ลักษณะของแบบทดสอบจัดว่าเป็นแบบเลือกตอบอีกชนิดหนึ่ง แต่มีตัวเลือกจำนวนคงที่และภายหลังการคัดเลือกตัวเลือกที่ถูกไปแล้วจำนวนตัวเลือกนี้จะลดน้อยลงไปเรื่อยๆ

4. แบบทดสอบให้เขียนตอบ (Free Fes Pose) แบบทดสอบชนิดนี้มีหลายลักษณะ เช่น ให้เป็นแบบเติมคำ หรือเติมข้อความสั้นๆ หรือให้เขียนบรรยายแสดงความคิดเห็น

5. แบบทดสอบความเร็วในการคิด (Speed Test) ลักษณะของแบบทดสอบความเร็วจะประกอบด้วยข้อคำถามง่ายๆ แต่มีข้อคำถามจำนวนมากๆ ให้ความเวลาในการทำข้อสอบน้อยมากคะแนนที่ได้จะเป็นตัวเลข ที่ชี้ให้เห็นถึงความเร็วในการคิด การทำข้อสอบ

6. แบบทดสอบแบบไม่จำกัดเวลา (Power Test) แบบทดสอบชนิดนี้ประกอบด้วยข้อคำถามที่ค่อนข้างยาก ต้องใช้เวลาในการคิดทำข้อสอบเป็นเวลานาน ดังนั้นจะไม่จำกัดเวลาในการทำข้อสอบ ให้ผู้สอบคิดจนกว่าจะสำเร็จ

7. แบบทดสอบที่วัดความสามารถขั้นสูงสุด (Maximum Performance) แบบทดสอบลักษณะนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดความสามารถขั้นสูงสุดของผู้สอบ ผู้สอบต้องพยายามคิดทำข้อสอบให้ได้คะแนนมากที่สุด คะแนนจะเป็นตัวชี้ถึงความสามารถขั้นสูงสุด เช่น การสอบวัดทางด้านสติปัญญา หรือการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8. แบบทดสอบที่วัดคุณลักษณะเฉพาะอย่าง (Typical Performance) แบบทดสอบลักษณะนี้ มีจุดหมายวัดความสามารถบางอย่างประการ หรือคุณลักษณะที่ต้องการวัดเพียงบางลักษณะเท่านั้น เช่น แบบทดสอบวัดความสนใจในวิชาชีพ หรือแบบวัดบุคลิกภาพเป็นต้น

9. แบบทดสอบแบบปรนัย (Objective Tests) แบบทดสอบแบบปรนัยเป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยคุณลักษณะสามประการ คือ

9.1. คำถามที่ใช้ถาม เป็นคำถามที่ชัดเจน ถามตรงจุด อ่านแล้วรู้ว่าถามอะไร

9.2. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ได้กำหนดไว้ชัดเจนใครๆ ตรวจก็ได้คะแนน

ตรงกันเท่านั้น

9.3. การแปลผล ทุกคนที่แปลผลได้ตรงกันข้าม เช่น ใครทำข้อสอบได้ คือ คนเก่ง ใครทำข้อสอบไม่ได้ คือ คนเรียนอ่อน

10. การทดสอบแบบอัตนัย (Subjective) แบบทดสอบแบบอัตนัย เน้นที่คนออกข้อสอบเป็นคนตรวจและให้คะแนน การวัดให้คนตรวจก็ย่อมมีข้อยุ่งยากหลายๆ ประการเกี่ยวกับกิเลสในตัวตน

11. การทดสอบที่ใช้ในการเขียน-ตอบ (Paper-Pencil Test) การทดสอบลักษณะนี้อาจใช้เป็นแบบลักษณะของแบบทดสอบในข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ดังที่กล่าวมาเรียกว่า แบบทดสอบที่เป็นการทดสอบที่ใช้เขียนตอบ

12. การทดสอบที่ไม่ใช้การเขียน (Performance) การทดสอบลักษณะนี้ไม่ใช่การเขียนตอบ แต่เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมจากการกระทำโดยตรง เช่น การทดสอบพลศึกษาการทดสอบด้านการปฏิบัติในวิชาช่างประเภทต่างๆ

13. การทดสอบที่ใช้นักเรียนเป็นกลุ่ม (Group Tests) การทดสอบที่ใช้ลักษณะนักเรียนทดสอบเป็นกลุ่ม ส่วนมากมักใช้ Paper-pencil Test เพราะสามารถสอบนักเรียนได้พร้อมๆ กันถึงแม้นักเรียนจะมีจำนวนมาก

14. แบบทดสอบที่ต้องสอบครั้งละ 1 คน (Individual Tests) การทดสอบที่สอบกับนักเรียนเพียง 1 คน มักเป็นการทดสอบเพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องทางการเรียน หรือเป็นการสอบความพร้อมทางการเรียน ความพร้อมด้านการฟัง ความพร้อมด้านการอ่าน และโดยเฉพาะการสอบด้านการปฏิบัติงาน ฯลฯ ซึ่งต้องดูพฤติกรรม อากัปกริยาของผู้เข้าสอบด้วยการสอบเป็นกลุ่มทำให้ไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยตรงได้

15. แบบทดสอบที่ใช้ภาษา (Language) แบบทดสอบที่ใช้ภาษานั้นเน้นที่การใช้ภาษาเป็นการสื่อความหมาย เหมาะสำหรับนักเรียนที่สามารถอ่านหนังสือได้เร็ว แบบทดสอบที่ใช้ภาษาจึงเหมาะสำหรับนักเรียนที่อ่านคล่อง เช่น ระดับชั้น ป.4 ป.5 ป.6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป

16. แบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา (Non - Language) แบบทดสอบชนิดนี้เหมาะกับเด็กเล็กที่ไม่สามารถสื่อความหมายด้านการพูดหรือเขียนได้

17. แบบทดสอบที่ต้องการเฉพาะกระบวนการคิดตอบ (Process) แบบทดสอบลักษณะนี้ ผู้สอบไม่สนใจว่าใครคิดได้หรือไม่ แต่มีความสนใจที่ผู้เข้าสอบคิดอย่างไร

18. แบบทดสอบแบบการสร้างจินตภาพ (Projective) ลักษณะแบบทดสอบการสร้างจินตภาพ เป็นการเน้นให้ผู้เข้าสอบแสดงความรู้สึก ความคิดต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ (Stimuli) ที่ตนได้พบเห็น ผู้เข้าสอบจะแสดงอาการตอบสนองออกมาเป็นความรู้สึกนึกคิด ทศนคติต่างๆ ต่อสิ่งเร้าที่ปรากฏอยู่ ตัวแบบทดสอบที่ใช้เป็นสิ่งเร้า จะมีลักษณะไม่ชัดเจนเพราะต้องการเป็นตัวการที่จะให้ผู้สอบแสดงพฤติกรรมความรู้สึกในการตอบสนองออกมาเท่านั้น เมื่อไรที่ตัวแบบทดสอบมีความชัดเจนไม่ถือว่าเป็นการสร้างจินตภาพ การสอบลักษณะนี้จึงเหมาะกับบุคคลที่มีจิตที่ไม่สมบูรณ์ คนเหล่านี้เมื่อพบเห็นภาพสลัว ๆ ไม่ชัดเจน ก็จะระบายความรู้สึกนึกคิดที่เป็นปัญหาออกมา ผู้วัดผลก็จะแปลพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นให้เขาว่าเป็นคนอย่างไร มีปัญหาหรือไม่เห็นได้ว่าชนิดของแบบทดสอบมีหลายชนิดด้วยกัน ไม่ว่าจะแบบ ทดสอบปรนัย อัตนัย แบบเลือกตอบ แบบจำกัดเวลา ที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง หรือแบบทดสอบมาตรฐานจะเป็นแบบทดสอบประเภทใดก็ตามการสร้างแบบทดสอบชนิดต่าง ๆ นั้น ผู้สร้างจะต้องสร้างให้เหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัยและคุณวุฒิของผู้สอบด้วย

ความพึงพอใจ

การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาแหล่งข้อมูลโดยมีมีท่านผู้รู้/นักวิชาการ ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่าพึงพอใจ ไว้ดังนี้

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2539 : 259) กล่าวถึงความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์และเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้

สรชัย พิศาลบุตร (2549 : 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจของผู้รับบริการ หมายถึงการที่ผู้รับบริการได้รับในสิ่งที่ต้องการภายในขอบเขตที่ผู้ให้บริการสามารถจัดหาหรือทำให้ได้โดยไม่ขัดวัตถุประสงค์หรือความถูกต้องในการให้บริการ

ประสาธ อิศรปริดี (2528 : 7) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อสิ่งเร้าต่างๆเป็นผลเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งนั้นแล้วว่าพอใจ ต้องการ หรือ ด้อย่างไร

สมจิต ชิวปรีชา (2535 : 157-158) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าผลของเจตคติต่างๆ ของบุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงาน และมีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะงานสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งความพอใจนั้นได้แก่การรู้ว่ามีความสำเร็จรู้สึกว่าได้รับการยกย่องและรู้สึกว่ามีโอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ความพึงพอใจในงานเป็นความรู้สึกนิยมชมชอบหรือปฏิบัติหน้าที่แสดงออกในทางความพอใจของผู้ทำงาน ที่มีต่องาน หรือกิจกรรมที่เข้าทำตามความคิดในลักษณะนี้ ความพึงพอใจเป็นเจตคตินั้นเอง แต่เป็นเจตคติของงานโดยเฉพาะ

กิติมา ปรีดีติลล (2529 : 321-322) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ และได้รับการตอบสนองความต้องการนั้น

ศลใจ วิบูลกิจ (2534 : 42) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของอารมณ์บุคคล ที่มีต่อองค์ประกอบของงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลนั้นๆ

มอร์ส (Morse. 1955 : 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถถอดความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไป ความพึงพอใจก็จะมากขึ้นจากความหมายของความพึงพอใจที่มีผู้ให้ความหมายไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

อารี พันธมณี (2546 : 271-272) อธิบายทฤษฎีแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ดังนี้

1. ทฤษฎีความต้องการความสุขส่วนตัว (Hedonistic Theory) คณาจารย์จากภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการความสุขส่วนตัวในเรื่องแรงจูงใจไว้ว่า ในสมัยโบราณเชื่อกันว่ามูลเหตุสำคัญของมนุษย์ที่ทำให้เกิดแรงจูงใจก็เพราะใจมนุษย์ต้องการหาความสุขส่วนตัวและพยายามหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด

2. ทฤษฎีสันชาตญาณ (Instinctual Theory) ชาตญาณ เป็นสิ่งที่ติดตัวของคุณคนมาตั้งแต่เกิด ซึ่งทำให้บุคคลมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องมีการเรียนรู้

3. ทฤษฎีการมีเหตุผล (Cognitive Theory) ทฤษฎีหลักการมีเหตุผลเป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อมั่นในเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลในการมีเหตุผลที่จะตัดสินใจกระทำในสิ่งต่าง ๆ เพราะบุคคลทุกคนมักจะมีสติใจจริง นอกจากนั้น ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าบุคคลมีอิสระที่จะทำพฤติกรรมได้อย่างมีเหตุผล และสามารถตัดสินใจต่อการกระทำต่าง ๆ ได้มีความรู้ว่าจะต้องทำอะไรปรารถนาสิ่งใด และควรต้องตัดสินใจออกมาในลักษณะใด

4. ทฤษฎีแรงขับ (Drive Theory) โดยปกติแล้วพฤติกรรมและการกระทำต่าง ๆ ของบุคคลนั้นจะมีส่วนสัมพันธ์กับแรงขับภายในของแต่ละบุคคล แรงขับภายในแต่ละบุคคลนั้นเป็นภาวะความตึงเครียดได้ออกไป แรงขับมีลักษณะที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือ แรงขับภายในร่างกาย และแรงขับภายนอกร่างกาย หรือแรงทุติยภูมิเป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคมซึ่งลักษณะดังกล่าวจะมีผลทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป อันเป็นผลมาจากประสบการณ์เรียนรู้ที่สะสมไว้ในแต่ละบุคคล

5. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Theory of Need Gratification) เป็นทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ (Abraham H. Maslow) ซึ่งกล่าวไว้ว่ามนุษย์ทุกคนล้วนแล้วแต่มีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น และความต้องการของมนุษย์นี้มากมายหลายอย่างด้วยกัน โดยที่มนุษย์จะมีความต้องการในขั้นสูง ๆ ถ้าความต้องการในขั้นต่ำได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอเสียก่อน Maslow (1970 : 69-80) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นตอนของความตึงเครียด (Hierarchy of Needs) นับว่าเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า “มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุดเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือเพียงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็จะเกิดขึ้นอีก ความต้องการของคนเราอาจจะเกิดขึ้นซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่หมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้”

ความต้องการของมนุษย์มี 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เน้นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความมั่นคงในชีวิต ทั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและอนาคต ความเจริญก้าวหน้า และความอบอุ่นใจ

ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรม ต้องการให้สังคมยอมรับตนเองเข้าเป็นสมาชิก ต้องการความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อนร่วมงาน

ขั้นที่ 4 ความต้องการมีฐานะ (Esteem Needs) มีความอยากเด่นในสังคมมีชื่อเสียง อยากให้บุคคลยกย่องสรรเสริญตนเอง อยากมีความอิสระภาพเสรี

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self -Actualization Needs) เป็นความต้องการในระดับสูง อยากให้ตนเองประสบความสำเร็จทุกอย่างในชีวิตซึ่งเป็นไปได้ยาก

ทฤษฎีของ Maslow นี้สามารถอธิบายถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้ กล่าวคือ ความพอใจในการทำงานของบุคลากรในองค์การแต่ละระดับ จะมีความต้องการที่แตกต่างกันออกไป เช่น พนักงานระดับปฏิบัติการ และผู้บริหาร จะมีความพึงพอใจในการทำงานที่แตกต่างกัน เพราะเนื่องจากระดับความต้องการของทั้งสองแตกต่างกัน Herzberg (1959 : 113-115) ได้ทำการศึกษา ค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มี 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงาน ซึ่งมีผล ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือลักษณะ ของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการ ทำงาน และมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าใน อนาคต สถานะของอาชีพ สภาพการทำงาน เป็นต้น

การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผล การเรียนมีความสัมพันธ์กันมาก โดยขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ และการตอบสนองความ ต้องการของผู้เรียนมากน้อยเพียงใดอันจะนำไปสู่ความสำเร็จต่อไป

ความพึงพอใจ จึงสรุปจากความหมาย ได้ว่าเป็นความรู้สึกชอบหรือพอใจหรือเจตคติที่ดี ของบุคคลที่มีต่อการงานที่ปฏิบัติ ดังนั้น ความพึงพอใจ ในการเรียนรู้อาจหมายถึงความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผล สำเร็จ แนวความคิดที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานใดๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิด ความพึงพอใจต่อการงานนั้นมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรง กระตุ้นให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงาน

การวัดความพึงพอใจ ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ยนิยมนกันมาก โดยเฉพาะการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ทั้งนี้เพราะเป็นวิธีที่สะดวกและสามารถใช้วัดได้อย่าง กว้างขวาง โดยคำถามเป็นการกระตุ้นแรงเร้าให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาโดยใช้ในการ ประเมินนักเรียนหรือพิจารณาตนเองหรือสิ่งอื่น ๆ ใช้ทั้งการประเมินในการปฏิบัติกิจกรรมทักษะต่างๆ และพฤติกรรมด้านจิตพิสัย เช่น ความพึงพอใจ เจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสนใจ การวัด ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยโปรแกรมบทเรียน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้น เป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สร้างโดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของแบบวัดความพึง พอใจ กำหนดเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้ปรับปรุงมาจากแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 96) ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

สิ่งจูงใจเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ สิ่งจูงใจ หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุหรือสภาวะใดๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องโน้มน้าวจิตใจทำให้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานนั้นประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือเครื่องล่อใจนั่นเองได้กล่าวถึงแรงจูงใจที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน โดยเน้นถึงความสำคัญของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงาน อีแวนส์ ได้สร้างแบบในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการทำงาน เรียกว่า Path-goal Model สรุปได้ดังนี้

1. แรงจูงใจในการทำงานใด ๆ นั้น ขึ้นอยู่กับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำเนินงาน แนวทางในการดำเนินงานจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงจะก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น

2. แม้ว่าจะมีแรงจูงใจในการทำงานแต่ถ้ามีตัวถ่วง เช่น ขาดความรู้ความสามารถในการทำงาน ขาดอิสรภาพ ก็จะทำให้กิจกรรมนั้นเกิดขาดตอน หรือถ้าไม่มีตัวถ่วง ไม่มีแรงจูงใจ กิจกรรมนั้นถึงสำเร็จก็อาจไม่ได้ผลดี กิจกรรมที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นกิจกรรมที่มีความสม่ำเสมอ

3. ความสำเร็จตามความประสงค์ที่วางไว้นั้น จะเกิดขึ้นก็เพราะมีความสม่ำเสมอ ขั้นตอนการทำงาน ประกอบกับแนวทางในดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ องค์ประกอบเหล่านี้ หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไป ความสำเร็จของงานก็จะลดน้อยลงนอกจากนี้ วรรณิ โสมประยูร (2528 : 12) ได้กล่าวถึงสิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องกระตุ้นเพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (Material Inducement) สิ่งเหล่านี้ ได้แก่ เงินทอง สิ่งของหรือสภาวะทางกาย ที่มีให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน และสิ่งจูงใจที่ไม่ใช่วัตถุ (Personal Nonmaterial Opportunities) เกียรติภูมิ การใช้สิทธิพิเศษมากกว่าคนอื่น

2. สภาพทางกายที่พึงปรารถนา (Desirable Physical Condition) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสุขในการทำงาน เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกในสำนักงาน ความพร้อมของเครื่องมือ

3. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ (Ideal Benefactions) หมายถึง การสนองความต้องการในด้านความภูมิใจที่ได้แสดงฝีมือ การแสดงความภักดีต่อองค์กรของตน

4. การดึงดูดในทางสังคม (Associational Attractiveness) หมายถึง การมีความสัมพันธ์ของบุคคลในหน่วยงาน การอยู่ร่วมกัน ความมั่นคงของสังคม จะเป็นหลักประกันในการทำงาน

5. การปรับทัศนคติแสดงสภาพของงานให้เหมาะสม (Opportunity of Enlarged Participation) คือ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน จะทำให้เขาเป็นผู้มีความสำคัญในหน่วยงาน จะทำให้บุคคลมีกำลังใจในการทำงานมากขึ้นจากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ คือ แรงจูงใจ ในการทำงานใด ๆ นั้น แนวทางในการดำเนินงานจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงจะก่อให้เกิดแรงจูงใจ ในการทำงาน แต่ถ้ามีตัวถ่วง ก็จะทำให้กิจกรรมนั้นขาดตอน หรือถ้าไม่มีตัวถ่วงไม่มีแรงจูงใจ กิจกรรมนั้นถึงสำเร็จก็อาจไม่ได้ผลดี กิจกรรมที่มีคุณภาพจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีความสม่ำเสมอ สิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องกระตุ้นเพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้น ได้แก่ เงินทอง สิ่งของ เกียรติภูมิ สิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะอาด ความพร้อมของเครื่องมือ การสนองความต้องการในด้านความภาคภูมิใจที่ได้แสดงฝีมือ การมีความสัมพันธ์ของบุคคลในหน่วยงาน ความมั่นคงของสังคมซึ่งจะเป็นหลักประกันในการทำงาน

จุดมุ่งหมายของการวัดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

1. เพื่อจะได้เข้าใจถึงปัจจัยต่าง ๆ ทั้งด้านส่วนบุคคล ด้านงาน ด้านการจัดการที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการทำงาน

2. เพื่อจะได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานกับการปฏิบัติงานว่าอะไรเป็นสาเหตุทำให้คนปฏิบัติงานได้ดี

การวัดความพึงพอใจมี 3 แบบ คือ

1. วัดจากการทดลองโดยอาศัยหลักจิตวิทยาเข้ามาช่วย เพื่อวัดท่าทีของบุคคลจากการแสดงกิริยา ความคิดเห็นและการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของบุคคล

2. วัดจากบุคลิกลักษณะบางประการที่มีอยู่ในตัวของบุคคลและจากผลงาน

3. วัดจากจิตใจ อารมณ์ และปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมการวัดความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้หรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์กร ประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้มารับการในมิติต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจต่อบริการอาจจะกระทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

4. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยการขอรับรองหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัดแสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ หรือเป็นคำตอบอิสระโดยคำถามที่ถามอาจจะหมายถึง ความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำลังให้บริการอยู่ เช่น ลักษณะการให้บริการ สถานที่ให้บริการ ระยะเวลาของการให้บริการ

5. สังเกต เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการโดยวิธีการสังเกตจากพฤติกรรมทั้งก่อนมารับบริการ ขณะรอรับบริการ และหลังจากการได้รับบริการแล้ว เช่น การสังเกตกิริยา ท่าทาง การพูด สีหน้า และความถี่ของการมาขอรับบริการ เป็นต้น การวัดความพึงพอใจโดยวิธีนี้ ผู้วัดจะต้องกระทำอย่างจริงจัง และมีแบบแผนที่แน่นอน จึงจะสามารถประเมินถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการได้อย่างถูกต้อง

6. การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งในการที่ได้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ ซึ่งเป็นวิธีการที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะตั้งใจให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริง การวัดความพึงพอใจโดยวิธีการสัมภาษณ์นับว่าเป็นวิธีการที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่งจากที่กล่าวมา

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการนั้นมีอยู่หลากหลายรูปแบบ อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาค้นคว้าจะต้องมีการพิจารณาถึงลักษณะของการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้รับบริการโดยการพิจารณาในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะในระดับความรู้สึกของผู้มารับการในมิติต่าง ๆ ในแต่ละบุคคล ซึ่งการวัดความพึงพอใจต่อการบริการอาจจะมีการใช้ รูปแบบของแบบสอบถาม การสังเกต ซึ่งมีการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนมารับบริการ ขณะรอรับบริการ และหลังจากการได้รับบริการแล้ว หรือ อาจจะเป็นการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะตั้งใจให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีการตอบคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริง ทั้งนี้ เพื่อจะทำให้จุดมุ่งหมายของการวัดความพึงพอใจนั้นส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนั้น ๆ ต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

เสกสรร พรหมไชยา (2548 : 78-81) ได้พัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการเปรียบเทียบทักษะทางด้านดนตรีและผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีของนักเรียน ระหว่างการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแบบของโซลताल โคคาย และคาร์ล ออร์ฟ กับการจัดการเรียนการสอนแบบพื้นฐาน มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาทักษะทางด้านดนตรีและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดนตรีของนักเรียน ที่ได้รับการเรียนการสอนดนตรีตามแบบของโซลताल โคคาย และคาร์ล ออร์ฟ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางด้านดนตรีและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดนตรีของนักเรียน ระหว่างการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแบบของโซลताल โคคาย และคาร์ล ออร์ฟ กับการจัดการเรียนการสอนแบบพื้นฐาน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนการสอนดนตรีตามแบบของโซลताल โคคายและคาร์ล ออร์ฟ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตโพหนอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แผนการเรียนรู้อาเซียนตามแบบของโซลताल โคคาย และคาร์ล ออร์ฟ จำนวน 12 แผน แผนการเรียนรู้อาเซียนตามแบบพื้นฐาน จำนวน 12 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางดนตรี จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ผลการศึกษา พบว่า การใช้แผนการเรียนรู้อาเซียนตามแบบของโซลताल โคคาย และคาร์ล ออร์ฟ มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 56.23 คะแนนทักษะทางด้านดนตรี สูงกว่าการจัดการเรียนการสอนตามแบบพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

วรวิชัย จันทน์เพ็ง (2549 : 54-57) ได้พัฒนาแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรี เรื่องขลุ่ยรีคอร์เดอร์ โดยการสอนตามแนวคิดของโคคาย มีจุดมุ่งหมาย เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ 80/80 2) เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทิดไถ้วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 24 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องขลุ่ยรีคอร์เดอร์ จำนวน 5 แผน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ ผลการศึกษา พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องขลุ่ยรีคอร์เดอร์ โดยการสอนตามแนวคิดของโคคายมีประสิทธิภาพ 83.12 / 87.08 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.7459 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

สุรชาติ ชัยปัญญา (2550 : 73-77) ได้ศึกษาผลการเรียนบนเครือข่ายและการฝึกทักษะสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ขลุ่ย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคุณาพิทยาสรรพ์ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อ 1) พัฒนาระบบเรียนบนเครือข่ายฯ เพื่อ 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลบนเครือข่าย ฯ เพื่อ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน จากการศึกษา พบว่า การหาประสิทธิภาพบนเรียนบนเครือข่ายที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพโดยรวม เท่ากับ 84.68/82.41 ดัชนีประสิทธิผลของ

บทเรียนเท่ากับ 0.7097 หรือคิดเป็นร้อยละ 70.97 หมายความว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนบนเครือข่าย ที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าบทเรียนเครือข่ายสาระการเรียนรู้ศิลปะ(สาระดนตรี) เรื่องขลุ่ย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์

จรินทร์ทิพย์ ศรีทับทิม (2551 : 50-75) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ และทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีซินเนคติกส์ กับที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคทีวิซิม โรงเรียนปทุมาลัย อำเภอลาดบัวหลวง พบว่า คะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่เรียนที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีซินเนคติกส์ และกลุ่มที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคทีวิซิม แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคทีวิซิม มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีซินเนคติกส์คะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสีของนักเรียนที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคทีวิซิมมีคะแนนทักษะปฏิบัติสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีซินเนคติกส์

เปรมฤดี ทองไชรั (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการบรรเลงขลุ่ยเพียงออเบื้องต้น โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีพิบูลย์ เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพการพัฒนาทักษะการบรรเลงขลุ่ยเพียงออเบื้องต้น 2) เปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการบรรเลงขลุ่ยเพียงออเบื้องต้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาทักษะการบรรเลงขลุ่ยเพียงออเบื้องต้น จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าประสิทธิภาพของการพัฒนาทักษะการบรรเลงขลุ่ยเพียงออ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) โดยคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 75.82 / 76.67 ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คำนวณค่า t ได้เท่ากับ 23.07 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ในระดับมากในทุกเรื่อง

รุจีวรรณ อากมล (2552 : 84-86) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด รหัสวิชา ศ 30205 เรื่องการปฏิบัติขลุ่ยเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้น ม.2 โรงเรียนเบ็ญจมมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี มีจุดมุ่งหมาย เพื่อ 1) พัฒนาชุดการสอน 2) ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอน 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน จากการศึกษาพบว่าชุดการสอนทุกชุดมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 71.28/73.15 ดัชนีประสิทธิผลจากการเรียนด้วยชุดการสอน มีค่าเท่ากับ 0.62 นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 62 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ .01 โดยก่อนเรียนมีผลสัมฤทธิ์เท่ากับ 11.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.339 และหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 29.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.140 ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ในภาพรวมทุกด้าน รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

โหมศรี มะลิงาม (2554 : 93-95) ได้ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบที่เน้นทักษะกระบวนการปฏิบัติ เรื่อง การเป่าขลุ่ยเพียงออ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสนมวิทยาการ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบที่เน้นทักษะกระบวนการปฏิบัติสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.14/83.83 จากการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาประสิทธิภาพทางการเรียน

ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบที่เน้นทักษะกระบวนการปฏิบัติ และดัชนีประสิทธิผลทางการเรียน มีค่าเท่ากับ 0.6750 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้น 67.50 ที่เป็น ดังนี้ เนื่องจากแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบที่เน้นทักษะกระบวนการที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นนักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง นักเรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการปฏิบัติตามความสามารถและความถนัดของตนเอง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบเน้นทักษะกระบวนการปฏิบัติกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่อง ชล่วยเพียงงอโดย ทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ย 4.67 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

2. งานวิจัยต่างประเทศ

คลาร์ก (Clark. 2001 : 2014-A) ได้มีการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คนหนึ่งในโรงเรียนเขตเมืองใหญ่ ในขณะที่เธอเริ่มเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติการสอนของเธอในการทำการสอนตามแนวคิดทฤษฎีซิมป์สัน (Simpson) โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระยะตามโครงการในโรงเรียนของเธอ โดยโครงการนี้มุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียน ผู้ประกอบอาหาร ยาม เจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมชั้นเรียน สังเกตการณ์การร่วมวางแผนและการประชุม ที่ใช้การบรรยายเป็นเครื่องมือในการสรุปร่วมกับผู้วิจัยซึ่งมีบทบาทในฐานะผู้ให้คำปรึกษาแก่ครูผู้นั้น นอกจากนี้ครูคนนั้นยังมีการใช้การสื่อสารโดยวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ได้ตอบกับผู้วิจัยในขณะดำเนินการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่ครูเผชิญอยู่ในขณะที่ใช้การสอนตามแนวคิดทฤษฎีซิมป์สัน (Simpson) มีดังนี้

- (1) การจัดการพฤติกรรมที่ทำลายของนักเรียนในกลุ่มเล็ก ๆ
- (2) การวางแผนสำหรับโครงการภายในเวลาจำกัดของหลักสูตรที่บังคับ
- (3) การเผชิญกับอุปสรรคจากบรรยากาศภายในโรงเรียนที่มุ่งเน้นการสอนโดยตรง

เกี่ยวกับทักษะในการเตรียมตัวสอบ

โอเวน (Owen. 2002 : 563-A) ได้ศึกษาแนวทางของความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ เพื่อศึกษาว่านักศึกษาครู จำนวน 2 คน จะมีความสามารถเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างสิ่งที่พวกเขาได้รับจากการสอนในรายวิชาการระดับอุดมศึกษา กับสิ่งที่เขาได้สังเกตจากการปฏิบัติจริงในห้องเรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้การปฏิรูปที่อาศัยแนวความคิดเชิงพัฒนาการมาประยุกต์ใช้กับการสอนตามแนวคิดทฤษฎีซิมป์สัน (Simpson) การจัดเก็บข้อมูลใช้ การสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาผู้มีความคิดเชิงบวกต่อการวิจัยและทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาเพิ่มมากขึ้น แต่ปัญหาที่พบได้แก่ เวลาการเขียนแผนการสอน การขาดต้นแบบให้ศึกษาและการฝึกสอนเป็นทีม 3 คน อย่างไรก็ตามการกำหนดกรอบการปฏิบัติงาน ของการสอนตามแนวคิดทฤษฎีซิมป์สัน (Simpson) ไปใช้มีส่วนร่วมให้นักศึกษาครูสามารถนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสม

ซีแมนและเอลลิซซา (Seeman, Elissa. 2008 : 39-42) ได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาการตรวจสอบผลกระทบระยะสั้นจากภาวะแทรกแซงการเรียนดนตรีกับทักษะการใช้ภาษาที่เปิดกว้างของนักศึกษาจากโปรแกรมในช่วงวัยของเด็กที่มีภาวะความเสี่ยงในตอนต้น ประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนทุกเพศทุกวัย และที่มีความเสี่ยงในห้องเรียนรวมจากโรงเรียนสาธารณะ

ซิกาโก ปัญหาของความล่าช้าภาษาที่ระบุไว้ในข้อมูลประเมินนักเรียนที่กำหนดเป้าหมาย เบื้องต้นของทักษะการใช้ภาษาที่เปิดกว้างเป็นวัดโดยใช้การทดสอบคำศัพท์รูปภาพพีบอดี (PPVT-III) และคะแนนครุภาษาพูดและความรู้ (TROLL) ประเมิน อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนทักษะการฟังเพลงตามคำแนะนำใน ISBE MENC และมาตรฐานการเรียนรู้ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2006 ถึง ธันวาคม 2006, เป้าหมายในครั้งนี้จะได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาของพวกเขาอย่างเปิดกว้าง ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่า 2 เดือนหลังจากที่เกิดการแทรกแซงของนักเรียนเทียบเท่าอายุเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 21.18% ในภาษาที่เปิดกว้างและ 34.67% ในการรับรู้เกี่ยวกับสัทศาสตร์ ผลลัพธ์ที่ไม่คาดคิดรวมการถ่ายโอนความรู้ในการสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและที่บ้านเพิ่มขึ้นในตัวตนของคนตรีและในความนับถือตนเองและการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องของกิจกรรมดนตรีในห้องเรียนดังต่อไปนี้ การแทรกแซง การศึกษาอาจดำเนินกิจกรรมเพลงดังกล่าวเพื่อเพิ่มทักษะการใช้ภาษาที่เปิดกว้างในกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยงก่อนวัยเรียน

แม็คคลัง,อลัน ซี (McClung, Alan C. 2008 : 255-266) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลคะแนนของนักเรียนจากกิจกรรมการอ่านตัวโน้ตดนตรีในขณะที่ขับร้องเพลงร้องของโรงเรียนมัธยมที่มีการฝึกอบรมการเรียนดนตรีในกิจกรรมการเปล่งเสียงพยางค์ solfege และการใช้สัญลักษณ์สัญญาณมือของCurwen โดยสุ่มเลือกการร้องจากโรงเรียนมัธยมด้วยการฝึกอบรมอย่างกว้างขวางในกิจกรรมการเปล่งเสียงพยางค์ solfege และการใช้สัญลักษณ์สัญญาณมือของ Curwen (N = 38) มีการร้องเพลงในสองท่วงทำนองขณะที่มีการใช้สัญลักษณ์สัญญาณมือของCurwen ด้วยและอื่น ๆ โดยสามารถรักษาระดับคะแนนยอดเยี่ยมจาก 16, คะแนนโดยเฉลี่ยจากการใช้สัญญาณมือ 10.37 (SD = 4.23) และคะแนนโดยเฉลี่ยไม่มีสัญญาณมือ, 10.84 (SD = 3.96) มาตรการซ้ำ-ANOVA เปิดเผยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ, $F(1, 37) = 0.573, p = 0.454$ การค้นพบนี้สนับสนุนผลการศึกษาก่อนหน้า; แต่เพราะการศึกษาก่อนหน้านี้ถูก จำกัด ให้แก่นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนอย่างน้อยที่สุดในการกิจกรรมการเปล่งเสียงพยางค์ sol fege และการใช้สัญลักษณ์สัญญาณมือของCurwen การศึกษานี้จึงเป็นการขยายฐานความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลการปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือชิ้นเรียนประสบการณ์สายตาร้องเพลงและประสบการณ์สัญญาณมือ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบกลยุทธ์การสอนสำหรับการเชื่อมโยงการใช้สัญลักษณ์สัญญาณมือของ Curwen กับโหมดที่ต้องการของนักเรียนในการเรียนรู้ (โดยเฉพาะโหมดการเคลื่อนไหว)

แฮดดอน,อีลิซาเบธ (Haddon, Elizabeth. 2009 : 57-70) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรีและเรื่องของเสียงที่เปล่งออกมา : การทำบทเพลงให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียนการสอน โดยการสำรวจจากนักเรียนที่ศึกษาวิชาดนตรีปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยยอร์ก สำหรับการตรวจสอบผลการดำเนินงานโครงการวิจัยดนตรีพบว่า 45% (23 จาก 51 ของนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มช่วงชั้นปีนั้น) โดยการให้บทเรียนสื่อหรือเสียง การสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างกับนักเรียน 16 เผยให้เห็นช่วงของกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งการประชุมเชิงปฏิบัติการชั้นนำของบทเรียนหนึ่งต่อหนึ่งและการเรียนการสอนกลุ่มกิจกรรมนี้จะตรวจสอบทัศนคติของนักเรียนมีส่วนร่วมในการให้เรียนการสอนและการพัฒนาของพวกเขาเป็นครูและความเข้าใจของพวกเขาบางส่วนของแนวคิดที่สำคัญของการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่านักเรียนได้เรียนรู้ที่จะสอนผ่านประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นมากกว่าการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการและแม้ว่าพวกเขาจะมีความกระตือรือร้นรับข้อมูลรายงานเพื่อผลประโยชน์ให้กับตัวเองในการเรียนรู้และการแสดงของพวกเขาที่พวกเขาจะได้รับมากกว่า

การได้รับความรู้แบบเชิงรุกจากครูเพื่อการพัฒนาความรู้ของพวกเขาและอื่น ๆ อย่างมากมายในแนวทางของพวกเขาที่มีต่อ เนื้อหาบทเรียนและวัสดุกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบจำลองและแรงจูงใจและการเรียนการสอนของเทคนิคการปฏิบัติ บทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นของโอกาสในการสนับสนุนและการฝึกอบรมอาจจะทำโดยสถาบันอุดมศึกษาโดยให้นักเรียนคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของพวกเขา เป็นครูโอกาสเพื่อหารือเกี่ยวกับการเรียนการสอนของพวกเขาและช่วยให้การเรียนรู้ผ่านการเป็นหุ้นส่วนการให้คำปรึกษากับครูที่มีประสบการณ์มากขึ้น

มิคเซอร์และปีเตอร์ (Miksza, Peter. 2010 : 364-381) ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้อำนวยการวงดนตรีต่อการปฏิบัติทักษะและลักษณะสำคัญในการเรียนการสอนดนตรีที่จะประสบความสำเร็จโดยการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ (1) รวบรวมความคิดเห็นผู้บริหารวงดนตรีของทักษะและลักษณะที่สำคัญในการเรียนการสอนและ (2) ตรวจสอบประสิทธิผลของกระดาษอิเล็กทรอนิกส์เมื่อเทียบกับวิธีการสำรวจ ผู้ตอบแบบสำรวจจัดอันดับรายชื่อของเพลง, การเรียนการสอนและทักษะส่วนบุคคลหรือในลักษณะลำดับความสำคัญและตอบรายการปลายเปิดเกี่ยวกับคำแนะนำสำหรับครู 1 ปีและการดำเนินการแสดงและผลตอบแทนของผู้กำกับวงดนตรี อัตราการตอบสนองสุดท้ายคือ 66% (n = 235) ทักษะส่วนบุคคลและการเรียนการสอนและลักษณะเป็นมือวางอันดับสูงกว่าทักษะดนตรี รายการ "รักษามาตรฐานทางดนตรีสูง", "จะสามารถกระตุ้นให้นักเรียน" และ "ความกระตือรือร้นมีพลัง" ได้รับการจัดอันดับสูงสุดของทักษะหรือลักษณะ ความเพียรความอดทนและวิสัยทัศน์ระยะยาวเป็นรูปแบบที่พบมากที่สุดของคำแนะนำแก่ครู 1 ปี ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการห้องเรียนและความสำเร็จของนักเรียนคือการต่อสู้ส่วนใหญ่มักจะอ้างถึงและผลตอบแทนของผู้กำกับวงดนตรีตามลำดับ การทดลองเปรียบเทียบอัตราการตอบสนองและการตอบสนองที่มีคุณภาพเป็นหน้าที่ของวิธีการสำรวจ (เช่น e-เมื่อเทียบกับการสำรวจการสำรวจกระดาษ) และการติดตามการแจ้งเตือน (เช่น post note, post note ไม่มี) ก็เสร็จสมบูรณ์โดยใช้ subsample ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีขนาดเล็ก (n = 102) อัตราการตอบสนองสำหรับเงื่อนไข e-สำรวจได้ดีกว่าสำหรับสภาพการสำรวจกระดาษ สัดส่วนที่มากขึ้นของผู้ตอบแบบสอบถามจากการสำรวจสภาวะกระดาษเสร็จรายการปลายเปิด

มาสันและเอ็มมีลี (Mason, Emily. 2012 : 28 - 31) ได้มีการศึกษาแนวทางของการจัดกิจกรรมของครูเพลงโดยเขามักจะรวมข้อมูลไว้ในกิจกรรมบทเรียนของพวกเขาที่จะช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้เพลงเช่นการจัดการของไอคอนที่จะแสดงความสูงเมื่อเทียบกับต่ำหรือระยะยาวเมื่อเทียบกับระยะสั้นการเรียนรู้ทั้งสองทราบถึงระดับความไพเราะและเป็นจังหวะและทันควันเมื่อตราสารแหลมและ non pitched นอกจากนี้มาตรฐานแห่งชาติสำหรับการฟังเพลงความรู้ที่อยู่การศึกษาโดยเฉพาะกับมาตรฐาน 4 (การสร้างและการทันควัน) และมาตรฐาน 5 (การอ่านและการ notating) ในขณะที่มันเป็นเรื่องที่ดีที่จะมีการกิจกรรมเหล่านี้และมาตรฐานที่จะเริ่มต้นด้วยครูมักจะมองหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายของการอ่านออกเขียนเพลง ในบทความนี้ผู้เขียนแนะนำวิธี Kodaly ของการสอนดนตรีซึ่งประกอบด้วยลำดับของการเตรียมความพร้อมการนำเสนอและการปฏิบัติในลักษณะที่เหมาะสมกับวัยและเสียงที่พัฒนา; ช่วยให้นักเรียนสร้างทักษะการเรียนรู้และแนวความคิดก่อนหน้านี้; และผลในเพลง การรู้หนังสือ เธอระบุว่า การแสวงหาความรู้ดนตรีไม่ได้เป็นเป้าหมายที่ควรเริ่มต้นและประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อนักเรียนมีรายได้ถึงปีของพวกเขาในช่วง

ปลายประถม; ค่อนข้างมันสามารถและควรจะรวมเป็นช่วงต้นของโรงเรียนอนุบาลและดำเนินต่อไปตลอดการฝึกอบรมโรงเรียนของพวกเขาอย่างเป็นทางการ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะกระบวนการปฏิบัติหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีและหลักการปฏิบัติต่างๆพร้อมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) นั้นทำให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง มีการใช้ทักษะการเคลื่อนไหวเพื่อเป็นการเชื่อมโยงความรู้พร้อมทั้งการเรียนรู้โดยได้รับการพัฒนาทักษะทางด้านร่างกายให้ควบคู่กันและเป็นการสร้างเสริมความรู้ความสามารถ ความถนัดให้ได้รับการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. แบบแผนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
5. ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรได้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 จำนวน 147 คน จาก 4 ห้องเรียนซึ่งแต่ละโรงเรียนมีความสามารถทางการเรียน สูงปานกลาง และต่ำ จำนวนใกล้เคียงกัน ตรวจสอบข้อมูลโดยนำคะแนนผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยนำคะแนนปลายภาค รายวิชา ศิลปะพื้นฐานภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์จำนวน 4 ห้องเรียนมาทดสอบหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ผลปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปลาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์จำนวน 4 ห้องเรียน

ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
		\bar{x}	S
ม. 3/1	38	78.21	6.42
ม. 3/2	38	76.91	8.14
ม. 3/3	35	77.71	6.46
ม. 3/4	36	76.95	7.27

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 มีคะแนนรวมปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 รายวิชาศิลปะพื้นฐานเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 78.21 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 มีคะแนนรวมปลาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 เฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 76.92 และได้ทดสอบความแปรปรวนของคะแนนรวมปลายภาคเรียนของนักเรียนกลุ่มประชากร จำนวน 4 ห้องเรียน แบบ One – Way ANOVA ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนรวมปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 รายวิชาศิลปะพื้นฐานของนักเรียนกลุ่มประชากรในการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนฝั่งแดง วิทยาลัยสารวัตร จำนวน 4 ห้องเรียน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	430.564	143.521	2.228	.088
ภายในกลุ่ม	143	9213.232	64.428		
รวม	146	9643.796			

จากตาราง 3 พบว่า ค่าความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มประชากรในการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาลัยสารวัตรจำนวน 4 ห้องเรียน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ความรู้ของนักเรียนทั้ง 4 ห้องไม่แตกต่างกัน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนฝั่งแดง วิทยาลัยสารวัตร อำเภอนากลางจังหวัดหนองบัวลำภูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มีวิธีดำเนินการดังนี้ ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวน 36 คนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารคดีเรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 จำนวน 6 แผนๆ ละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารคดีเรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน

ศ23102 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 25 ข้อจำแนกตามขั้นตอนแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) โดยมีองค์ประกอบ 7 ด้านประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ 2) การเตรียมความพร้อม 3) การสนองตอบภายใต้การควบคุม 4) การให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไก 5) การกระทำอย่างชำนาญ 6) การปรับปรุงและประยุกต์ใช้ 7) การคิดริเริ่ม

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารคดีสั้นเรื่อง ชลู่เพียงอ้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาคำอธิบายรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน รหัสวิชา ศ23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรโรงเรียนฝึ่งแดงวิทยาสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 38)

ขั้นตอนที่ 2 แบ่งเนื้อหาสาระทั้งหมดเป็น 6 เรื่อง แบ่งเป็น 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ดังตาราง 4

ตาราง 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้กับเวลาในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เนื้อหาสาระ	เวลา (ชั่วโมง)
-	ทดสอบก่อนเรียน	-
1	ประวัติ ความเป็นมาลักษณะและส่วนประกอบของชลู่เพียงอ้อการดูแลบำรุงรักษา	2
2	ฝึกปฏิบัติชลู่เพียงอ้อ การวางนิ้วตามตำแหน่งเสียงและลมชลู่	2
3	การฝึกเป่าชลู่เพียงอ้อกับการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย	2
4	การอ่านโน้ตชลู่เพียงอ้อและสัญลักษณ์ต่าง ๆ	2
5	เป่าชลู่เพียงอ้อ กับ เพลงล่องน่านใหญ่เพลงลาวดวงเดือน และเพลงค่างควากินกล้วย	2
6	ฝึกการบรรเลงเดี่ยวและรวมวง	2
-	ทดสอบหลังเรียน	-
	รวม	12

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้จุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วนำมาสร้างตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังตาราง 5

ตาราง 5 วิเคราะห์หลักสูตรวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้จุดประสงค์การเรียนรู้

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
ประวัติ ความเป็นมาลักษณะและส่วนประกอบของ ขลุ่ยเพียงออ การดูแลและบำรุงรักษา	1. ประวัติ ความเป็นมาลักษณะและส่วนประกอบของ ขลุ่ยเพียงออได้อย่างถูกต้อง 2. สามารถดูแลและบำรุงรักษาขลุ่ยได้อย่างถูกต้อง	2
ฝึกปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ การวางนิ้วตามตำแหน่งเสียงและลมขลุ่ย	3. สามารถฝึกปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ การวางนิ้วตามตำแหน่งเสียงและลมขลุ่ย ได้อย่างถูกต้อง	2
การฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออกับการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย	4. สามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายขณะปฏิบัติการฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออตามจังหวะได้อย่างถูกต้อง	2
การอ่านโน้ตขลุ่ยเพียงออและสัญลักษณ์ต่าง ๆ	5. สามารถอ่านโน้ตขลุ่ยเพียงออและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง	2
เป่าขลุ่ยเพียงออ กับ เพลงล่องน่านใหญ่เพลงลาวดวงเดือน และเพลงค้ำคาวกิงกล้วย	6. สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออ ในบทเพลงล่องน่านใหญ่เพลงลาวดวงเดือน และเพลงค้ำคาวกิงกล้วย ได้อย่างถูกต้อง	2
ฝึกการบรรเลงเดี่ยวและรวมวง	7. สามารถบรรเลงเดี่ยวและรวมวง ได้อย่างถูกต้อง	2

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาหลักการทฤษฎีแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ทิศนา ขัมมณี (2550 : 244 – 245) และนำมาเขียนเป็นนิยามปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ 5 ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จากหนังสือ การพัฒนาหลักสูตร (ขวลิต ชูกำแหง. 2551 : 93) เพื่อวางแผนในการจัดการเรียนรู้เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารคดีเรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 จำนวน 6 แผนซึ่งในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังนี้ 1) มาตรฐานเรียนรู้ 2) สาระการเรียนรู้ 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ 6) กระบวนการวัดผลและประเมินผล 7) กิจกรรมเสนอแนะ 8) บันทึกผลหลังสอน

ขั้นตอนที่ 6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารคดีเรื่อง ชลู่เพียงอ้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เสนอผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหา จุดประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และการวัดและการประเมินผล 3 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

- 1) นายเสนีย์ ชันขวาทำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีราชินูทิศ อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสารคดี
- 2) นางสุดารักษ์ สุวรรณทอง ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคำแสนวิทยาสรรค์อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภูผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
- 3) นางกัญจน์กมล มาลี ตำแหน่งครูวิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนฝิ่งแดงวิทยาสรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 7 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารคดีเรื่อง ชลู่เพียงอ้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการตรวจสอบและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ระดับ ตามวิธีของ Likert นำมาหาค่าเฉลี่ยแต่ละรายการแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	แปลความหมายว่า	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	แปลความหมายว่า	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	แปลความหมายว่า	เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	แปลความหมายว่า	เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	แปลความหมายว่า	เหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารคดีเรื่อง ชลู่เพียงอ้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 แผน มีค่าเฉลี่ยเรียงจากแผนที่ 1-6 เท่ากับ 4.68, 4.70, 4.73, 4.77, 4.73, 4.83, 4.74 ตามลำดับอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ทุกแผนการจัดการเรียนรู้(ภาคผนวก ง ตาราง 13)

ขั้นตอนที่ 8 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารคดีเรื่อง ชลู่เพียงอ้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการตรวจสอบและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญพบว่าปรับลดจำนวนใบกิจกรรมในแต่ละแผนจัดการเรียนรู้ลงให้พอเหมาะกับเวลา และแก้ไขการใช้ภาษาในกิจกรรมการเรียนการสอนให้สละสลวยยิ่งขึ้น หลังจากนั้นจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนฝิ่งแดงวิทยาสรรค์ จำนวน 36 คนเพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา เวลา และการจัดการเรียนรู้พบว่าแผนจัดการเรียนรู้ใช้เวลาในการทำกิจกรรมนานพอสมควร จึงปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา

ขั้นตอนที่ 10 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารคดีเรื่อง ชลู่เพียงอ้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาปรับตามข้อที่ควรแก้ไขในการทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 11 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้จากผลการทดลองใช้และพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ชั้นตอนที่ 1 -3 มีหลักการเช่นเดียวกับชั้นตอนที่ 1 -3 การสร้างแผนการจัดการ
 เรียนรู้

ชั้นตอนที่ 4 ศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบ สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงเกณฑ์จาก
 หนังสือวัดผลการศึกษาของสมนึก ภัททิยธนี (2553 : 155-176) และการวิจัยเบื้องต้น บุญชม
 ศรีสะอาด (2545 : 81-101)

ชั้นตอนที่ 5 กำหนดข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 45 ข้อ
 ต้องการใช้จริงจำนวน 30 ข้อแล้วทำการเขียนข้อสอบให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ จุดประสงค์
 การเรียนรู้ ดังตาราง 6

ตาราง 6 กำหนดจำนวนข้อสอบที่ต้องการสร้างให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้และสอดคล้องกัน

แผนฯ ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบ	
		ทั้งหมด	ต้องการ
1	1. สามารถอธิบายประวัติ ความเป็นมาลักษณะและ ส่วนประกอบของ ขลุ่ยเพียงออได้อย่างถูกต้อง	7	5
	2. สามารถดูแลและบำรุงรักษาขลุ่ยได้อย่างถูกต้อง	5	3
2	3. สามารถฝึกปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ การวางนิ้วตามตำแหน่งเสียง และลมขลุ่ย ได้อย่างถูกต้อง	7	5
3	4. สามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายขณะปฏิบัติการ ฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออตามจังหวะได้อย่างถูกต้อง	7	4
4	5. สามารถอ่านโน้ตขลุ่ยเพียงออและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้อย่าง ถูกต้อง	7	5
5	6. สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออ ในบทเพลงล่องน่านใหญ่เพลงลาว ดวงเดือน และเพลงค่างควากินกล้วย ได้อย่างถูกต้อง	6	4
6	7. สามารถบรรเลงเดี่ยวและรวมวง ได้อย่างถูกต้อง	6	4
	รวม	45	30

ชั้นตอนที่ 6 นำตาราง 5 แสดงความสัมพันธ์ในชั้นตอนที่ 3 และข้อสอบที่สร้าง
 ขึ้นมา ตาราง 6 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง ว่าหัวข้อเรื่องนั้นสัมพันธ์กันหรือไม่
 และข้อสอบแต่ละข้อสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือไม่ โดยผู้เชี่ยวชาญ
 ประกอบด้วย

1) นายเสนีย์ ชันขวตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
 สตรีราชินูทิศ อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสาระดนตรี

2) นางสุตารักษ์ สุวรรณทอง ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
 โรงเรียนคำแสนวิทยาสรรค์อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภูผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

3) นางกัญจน์กมล มาลี ตำแหน่งครูวิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนฝั่งแดง วิทยาสรรค์อำเภอากลางจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 7 ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนใช้วิธี มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของแบบทดสอบโดยพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัด คุณลักษณะที่ต้องการวัดได้หรือไม่พบว่า ข้อสอบบางข้อไม่ชัดเจน ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์ เปลี่ยน ข้อความ เพิ่มเชื่อมคำ ข้อสอบเน้นความรู้ความจำเป็นส่วนใหญ่ผู้ศึกษาค้นคว้าปรับปรุงข้อความที่ไม่ ชัดเจนให้เหมาะสมแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความเหมาะสม (IOC) และถือเกณฑ์ความเหมาะสม ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 104) ผลปรากฏว่าข้อสอบเข้าเกณฑ์ 45 ข้อ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 (ภาคผนวก ง ตาราง 14)

ขั้นตอนที่ 8 นำแบบทดสอบที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาพิมพ์เป็น แบบทดสอบแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์ จำนวน 36 คนเพื่อนำผลการทดลองมาหา คุณภาพของข้อสอบ

ขั้นตอนที่ 9 นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาคุณภาพ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (B) ตามวิธีการของ Brennan (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 91) พิจารณาข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 ถือว่าใช้ได้ พบว่ามีข้อสอบ เข้าเกณฑ์ จำนวน 45 ข้อ ได้คัดข้อสอบตามจำนวนข้อที่ต้องการของแต่ละสาระการเรียนรู้และ จุดประสงค์การเรียนรู้ไว้จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.45 (ภาคผนวก ง ตาราง 15)

ขั้นตอนที่ 10 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการหาค่าอำนาจ จำแนกแล้วจำนวน 30 ข้อมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ของแบบทดสอบทั้งฉบับตามวิธีของ Lovett (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 97) พบว่า ได้ค่า ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87

ขั้นตอนที่ 11 พิมพ์แบบทดสอบเป็นฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บข้อมูล

3. แบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson)

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับทฤษฎี องค์ประกอบและและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ อาร์ พันธ์มณี (2546 : 271-272), Herzberg (1959 : 113-115), Maslow (1970 : 69-80) แนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ทิศนา แคมมณี (2550 : 244 - 245)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ จากหนังสือการวิจัยเบื้องต้น (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 113)

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิด ของซิมป์สัน (Simpson) โดยกำหนด วิธีการสร้างแบบวัดและวิธีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แบบมาตรฐานประมาณค่าตามวิธีของ Likert มี 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ แยกเป็น 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ 2) การเตรียมความพร้อม 3) การสนองตอบภายใต้การควบคุม

4) การให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไก 5) การกระทำอย่างชำนาญ 6) การปรับปรุงและประยุกต์ใช้ 7) การคิดริเริ่มรวมทั้งหมด 35 ข้อ ต้องการใช้จริง 25 ข้อ ดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เขียนทั้งหมดและที่ต้องการ

ด้าน	ทั้งหมด	ต้องการ
1. การเรียนรู้	3	2
2. การเตรียมความพร้อม	4	3
3. การสนองตอบภายใต้การควบคุม	7	5
4. การให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไก	7	5
5. การกระทำอย่างชำนาญ	7	5
6. การปรับปรุงและประยุกต์ใช้	3	2
7. การคิดริเริ่มรวมทั้งหมด	4	3
รวม	35	25

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เขียนทั้งหมด และที่ต้องการตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา (Validity) จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1) นายเสนีย์ ชันขวตาตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนสตรีราชินูทิศ อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสาระดนตรี

2) นางสุดารักษ์ สุวรรณทอง ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนคำแสนวิทยาสรรค์อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภูผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

3) นางกัญจน์กมล มาลี ตำแหน่งครูวิทยฐานะครูชำนาญการ

ขั้นตอนที่ 5 ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนใช้วิธี มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยพิจารณาว่าแต่ละข้อวัดคุณลักษณะที่ต้องการวัดได้หรือไม่พบว่า ข้อคำถามบางข้อไม่ชัดเจน ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์ เปลี่ยนข้อความเพิ่มเชื่อมคำ ผู้ศึกษาค้นคว้าปรับปรุงข้อความที่ไม่ชัดเจนให้เหมาะสมแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความเหมาะสม (IOC) และถือเกณฑ์ความเหมาะสมตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 (ภาควิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 104) ผลปรากฏว่าแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าเกณฑ์ 35 ข้อ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 (ภาคผนวก ง ตาราง 16)

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาพิมพ์แล้ว

นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์จำนวน 36 คนเพื่อนำผลการทดลองมาหาคุณภาพของข้อสอบ

ขั้นตอนที่ 9 หาคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) โดยวิธี (Item – Total Correlation) ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 98) คัดเลือกไว้ใช้ แล้วพิจารณาข้อที่เข้าเกณฑ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (df = 34) มีค่าตั้งแต่ 0.29 ถึง 1.00 พบว่า ได้ข้อเข้าเกณฑ์ 35 ข้อ จึงคัดเลือกไว้ 25 ข้อตามที่ต้องการ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.53 ถึง 0.92 (ภาคผนวก ง ตาราง 17)

ขั้นตอนที่ 10 นำแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่คัดเลือกไว้ในขั้นตอนที่ 9 จำนวน 15 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น (α) ด้วยประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 101) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

ขั้นตอนที่ 11 จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการทดลองเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ชลู่เพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามรูปแบบการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้กลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (The Single Group, Pretest – Posttest Design) ดังตาราง 8

ตาราง 8 รูปแบบการศึกษาค้นคว้าแบบ Single Group, Pretest – Posttest Design

ก่อนสอบ	ทดลอง	หลังสอบ
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ชลู่เพียงออ

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

การศึกษาค้นคว้าผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยทำการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกำหนดการในตารางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังตาราง 9

ตาราง 9 กำหนดเวลาสำหรับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระคนตรี เรื่อง ชลุ่มเพียงออ

การจัดกิจกรรม	วัน เดือน ปี	เวลา	จำนวน(ชั่วโมง)
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3 ธ.ค. 2555	9.40 – 10.40	1
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1	4 ธ.ค. 2555	9.40 – 11.40	2
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2	6 ธ.ค. 2555	9.40 – 11.40	2
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3	11 ธ.ค. 2555	9.40 – 11.40	2
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4	17 ธ.ค. 2555	9.40 – 11.40	2
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5	18 ธ.ค. 2555	9.40 – 11.40	2
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6	24 ธ.ค. 2555	9.40 – 11.40	2
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจ	25 ธ.ค. 2555	9.40 – 12.00	1

ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เมื่อสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาศิลปะพื้นฐาน (สารระคนตรี) โดยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระคนตรีเรื่อง ชลุ่มเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ซึ่งผ่านการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำมาทดลองสอนจริงโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) เพื่อวัดความรู้พื้นฐานและบันทึกคะแนนไว้เป็นระบบเพื่อนำผลไปวิเคราะห์
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและมีบทบาทในแต่ละกิจกรรมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้
3. ประเมินทักษะการบรรเลงเครื่องดนตรีก่อนเรียนเพื่อวัดทักษะการบรรเลงและบันทึกคะแนนไว้เป็นระบบเพื่อนำผลไปวิเคราะห์ต่อไป
4. ทดสอบย่อย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องและดีขึ้น
5. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบชุดเดิมจากก่อนเรียนเพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียนและนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ต่อไป
6. ประเมินการฝึกทักษะปฏิบัติชลุ่มเพียงออ หลังเรียนเพื่อวัดทักษะความสามารถในการบรรเลงด้วยแบบประเมินทักษะการปฏิบัติที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น

7. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการสอนจนครบทุกหน่วยการเรียนรู้มีการ ทบทวนผลการเรียนรู้ในการเรียนอีกครั้งหนึ่งเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของวิชานี้และ มีการบอกคะแนนสะสมเพื่อให้ผู้เรียนได้พิจารณาตนเองว่ามีผลการเรียนรู้ที่สามารถบรรลุได้ และมีผลการเรียนรู้ใดที่ต้องทบทวนก่อนทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังจากนั้นจึงทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะพื้นฐาน (สาระดนตรี) รหัสวิชา ศ23102 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
8. ประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำผลการทดลองไปวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ ซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรีเรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ตามเกณฑ์ 75 / 75
2. วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรีเรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102
3. วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน
4. วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ ซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ
 - 1.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.1.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ดังนี้ (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัย มหาสารคาม. 2551 : 104)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้
 $\sum R$ แทน ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้สูตรของ Brennan ดังนี้ (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 90)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	U	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบข้อสอบนั้นถูก
	L	แทน	จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบข้อสอบนั้นถูก
	N_1	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์
	N_2	แทน	จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

1.1.3 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรของ Lovett ดังนี้ (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 97)

$$r_{cc} = \frac{k \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X_i	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	$\sum x_i$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกคน
	$\sum x_i^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของของแบบทดสอบ

1.2 แบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดโดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) คำนวณจากสูตร ดังนี้(ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 98)

$$r_{xy} = \frac{n \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับ y
n	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
$\sum xy$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนรายข้อ (x) และคะแนนรวมทุกข้อ (y)
$\sum x$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนรายข้อของนักเรียนทั้งหมด
$\sum y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนทุกข้อของนักเรียนทั้งหมด
$\sum x^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนรายข้อของนักเรียนแต่ละคน ยกกำลังสอง
$\sum y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนทุกข้อของนักเรียนแต่ละคน ยกกำลังสอง

1.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 101)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	สัมประสิทธิ์แอลฟา
K	แทน	จำนวนข้อสอบ
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมความแปรปรวนของข้อสอบ
s^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อสอบทุกข้อ

1.2.3 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (IOC) โดยใช้สูตรดังนี้ (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 104)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ นิยามศัพท์เฉพาะ
$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 122)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 124)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 126) มีสูตรดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{(N-1)N}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 \sum แทน ผลรวม
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 75/75 โดยใช้สูตร E_1/E_2 ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2552 : 113 - 114)

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	สื่อประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกส่วน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum Y}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้วิธีของ Goodman, Fletcher and Schineder ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2552 : 117)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)} = \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนเต็มกับจำนวนคน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ให้บรรลุจุดมุ่งหมายโดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษากำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
N	แทน	จำนวนนักเรียน
S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผล
E_1	แทน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากประสิทธิภาพของกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดทฤษฎีซิมป์สัน (Simpson)
E_2	แทน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ เวลา 12 ชั่วโมง

ตอนที่ 2 หาดัชนีประสิทธิผลของแบบทดสอบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 โดยวิธีการของกูดแมนเพรสเซอร์ (Fletchers) และชไนเดอร์ (Schneider)

ตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง โรงเรียนฝึ่งแดงวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู

การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 โดยการวิเคราะห์ผลคะแนนเฉลี่ยและค่าร้อยละจากการทำแบบทดสอบย่อย หลังการฝึกทักษะขลุ่ยเพียงออตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ที่กำหนด จำนวน 6 แผน และการวิเคราะห์ผลคะแนนเฉลี่ยและค่าร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ ดังรายละเอียดใน ตาราง 10

ตาราง 10 ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารคดีเรื่อง ชลู่เพียงออ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู

เลขที่	แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6			$\sum x$ (100)	Pre-test (30)	Post-test(30)
	1 (5)	2 (10)	รวม 15	1 (5)	2 (12)	รวม 17	1 (5)	2 (12)	รวม 17	1 (5)	2 (12)	รวม 17	1 (5)	2 (12)	รวม 17	1 (5)	2 (12)	รวม 17			
1	4	7	11	4	9	12	5	9	14	5	8	13	4	9	13	4	9	15	78	10	22
2	4	7	11	4	10	14	4	8	12	4	9	13	3	9	14	4	9	14	78	9	24
3	4	8	12	4	8	12	4	8	12	4	8	12	4	9	13	3	10	13	74	11	25
4	5	7	12	5	9	14	5	8	13	5	9	14	4	10	14	4	10	14	81	9	23
5	3	7	10	3	10	13	3	10	13	4	9	13	5	10	15	5	10	15	79	12	24
6	3	7	10	3	9	13	3	9	12	4	8	12	4	8	12	5	9	14	73	10	22
7	4	8	12	3	9	12	3	8	11	4	8	12	5	10	15	4	10	14	76	10	25
8	3	8	11	4	10	14	4	9	13	5	9	14	4	9	13	3	9	14	79	12	24
9	3	9	12	4	8	12	4	9	13	5	10	15	4	9	13	3	9	15	80	11	23
10	3	7	10	4	10	14	5	9	14	4	8	12	4	10	14	4	9	14	78	9	23
11	4	7	11	4	8	12	4	8	12	4	9	13	4	9	15	4	10	14	77	10	24
12	4	8	12	4	9	13	4	9	13	5	9	14	4	9	13	3	10	15	80	9	23
13	3	8	11	4	9	13	3	10	13	4	10	14	3	9	14	5	9	14	79	9	22
14	3	8	11	3	8	11	3	9	12	4	10	14	5	9	14	4	9	13	75	12	26

1 = คะแนนทดสอบย่อย, 2 = คะแนนทักษะปฏิบัติ

ตาราง 10 (ต่อ)

เลขที่	แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6			$\sum X$ (100)	Pre-test (30)	Post-test(30)
	1 (5)	2 (10)	รวม 15	1 (5)	2 (12)	รวม 17	1 (5)	2 (12)	รวม 17	1 (5)	2 (12)	รวม 17	1 (5)	2 (12)	รวม 17	1 (5)	2 (12)	รวม 17			
15	4	7	11	4	10	14	4	9	13	4	9	13	3	9	12	3	10	13	76	12	24
16	4	9	13	4	9	13	5	8	13	4	9	13	4	10	14	3	8	13	79	12	22
17	4	7	11	4	10	14	4	10	14	4	10	14	4	10	14	4	9	13	80	12	23
18	5	9	14	5	9	14	5	8	13	5	8	13	4	8	13	4	9	14	81	10	24
19	3	8	11	4	9	13	3	10	13	4	8	12	4	9	13	4	9	14	76	10	23
20	3	8	11	3	10	13	4	8	12	4	9	13	4	9	13	4	9	13	75	11	24
21	3	7	10	5	9	14	4	10	14	3	9	12	5	10	15	4	9	15	80	9	24
22	4	8	12	4	8	12	4	8	12	5	9	14	5	10	15	5	10	15	80	12	23
23	4	8	12	4	9	13	4	9	13	4	10	14	4	10	14	5	10	15	81	11	24
24	4	7	11	4	9	13	4	9	13	4	8	12	4	9	13	3	10	13	75	12	25
25	4	7	11	3	10	13	4	9	13	4	10	14	4	9	13	4	9	13	77	11	22
26	4	8	12	4	9	13	4	10	14	5	9	14	5	8	13	4	9	15	81	11	25
27	3	8	11	3	8	11	5	9	14	4	10	14	3	9	14	5	9	14	78	10	24
28	3	8	11	4	9	13	5	8	13	4	10	14	3	8	13	5	10	15	79	10	24

ตาราง 10 (ต่อ)

เลขที่	แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6			$\sum X$ (100)	Pre-test (30)	Post-test(30)
	1 (5)	2 (10)	รวม 15	1 (5)	2 (12)	รวม 17	1 (5)	2 (12)	รวม 17	1 (5)	2 (12)	รวม 17	1 (5)	2 (12)	รวม 17	1 (5)	2 (12)	รวม 17			
29	3	8	11	4	10	14	5	9	14	4	9	13	4	10	14	4	9	13	79	9	23
30	3	8	11	4	9	13	4	9	13	4	9	13	4	10	14	4	9	14	78	10	24
31	3	7	10	4	10	14	4	9	13	4	9	13	3	8	15	4	10	13	78	11	23
32	4	7	11	5	9	14	5	10	15	3	10	13	4	8	12	5	10	15	80	12	24
33	4	7	11	3	10	13	4	10	14	4	10	14	5	8	13	4	8	15	80	11	25
34	3	6	9	3	9	12	4	9	13	5	10	15	4	9	13	4	9	13	75	10	25
35	3	8	11	5	9	14	4	9	13	5	9	14	5	9	14	3	9	14	80	12	24
36	3	7	10	4	9	13	5	10	14	4	9	13	5	10	15	5	10	15	80	10	25
$\sum X$	401			469			470			479			491			505			2815	381	854
\bar{X}	11.14			13.03			13.06			13.31			13.64			14.03			78.19	10.58	23.72
S	0.93			0.878			0.826			0.85			0.899			0.81			2.189	1.105	1.031
%	74.25			76.64			76.79			78.28			80.22			82.51			78.19	35.27	79.07

จากตาราง 10 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) นักเรียนมีคะแนนจากการประเมินการปฏิบัติและการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนด้วยกิจกรรมตามแนวคิดของซิมป์สัน รวม 2815 คะแนน ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) รวมเท่ากับ 78.19 คิดเป็นร้อยละ 78.19 และมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยกิจกรรมตามแนวคิดของซิมป์สัน มีคะแนนรวม 854 คะแนน ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) รวม เท่ากับ 23.72 คิดเป็นร้อยละ 79.07 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้สาระดนตรี เรื่อง ชลุ่มเพียงออ วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝิ่งแดงวิทยาสรรค์ มีประสิทธิภาพ 78.19 / 79.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 75/75

ตอนที่ 2 ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรี เรื่อง ชลุ่มเพียงออ วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝิ่งแดงวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการทำการทดสอบผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแล้วนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลได้ผลดังตาราง 11

ตาราง 11 การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระ ดนตรี เรื่อง ชลุ่มเพียงออ วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝิ่งแดงวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู

จำนวนนักเรียน (คน)	ผลรวมคะแนน		ดัชนีประสิทธิผล (E.I)
	ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
36	381	854	.6766

จากตาราง 11 พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระ ดนตรี เรื่อง ชลุ่มเพียงออ วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝิ่งแดงวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู มีค่าเท่ากับ 0.6766 หรือคิดเป็นร้อยละ 67.66

ตาราง 12 ตารางวิเคราะห์ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระ ดนตรี เรื่อง ชลู่เพียงออ วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนผิงแดงวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู

รายการประเมิน	\bar{X}	S	ระดับความ พึงพอใจ
ชั้นที่ 1 การเรียนรู้ฯ และ ชั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม 1. เรียนรู้การเป่าชลู่เพียงออโดยดูการสาธิตของครูผู้สอน 2. เริ่มต้นฝึกเป่าชลู่เพียงออโดยใช้บทเพลงไล่บันไดเสียงโด 3. การฝึกเล่นดนตรีไทยทำให้ข้าพเจ้ามีสมาธิและความ อดทน 4. การสลัดนิ้วมือขวา - ซ้ายและเขยิบเท้าซ้ายขวาเพื่อ เตรียมฝึกเป่าชลู่เพียงออ 5. การกำหนดจังหวะโดยเชื่อมโยงการเคลื่อนไหวร่างกายกับ การฝึกปฏิบัติชลู่เพียงออ	4.10 3.51 3.56 4.58 4.12	0.47 0.64 0.52 0.50 0.54	มาก มาก มาก มากที่สุด มาก
รวม	3.97	0.53	มาก
ชั้นที่ 3 ชั้นการสอนตอบภายใต้การควบคุม 6. การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติชลู่เพียงออ ตามขั้นตอนการฝึก เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันจนนำไปสู่ความสำเร็จ 7. ครูอธิบายเนื้อหาสาระและสาธิตการเป่าชลู่เพียงออให้ นักเรียนดูและฝึกปฏิบัติตามจนสำเร็จ 8. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามและสนทนาแลกเปลี่ยน ความรู้ในขั้นตอนการปฏิบัติอยู่เสมอ 9. ครูให้นักเรียนเริ่มฝึกเป่าชลู่เพียงออจากเพลงง่ายไปสู่ เพลงที่ยากขึ้นเป็นลำดับ 10. ครูผู้สอนแนะนำและสอนเสริมให้สำหรับนักเรียนที่เรียน เข้าปฏิบัติตามไม่ทัน	4.28 4.00 4.29 4.25 3.86	0.64 0.47 0.50 0.76 0.50	มาก มาก มาก มาก มาก
รวม	4.13	0.52	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S	ระดับความพึงพอใจ
<p>ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง</p> <p>11. ครูผู้สอนมีการเสริมแรงโดยกระตุ้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเป่าขลุ่ยเพียงออจนสำเร็จ</p> <p>12. ขลุ่ยเพียงออสามารถฝึกปฏิบัติได้ไม่จำกัดสถานที่และเวลา</p> <p>13. ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ จนมีความรู้และปฏิบัติได้</p> <p>14. ข้าพเจ้ามีความสุขและสนุกสนานทุกครั้งที่ได้เคลื่อนไหวร่างกายขณะฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออ</p> <p>15. ข้าพเจ้ามีความชื่นชอบและจะสืบทอดอนุรักษ์ดนตรีไทย</p>	<p>3.96</p> <p>4.25</p> <p>4.21</p> <p>3.62</p> <p>4.20</p>	<p>0.51</p> <p>0.75</p> <p>0.57</p> <p>0.64</p> <p>0.54</p>	<p>มาก</p> <p>มาก</p> <p>มาก</p> <p>มาก</p> <p>มาก</p>
รวม	4.09	0.58	มาก
<p>ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ</p> <p>16. ครูมีขั้นตอนการฝึกปฏิบัติขลุ่ยเพียงอออย่างหลากหลาย</p> <p>17. นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัตินอกชั่วโมงเรียนได้</p> <p>18. ครูกำหนดเวลาในการแสดงออกหลังการฝึกปฏิบัติ</p> <p>19. ครูมีขั้นตอนการสร้างความมั่นใจในการแสดงออก</p> <p>20. ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อการสอนของครู</p>	<p>3.84</p> <p>4.32</p> <p>3.30</p> <p>3.26</p> <p>4.00</p>	<p>0.62</p> <p>0.56</p> <p>0.76</p> <p>0.62</p> <p>0.82</p>	<p>มาก</p> <p>มาก</p> <p>ปานกลาง</p> <p>ปานกลาง</p> <p>มาก</p>
รวม	3.74	0.71	มาก
<p>ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ และขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม</p> <p>21. ครูแจ้งผลการประเมินการปฏิบัติและผลการทดสอบทุกครั้ง</p> <p>22. ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินทักษะปฏิบัติเสมอ</p> <p>23. ผู้เรียนสามารถกำหนดพื้นที่ในการฝึกปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ</p> <p>24. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างสร้างสรรค์</p> <p>อยู่เสมอ</p> <p>25. ครูมักจะชมเชยและให้แสดงออกเมื่อสามารถบรรเลงเพลงได้และมีผลคะแนนดี</p>	<p>4.18</p> <p>3.58</p> <p>4.46</p> <p>4.25</p> <p>4.66</p>	<p>0.54</p> <p>0.56</p> <p>0.66</p> <p>0.75</p> <p>0.54</p>	<p>มาก</p> <p>มาก</p> <p>มาก</p> <p>มาก</p> <p>มากที่สุด</p>
รวม	4.22	0.61	มาก
โดยรวม	4.01	0.61	มาก

จากตาราง 12 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระ ดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางแดงวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู มีความพึงพอใจโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจเป็นรายด้านส่วนมากอยู่ในระดับมาก โดยมีความมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือ 4. การสลัดนิ้วมือขวา - ซ้ายและเขยิบเท้าซ้ายขวา เพื่อเตรียมฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออ และ 25. ครูมักจะชมเชยและให้แสดงออกเมื่อสามารถบรรเลงเพลงได้ และมีผลคะแนนดีและมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง อีก 2 ข้อ คือข้อ 18 ครูกำหนดเวลาในการแสดงออกหลังการฝึกปฏิบัติและข้อ 19 ครูมีขั้นตอนการสร้างความมั่นใจในการแสดงออก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง หล่อยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 โรงเรียนฝ่งแดงวิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งมีขั้นตอนการศึกษาและผลของการศึกษาซึ่งจะนำมาสรุปและอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษา
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง หล่อยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง หล่อยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง หล่อยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102

สรุปผล

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง หล่อยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.19/79.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้
2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง หล่อยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ที่พัฒนาขึ้น เท่ากับ 0.6766 ซึ่งแสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 67.66
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝ่งแดงวิทยาสรรค์ ที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) วิชาศิลปะพื้นฐาน (ดนตรี) มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การดำเนินการศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 โรงเรียนฝั่งแดง วิทยาสรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู จากผลการศึกษาค้นคว้าสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.19 / 79.07 หมายความว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยเฉลี่ยร้อยละ 78.19 โดยนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบย่อย ทั้ง 6 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 79 .07 แสดงว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เสกสรร พรหมไชยา (2548) ได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการเปรียบเทียบทักษะทางด้านดนตรีและผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีของนักเรียน ระหว่างการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแบบของโซลताल โคดาย และคาร์ล ออร์ฟ กับการจัดการเรียนการสอนแบบพื้นฐานพื้นฐานมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะทางด้านดนตรีและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดนตรีของนักเรียน ที่ได้รับการเรียนการสอนดนตรีตามแบบของโซลताल โคดาย และคาร์ล ออร์ฟ เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางด้านดนตรีและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดนตรีของนักเรียน ระหว่างการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแบบของโซลताल โคดาย และคาร์ล ออร์ฟ กับการจัดการเรียนการสอนแบบพื้นฐาน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนการสอนดนตรีตามแบบของโซลताल โคดายและคาร์ล ออร์ฟ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 56.23 คะแนน วรวิชัย จันท์เพ็ง (2549) ได้พัฒนาแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สารระดนตรี เรื่องขลุ่ยรีคอร์เดอร์ โดยการสอนตามแนวคิดของโคดาย มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ 80/80 เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 83.12 / 87.08 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.74 สุรชาติ ชัยปัญญา (2550) ได้ศึกษาผลการเรียนบนเครือข่ายและการฝึกทักษะ สาระการเรียนรู้ศิลปะ (สารระดนตรี) เรื่อง ขลุ่ย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคูคำพิทยาสรรพ์ พบว่า บทเรียนบนเครือข่ายที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.68/82.41 จรินทร์ทิพย์ ศรีทับทิม (2551) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีชินเนคติกส์ กับที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซิม โรงเรียนปทุมาลัย โดยนักเรียนที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซิม มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีชินเนคติกส์คะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซิมมีคะแนนทักษะปฏิบัติสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้ตามแนว

ทฤษฎีชินเนคติกส์ เปรมฤดี ทองไชร์ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการบรรเลงขลุ่ยเพียงออเบื้องต้น โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อหาประสิทธิภาพการพัฒนาทักษะการบรรเลงขลุ่ยเพียงออเบื้องต้น เปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการบรรเลงขลุ่ยเพียงออเบื้องต้นศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาทักษะการบรรเลงขลุ่ยเพียงออเบื้องต้น จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าประสิทธิภาพของการพัฒนาทักษะการบรรเลงขลุ่ยเพียงออ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) โดยคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 75.82/76.67 ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน รุจิวรรณ อากมล (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด รหัสวิชา ศ30205 เรื่องการปฏิบัติขลุ่ยเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้น ม.2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อ พัฒนาชุดการสอน ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนจากการศึกษาพบว่าชุดการสอนทุกชุดมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 71.28/73.15 จันทร์เพ็ญ ภัทรมานนท์ (2553) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามพาดพิทยาคาร ตามแนวคิดของซิมป์สัน มีจุดมุ่งหมายด้านความรู้ความเข้าใจ เรื่องรำวงมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น สืบเนื่องจากผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยมีคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน เพิ่มขึ้น นักเรียนมีผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านความสามารถในการปฏิบัติทักษะเรื่องรำวงมาตรฐาน เพิ่มมากขึ้น โฉมศรี มะลิงาม (2554) ได้ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบที่เน้นทักษะกระบวนการปฏิบัติ เรื่อง การเป่าขลุ่ยเพียงออ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสนมวิทยาคาร พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.14 / 83.83 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของนักการศึกษาต่างประเทศเช่น ซีแมนและเอลลิชซา (Seeman, Elissa. 2008) ได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาการตรวจสอบผลกระทบระยะสั้นจากภาวะแทรกแซงการเรียนดนตรีกับทักษะการใช้ภาษาที่เปิดกว้างของนักศึกษาจากโปรแกรมในช่วงวัยของเด็กที่มีภาวะความเสี่ยงในตอนต้น ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่า 2 เดือนหลังจากที่เกิดการแทรกแซงของนักเรียนเทียบเท่าอายุเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 21.18% ในภาษาที่เปิดกว้างและ 34.67% ในการรับรู้เกี่ยวกับสัทศาสตร์ ผลลัพธ์ที่ไม่คาดคิดรวมการถ่ายโอนความรู้ในการสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและที่บ้านเพิ่มขึ้นในตัวตนของดนตรีและในความนับถือตนเองและการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องของกิจกรรมดนตรีในห้องเรียน พบว่า การแทรกแซง การศึกษาอาจดำเนินกิจกรรมเพลงดังกล่าวเพื่อเพิ่มทักษะการใช้ภาษาที่เปิดกว้างในกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยงก่อนวัยเรียน แม็คคลิง,อลัน ซี (McClung, Alan C. 2008) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลคะแนนของนักเรียนจากกิจกรรมการอ่านตัวโน้ตดนตรีในขณะขับร้องเพลงร้องของโรงเรียนมัธยมที่มีการฝึกอบรมการเรียนดนตรีในกิจกรรมการเปล่งเสียงพยางค์ solfege และการใช้สัญลักษณ์สัญญาณมือของ Curwen โดยสุ่มเลือกการร้องจากโรงเรียนมัธยมด้วยการฝึกอบรมอย่างกว้างขวางในกิจกรรมการเปล่งเสียงพยางค์ solfege และการใช้สัญลักษณ์สัญญาณมือของCurwen (N = 38) มีการร้องเพลงในสองท่วงทำนองขณะที่มีการใช้สัญลักษณ์สัญญาณมือของCurwen ด้วยและอื่น ๆ พบว่ามีความสามารถรักษาระดับคะแนนยอดเยี่ยมจาก 16, คะแนนโดยเฉลี่ยจากการใช้สัญญาณมือ 10.37 (SD = 4.23) และคะแนนโดยเฉลี่ยไม่มีสัญญาณมือ, 10.84 (SD = 3.96) (Haddon, Elizabeth. 2009)

ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรีและเรื่องของเสียงที่เปล่งออกมา : การทำบทเพลงให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียนการสอน โดยการสำรวจจากนักเรียนที่ศึกษาวิชาดนตรีปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยยอร์ก พบว่า 45% (23 จาก 51 ของนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มช่วงชั้นปีนั้น) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะสอนผ่านประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นมากกว่าการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ มิคเซอร์และปีเตอร์ (Miksza, Peter. 2010) ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้อำนวยการวงดนตรีต่อการปฏิบัติทักษะและลักษณะสำคัญในการเรียนการสอนดนตรีที่จะประสบความสำเร็จโดยการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมความคิดเห็นผู้บริหารวงดนตรีของทักษะและลักษณะที่สำคัญในการเรียนการสอนและ ตรวจสอบประสิทธิผลของกระดาดขนาดเล็กทรอนิกส์เมื่อเทียบกับวิธีการสำรวจ พบว่า อัตราการตอบสนองสุดท้ายคือ 66% (n = 235) ทักษะส่วนบุคคลและการเรียนการสอนและลักษณะเป็นมือวางอันดับสูงกว่าทักษะดนตรี คลาร์ก (Clark. 2001) ได้ศึกษาครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คนหนึ่งในโรงเรียนเขตเมืองใหญ่ ในขณะที่เธอเริ่มเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติการสอนของเธอในการทำการสอนตามแนวคิดทฤษฎีซิมป์สัน (Simpson) ผลการศึกษาพบว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่ครูเผชิญอยู่ในขณะที่ใช้การสอนตามแนวคิดทฤษฎีซิมป์สัน (Simpson) คือ การจัดการพฤติกรรมที่ทำนายของนักเรียนในกลุ่มเล็กๆ การวางแผนสำหรับโครงการภายในเวลาจำกัดของหลักสูตรที่บังคับ การเผชิญกับอุปสรรคจากบรรยากาศภายในโรงเรียนที่มุ่งเน้นการสอนโดยตรงเกี่ยวกับทักษะในการเตรียมตัวสอบ โอเวน (Owen. 2002) ได้ศึกษาความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติโดยใช้การปฏิรูปที่อาศัยแนวความคิดเชิงพัฒนาการมาประยุกต์ใช้กับการสอนตามแนวคิดทฤษฎีซิมป์สัน (Simpson) การศึกษาพบว่า นักศึกษาผู้มีความคิดเชิงบวกต่อการวิจัยและทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาเพิ่มมากขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบ มีการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะเป็นอย่างดีจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีและผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการสอนและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้ศึกษาที่เน้นทักษะการปฏิบัติที่เหมาะสมกับผู้เรียนตามหลักการและวิธีการทางดนตรี จึงทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติขลุ่ยเพียงออได้อย่างถูกต้องตามหลักการ ทำให้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ที่ผู้ศึกษาศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออได้

2. ดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index = E.I.) ของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารคดี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ที่พัฒนาขึ้น เท่ากับ 0.6766 หมายความว่า หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 67.66 ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นผลมาของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารคดี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 ที่พัฒนาขึ้นมีการนำเสนอเนื้อหาที่สอดคล้องกับเนื้อหาแนวคิดทฤษฎีและหลักการสอนปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะทางดนตรีอย่างครบถ้วน รวมทั้งรูปแบบการเรียนการสอนยังเน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน

โดยผู้เรียนสามารถวางแผนกำหนดช่วงเวลา ในการเรียนรู้หรือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะด้วยตนเองได้ ตามต้องการ ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่จึงทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการปฏิบัติทักษะดนตรีไทย ในด้านการเป่าขลุ่ยเพียงออได้อย่างถูกต้องตามหลักการ มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในทางที่ดี โดยทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิชัย จันทรเพ็ง (2549) ได้พัฒนาแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรี เรื่องขลุ่ยรีคอร์เดอร์ โดยการสอนตามแนวคิดของโคเน็กเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการ เรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.7459 สุรชาติ ชัยปัญญา (2550) ได้ศึกษาผลการเรียนบนเครือข่ายและการ ฝึกทักษะสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ขลุ่ย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคุคา พิทยาสรรพ์ พบว่า บทเรียนบนเครือข่ายที่พัฒนาขึ้น มีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.71 โฉมศรี มะลิงาม (2554) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบที่เน้นทักษะกระบวนการปฏิบัติ เรื่อง การเป่าขลุ่ยเพียงออ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสมนวิทยาการ พบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย ใช้รูปแบบที่เน้นทักษะกระบวนการมีดัชนีประสิทธิผลทางการเรียน เท่ากับ 0.6750 และยิ่งสอดคล้อง กับผลการศึกษานักการศึกษาต่างประเทศคือ แมนและเอลิซซา (Seeman, Elissa. 2008) ได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาการตรวจสอบผลกระทบระยะสั้นจากภาวะแทรกแซงการเรียนดนตรีกับ ทักษะการใช้ภาษาที่เป็ดกว้างของนักศึกษาจากโปรแกรมในช่วงวัยของเด็กที่มีภาวะความเสี่ยงในตอนต้น พบว่าภาษาที่เป็ดกว้างและ 34.67% ในการรับรู้เกี่ยวกับสัทศาสตร์ ผลลัพธ์ที่ไม่คาดคิดรวมการถ่ายโอน ความรู้ในการสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและที่บ้านเพิ่มขึ้นในตัวตนของดนตรี แม็คคลั่ง,อลัน ซี (McClung, Alan C. 2008) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลคะแนนของนักเรียนพบว่าคะแนนโดยเฉลี่ยจากการ ใช้สัญญาณมือ 10.37 (SD = 4.23) และคะแนนโดยเฉลี่ยไม่มีสัญญาณมือ, 10.84 (SD = 3.96) มาตรการซ้ำ-ANOVA เปิดเผยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ, $F(1, 37) = 0.573$, $p = 0.454$ แอดตัน, อิลิซาเบธ (Haddon, Elizabeth. 2009) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการ เรียนการสอนดนตรีและเรื่องของเสียงที่เปล่งออกมา ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่านักเรียนได้เรียนรู้ ที่จะสอนผ่านประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นมากกว่าการฝึกอบรวมอย่างเป็นทางการ โอเวน (Owen. 2002) ได้ศึกษาแนวทางของความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ เพื่อศึกษาวานักศึกษา ครู จำนวน 2 คน จะมีความสามารถเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างสิ่งที่พวกเขาได้รับจากการสอนใน รายวิชาการระดับอุดมศึกษา กับสิ่งที่เขาได้สังเกตจากการปฏิบัติจริงในห้องเรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้การปฏิรูปที่อาศัยแนวความคิดเชิงพัฒนาการมาประยุกต์ใช้กับการสอนตามแนวคิดทฤษฎีซิมป์สัน (Simpson) การกำหนดกรอบการปฏิบัติงาน ของการสอนตามแนวคิดทฤษฎีซิมป์สัน (Simpson) ไปใช้มีส่วนร่วมให้นักศึกษาครูสามารถนำไปปฏิบัติอย่างมีพัฒนาการได้อย่างเหมาะสม

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิด ของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชา ศิลปะพื้นฐาน ศ23102 นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีเนื้อหาสาระที่เป็นที่สนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะอย่างสนุกสนาน มีการฝึกปฏิบัติจริงถูกต้องตามหลักทฤษฎี มีขั้นตอนการ ปฏิบัติที่ชัดเจน เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเพียงพอ นักเรียนได้มีการอภิปรายซักถามกันช่วยกัน ในการเรียน มีการกำหนดจังหวะโดยเชื่อมโยงการเคลื่อนไหวร่างกายกับการฝึกทักษะเป่าขลุ่ย

เพียงออบ เป็นการทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ นักเรียนได้รับการทดสอบความรู้ความสามารถที่หลากหลายเช่น การแสดงออกของท่าทางขณะปฏิบัติขลุ่ย การตอบคำถาม การทำแบบทดสอบ

ในการจัดการเรียนการสอนที่ดีครูต้องคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนในการเรียนจึงจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนในรายวิชานั้นๆ ในการเรียนรู้ของนักเรียนต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทุกคนในกลุ่มช่วยกันในการเรียนหรือการทำกิจกรรมให้ดีและมีประสิทธิภาพ และการเรียนการสอนที่ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี ทุกคนในกลุ่มต้องมีการช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจนี้ จะมีผลต่อการส่งเสริมและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน(Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ23102 มีประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ควรนำมาเป็นข้อเสนอแนะในการศึกษาเพิ่มเติมดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับดนตรีตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ซึ่งมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัตินั้น ในช่วงแรกผู้เรียนบางคนยังไม่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับดนตรี เช่น การอ่านตัวโน้ต การกำหนดจังหวะหรือการฟังเพลงไทยเป็นต้น ครูผู้สอนควรใช้สื่อการสอนอื่นๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการจะฝึกทักษะปฏิบัติได้เพิ่มมากขึ้น เช่น มีภาพประกอบ เทปเสียง วิดีโอ ฯลฯ

1.2 การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่มีการฝึกหรือปฏิบัติ ควรพิจารณากำหนดเวลาให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

1.3 การพัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะการปฏิบัติที่ดี ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกหรือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.4 ครูผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมการฝึกทักษะตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ทุกขั้นตอนเพื่อจะได้ช่วยแนะนำและแก้ปัญหาให้กับนักเรียน เพื่อจะได้มีพื้นฐานการปฏิบัติที่ถูกต้องสามารถนำไปปฏิบัติในขั้นสูงและใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

1.5 ควรส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาความสามารถทางดนตรีของตนเองและเกิดความภาคภูมิใจเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมทางด้านดนตรีไทย

1.6 ควรส่งเสริมให้ครูสอนดนตรีไทยได้รับการอบรมเกี่ยวกับแนวการสอนดนตรีไทย และกระตุ้นให้ครูนำแนวการสอนนี้ไปจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถมีทักษะการปฏิบัติดนตรีไทยได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรสร้างและหาประสิทธิภาพแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี แบบฝึกทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ เช่น ซอ อุรีขนาดเอก ขิม เป็นต้น

2.2 ควรสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรี ในระดับชั้นอื่นๆ เช่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หรือในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาและพัฒนาสื่อการสอนดนตรีไทยประเภทอื่นๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเล่นเครื่องดนตรีไทยแต่ละประเภท หรือสื่อประสมในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการสอนดนตรีไทยในระดับการศึกษาต่าง ๆ เช่น การสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการสอน หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ

2.4 ควรให้มีการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีไทยที่สอนโดยใช้หลักการ ทฤษฎี กับนวัตกรรมอื่นๆ เพื่อจะได้นำมาพัฒนารูปแบบการสอนดนตรีไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- _____. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- การุณันท์ รัตนแสงวงษ์. ดนตรีคู่โลกยั่งยืน หลับตื่นแว่วเสียงดนตรี (ไทย). 2556. <www.aster.spu.ac.th/file/user/ebook3006533.pdf> 20 กุมภาพันธ์ 2556.
- กิติมา ปรีดีดีลิก. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ชนงการพิมพ์, 2529.
- จารุณี ลิ้มปานานนท์. การใช้ชุดฝึกกิจกรรมนาฏศิลป์ด้วยตนเองสำหรับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.
- จรินทร์ทิพย์ ศรีทับทิม. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และทักษะปฏิบัติการวาดภาพพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎี ซินเนคติกส์ กับที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2551.
- จีรพันธ์ สมประสงค์. ศิลปะม 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค, 2553.
- เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. สังคตินิยมว่าด้วยดนตรีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2542.
- โฉมศรี มะลิงาม. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบที่เน้นทักษะกระบวนการปฏิบัติ เรื่องการเป่าขลุ่ยเพียงออ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- ชม ภูมิภาค. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
- ชวลิต ชุกำแพง. การประเมินเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- _____. การวิจัยหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- _____. หลักสูตร : การวิจัยและพัฒนา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555.
- ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2545.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. “หน่วยที่ 1-5” เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- _____. จิตวิทยาการเรียนการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- _____. สังคตินิยม : ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

- เรณู โกศินานนท์. ดนตรีคือภาษา. กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา, 2540.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2539.
- วรวิทย์ จันทรพิง. การพัฒนาแผนการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ เรื่องขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทิดไทยวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จังหวัดร้อยเอ็ด โดย การสอนตามแนวคิดของโคตยา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- วิภา คงกุล. “ความสำคัญของดนตรีต่อสังคม,” วารสารถนนวนดนตรี. (1)1 : 34-37 ; ตุลาคม, 2529.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- วิมลศรี อูปรมย์. ดนตรีในระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ร่วมใจสหกิจ, 2544.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอลทีเพรส, 2542.
- ศลใจ วิบูลกิจ. ความสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการประสานของศึกษาธิการอำเภอ กับความพึงพอใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 3. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. การประเมินหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- สงบศึก ธรรมวิหาร. ดุริยางค์ไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- สัจด์ ภูเขาทอง. การดนตรีไทยและการเข้าสู่ดนตรีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2539.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. ยุทธศาสตร์การปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนเพื่อเตรียมสู่ความก้าวหน้าในอนาคต. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า, 2545.
- สมจิต ชิวปรีชา. วาทวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- สมบัติ ภู่นวล. การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.
- สมนึก ภัททิยธนี และคณะ. “การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย,” พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กอสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2552.
- _____. การวัดผลการศึกษา. กอสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2537.
- _____. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กอสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2546.
- _____. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กอสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2553.
- _____. พื้นฐานการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กอสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2551.
- สรชัย พิศาลบุตร. สำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการทำได้ง่ายนิดเดียว. กรุงเทพฯ : วิทย์พัฒนา, 2549.
- สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. การสอนทักษะปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2526.

- สุดใจ ทศพร และคณะ. ศิลปะ ดนตรี ม.4-ม.6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2548.
- สุรชาติ ชัยปัญญา. ผลการเรียนบนเครือข่ายและการฝึกทักษะสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ชลุ่ม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2549.
- เสกสรรค์ พรหมโชยา. การเปรียบเทียบทักษะทางดนตรีและผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแบบของโซลตันโคดาเย และคาร์ล ออร์ฟ กับการจัดการเรียนการสอนแบบพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การเรียนรู้อบรมการ : ยุทธศาสตร์ครูปฏิรูป. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., ม.ป.ป.
- อรรธรณ บรรจงศิลป์. “แนวความคิดเกี่ยวกับดนตรี,” วารสารเพลงดนตรี. 10(6) : 70-73, 2547.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2550.
- อารี พันธุ์มณี. จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไยใหม่ เอ็ดดูเคท, 2546.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. ทฤษฎีและปฏิบัติดนตรีไทย ภาค 1 ว่าด้วยหลักและทฤษฎีดนตรีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เทพนิมิตร, 2522.
- อำนาจ เลิศขยันดี. การประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศิลปสนองการพิมพ์, 2542.
- Ballantyne, Julie and Grootenboer, Peter. “Exploring Relationships Between Teacher Identities and Disciplinarity,” International Journal of Music Education. 30(4) : 368-381 ; November, 2012.
- Barrett, Margaret S. and Jane S. Baker. “Developing Learning Identities in and Through Music : A Case Study of the Outcomes of a Music Program in an Australian Juvenile Detention Centre,” International Journal of Music Education. 30(3) : 244-259 ; August, 2012.
- Bruce R. Joyce, Marsha Weil, Beverly Showers. Models of Teaching. University of Michigan : Allyn and Bacon, 1992.
- Bugos, Jennifer and Edward, Jacobs. “Composition Instruction and Cognitive Performance : Results of a Pilot Study,” Research and Issues in Music Education. 10(1) : unpagged ; September, 2012.
- Clark, Ann-Marie. “Implementing the Project Approach : A Beginner’s Perspective,” Dissertation Abstracts International. 62(2) : 2014-A ; March, 2001.
- Davis, G.A. “Teaching for Creativity,” Journal of Research and Development in Education. 5(3) : 30-33 ; May, 1971.

- DE CECCO, JOHN P. The Psychology of Learning and Instruction : Educational Psychology. Englewood Cliffs, N. J. : Prentice-Hall, 1968.
- Good, C.V. Dictionary of Education. New York : McGraw – Hill, 1973.
- Gordon H. Bower. Psychology of Learning and Motivation. London : Academic Press Inc, 1990.
- Haddon, Elizabeth. “Instrumental and Vocal Teaching : How Do Music Students Learn to Teach?,” British Journal of Music Education. 26(1) : 57-70 ; March, 2009.
- Maslow, A.H. Motivation and Personality. New York : Harper & Row Inc, 1970.
- Mason, Emily. “Idea Bank : Using Kodaly to Promote Music Literacy Skill,” Music Educators Journal. 99(1) : 28-31 ; September, 2012.
- Matthews, Danielle ; Behne, Tanya and others. “Origins of the Human Pointing Gesture : A Training Study,” Developmental Science. 15(6) : 817-829 ; November, 2012.
- McClung, Alan C. “Sight-Singing Scores of High School Choristers with Extensive Training in Movable Solfege Syllables and Curwen Hand Signs,” Journal of Research in Music Education. 56(3) : 255-266, 2008.
- Miksza, Peter ; Roeder, Matthew ; Biggs, Dana. “Surveying Colorado Band Directors' Opinions of Skills and Characteristics Important to Successful Music Teaching,” Journal of Research in Music Education. 57(4) : 364-381, 2010.
- Morse, Nancey C. Satisfaction in the White Collar Job. Michigan : University of Michigan Press, 1955.
- Harrow, A.J. A Taxonomy of the Psychomotor Domain. New York : David McKay Co, 1972.
- Owen, Pamela Mac. “Bridging Theory and Practice : Student Theater Use the Project Approach,” Dissertation Abstracts International. 63(2) : 563-A ; April, 2002.
- Seeman, Elissa. Implementation of Music Activities to Increase Language Skills in the At-Risk Early Childhood Population. 2008.
<www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/recordDetail> 4 June 2556.
- Simpson, E. J. The Classification of Educational Objectives in the Psychomotor Domain. Washington, DC : Gryphon House, 1972.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวอย่างแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ 23102

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3			
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศิลปะพื้นฐาน	รหัสวิชา ศ 23102	ชั้น ม.3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3			เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่อง การฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออกับการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย			
ภาคเรียนที่ 2		ปีการศึกษา 2555	

1. สารระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออให้มีความถูกต้องตามจังหวะ การทำงานดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมองซึ่งต้องให้มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากฝึกฝนดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง และคล่องแคล่ว ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำจะสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความเร็วหรือความราบรื่นในการจัดการ

2. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรีถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 2. ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยว และรวมวง โดยเน้นเทคนิคการร้อง การเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียง

ตัวชี้วัดที่ 5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง งานดนตรีของตนเองและผู้อื่น

3. จุดประสงค์

- นักเรียนมีความสามารถในการฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออกับการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายเป็นจังหวะ ได้

4. สารระการเรียนรู้

- การฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออกับการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

5. กิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นการเรียนรู้ สังเกตการทำงาน รับรู้การกระทำ

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้พร้อมสอบถามนักเรียนว่าหลักในการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยให้เกิดประโยชน์และประสบผลสำเร็จต้องอาศัยปัจจัยใดบ้าง แล้วสุ่มให้นักเรียนคนที่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสมออกมาหน้าชั้นเรียน

2. ครูอธิบายการเป่าขลุ่ยเพียงออกกับการแสดงออกโดยการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายประกอบจังหวะโดยการสาธิตการฝึกปฏิบัติขลุ่ยในบทเพลงบันไดเสียงโด

3. ครูอธิบายขั้นตอนการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายประกอบจังหวะขณะเริ่มบรรเลงโดยให้นักเรียนสังเกต และจดบันทึกขั้นตอนการปฏิบัติ

2. ขั้นการเตรียมความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ให้พร้อมต่อการเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะ

4. ครูให้นักเรียนเตรียมฝึกปฏิบัติขลุ่ย โดยการแสดงออกทางด้านการเคลื่อนไหวของร่างกายที่จะต้องใช้เพื่อการฝึกปฏิบัติ โดยการหาพื้นที่ว่างหรืออยู่ใต้ร่มไม้เพื่อการเคลื่อนไหวร่างกาย

5. ครูกำหนดให้นักเรียนยืนขึ้นพร้อมยืนแขนสองข้างไปข้างหน้าและกำมือ – แขนมือสลับกันไปจากนั้นกำมือออกให้พอเหมาะพร้อมกับสลัดปลายนิ้วมือขวา ก่อนและตามด้วยมือซ้ายแล้ว ทำท่าทางการเปิดปิดนิ้วโดยไม่มีขลุ่ยพร้อมก้าวเท้าขยับข้างประชิดซ้าย ขวา ประมาณ 10 นาที เพื่อการปรับตัวให้พร้อมต่อการปฏิบัติทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ พร้อมที่จะเคลื่อนไหวขณะมีการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ

3. ขั้นการตอบสนองภายใต้การควบคุม ให้เลียนแบบหรือลองฝึกทดลองจนสามารถตอบสนองได้ถูกต้อง

6. ให้นักเรียนเตรียมพร้อมโดยการสลัดนิ้วมือให้คล่องตัว เพื่อการเปิด ปิดขลุ่ยแล้ว ครู กำหนดให้นักเรียนติดขลุ่ยนิ้วมือขวาทุกนิ้วพร้อมการเปล่งเสียงออกมาตามการวางตำแหน่งเปิด – ปิดนิ้วของระดับเสียงขลุ่ยเพียงออขณะที่มือซ้ายกำลังถือขลุ่ยอยู่ดังนี้ (ตำแหน่งการวางนิ้ว มือขวานิ้วโป้งมือขวา ตำแหน่ง รู้นิ้วค้ำ นิ้วชี้มือขวา ตำแหน่งเสียง ที นิ้วกลางมือขวา ตำแหน่งเสียง ลา นิ้วนางมือขวา ตำแหน่งเสียง ซอล นิ้วก้อยมือขวา ปล่อยาว)

7. ให้นักเรียนถือขลุ่ยด้วยมือขวา แล้วมือซ้ายปฏิบัติการฝึกโดยการติดขลุ่ยนิ้วมือซ้ายโดยเปล่งเสียงออกมาตามตำแหน่งเปิด – ปิดนิ้วของระดับเสียงขณะที่มือขวากำลังถือขลุ่ยเพียงออจากนั้นจึง เตรียมฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออให้ได้ตามตำแหน่งระดับเสียงต่าง ๆ (ตำแหน่งการวางนิ้ว มือซ้าย นิ้วโป้งมือซ้าย ตำแหน่ง ช่วยค้ำ นิ้วชี้มือซ้าย ตำแหน่งเสียง ฟา นิ้วกลางมือซ้าย ตำแหน่งเสียง มี นิ้วนางมือซ้าย ตำแหน่งเสียง เร นิ้วก้อยมือซ้าย ตำแหน่งเสียง โด)

4. ขั้นลงมือกระทำจนเป็นกลไกที่ทำได้เอง ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

8. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติขลุ่ยเพียงออโดยการเป่าไล่เสียงตามลำดับของตัวโน้ตดนตรี ตามการกำหนดเสียงจากการติดขลุ่ยนิ้วมือในขั้นที่ 3 ตามลำดับโดยการเป่าเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด ในลักษณะเป่าไล่เสียงขึ้นลงตามตัวโน้ตดนตรีตัวละ 3 จังหวะโดยครูเป็นผู้ชี้แนะเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนจนทำได้อย่างคล่องแคล่ว พร้อมการเคลื่อนไหวร่างกายให้เป็นไปโดยอัตโนมัติแล้วจึงจัดระเบียบของเสียงที่เป่าออกมาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองยิ่งขึ้นโดยการฝึกควบคู่ไปกับการเคลื่อนไหวร่างกาย พร้อมการเขยิบก้าวเท้าแทนการนับจังหวะไปด้วย

9. ให้นักเรียนฝึกจังหวะขณะเป่าขลุ่ยโดยการเขยิบเท้าประชิดเท้าแสดงการเคลื่อนไหวตามจังหวะในการนับจังหวะ ที่ 1 โดยการเขยิบเท้าขวาประชิดติดกับเท้าซ้ายผู้ฝึกเป่าขลุ่ยจะเขยิบเท้าประชิดเท้าแสดงการเคลื่อนไหวตามจังหวะในการนับจังหวะ ที่ 2 โดยการเขยิบเท้าขวาประชิดติดกับเท้าซ้ายเป็นครั้งที่ 2 ผู้ฝึกเป่าขลุ่ยจะเขยิบเท้าประชิดเท้าแสดงการเคลื่อนไหวตามจังหวะในการนับจังหวะ ที่ 3 โดยการเขยิบเท้าซ้ายประชิดติดกับเท้าขวา ผู้ฝึกเป่าขลุ่ยจะเขยิบเท้าประชิดเท้าแสดงการเคลื่อนไหวตามจังหวะในการนับจังหวะ ที่ 4 โดยการเขยิบเท้าซ้ายประชิดติดกับเท้าขวาเป็นครั้งที่ 2

10. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 8 คน นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมฝึกปฏิบัติขลุ่ย โดยยังไม่ต้องเป่า และให้มีความพยายามใช้นิ้วปิดรูตามตำแหน่งเสียงให้สนิท ครูเป็นเพียงผู้ช่วยเสริมความรู้และช่วยแก้ไขในกรณีที่นักเรียนปฏิบัติไม่ถูกต้อง

11. ครูมอบหมายให้แต่ละกลุ่มแยกตัวออกปฏิบัติในบทเพลงกลุ่มเสียงโด พร้อมการเคลื่อนไหวของร่างกายตามขั้นตอน โดยการฝึกเป่าตามการเปิด ปิดนิ้ว และให้มีความพยายามใช้นิ้วปิดรูตามตำแหน่งเสียงให้สนิท ครูเป็นเพียงผู้ช่วยเสริมความรู้และช่วยแก้ไขในกรณีที่นักเรียนปฏิบัติไม่ถูกต้อง

5. ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ผู้เรียนได้ฝึกฝน จนทำได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

12. ครูกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้แสดงออกในการปฏิบัติขลุ่ยพร้อมการเคลื่อนไหวร่างกาย ตามเวลาที่กำหนดเพื่อเป็นการสร้างความชำนาญและสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ

13. ครูกำหนดให้ตัวแทนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม ออกมาปฏิบัติขลุ่ยพร้อมการเคลื่อนไหวร่างกาย ตามเวลาที่กำหนดเพื่อเป็นการสร้างความชำนาญและสร้างความมั่นใจให้กับตัวเอง

ชั่วโมงที่ 2

6. ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะในสถานการณ์ต่าง ๆ

14. ครูกำหนดให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาพฤติกรรมและการเคลื่อนไหวตามขั้นตอนว่ามีข้อบกพร่องใดที่ไม่ให้ตนเองได้รับผลสำเร็จในการปฏิบัติจากนั้นให้นักเรียนบันทึกผลลงในสมุดบันทึกความรู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนา และประยุกต์ใช้ในครั้งต่อไป

15. ครูกำหนดให้มีการทบทวนการฝึกปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายประกอบจังหวะ โดยให้เพื่อนๆ เป็นผู้สังเกตพฤติกรรมปฏิบัติ

7. ขั้นการริเริ่ม หลังจากสามารถปฏิบัติอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ในสถานการณ์หลากหลาย จะเกิดความคิดริเริ่มใหม่ๆ ทำให้รับการปฏิบัติไปตามที่ตนต้องการ

16. ครูกำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำระดับเสียงของตัวโน้ตดนตรีทั้ง 7 ตัวมาผสมกันเป็นเพลงใหม่ตามความต้องการแล้วเรียงกันให้ได้ความยาว 2 นาที จากนั้นให้ฝึกปฏิบัติโดยการแสดงออกทางด้านการเคลื่อนไหวของร่างกายตามขั้นตอนการปฏิบัติ โดยการหาพื้นที่ว่างหรืออยู่ได้ร่วมไม้เพื่อการแสดงออก

17. ครูให้เวลาในการฝึกฝนปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ แล้วกำหนดช่วงเวลาว่าง ตามตารางการเรียนการสอนเพื่อการทดสอบการปฏิบัติฝึกขลุ่ยเพียงออโดยการแสดงออกทางด้านการเคลื่อนไหวของร่างกายตามขั้นตอนการปฏิบัติ

6. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ขลุ่ยเพียงออ

2. ใบความรู้ ที่ 1 เรื่อง การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายกับการฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออ

เพียงออ

3. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานศิลปะ ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3

4. หนังสือประกอบการค้นคว้า/อ่านเพิ่มเติม เช่น

ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์. สารานุกรมเพลงไทย. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2552.

ประดิษฐ์ อินทนิล. ดนตรีไทยและนาฏศิลป์. กรุงเทพมหานคร : ไทยมิตร, 2515.

5. ข้อมูลจาก Website เช่น

<http://www.dontrithai.com>

7. การวัดผลและประเมินผล

7.1 วิธีการวัดผลและประเมินผล

- ทดสอบย่อย

- ประเมินทักษะปฏิบัติ

7.2. เครื่องมือวัดผลและประเมินผล

- แบบทดสอบย่อย
- แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

7.3. เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือวัดผลและประเมินผล เกณฑ์การวัดผล

ประเมินผล

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นายสมิง สงไพрсน)
ตำแหน่ง ครู อันดับ คศ.2
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ความเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายประนุญ เจริญศิลป์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนฝึ่งแดงวิทยาสรรค์

แบบทดสอบย่อย ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 3
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชา ศิลปะพื้นฐาน รหัสวิชา ศ 23102 ชั้น ม.3
 เรื่อง การฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออกกับการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

คำชี้แจง ให้นักเรียนกากบาทตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

<p>1. จากขั้นตอนการฝึก นักเรียนจะเริ่มนับจังหวะตกจากข้อใด</p> <p>ก. ก้าวเท้าซ้าย</p> <p>ข. ก้าวเท้าขวา</p> <p>ค. ยกเท้าข้างใดข้างหนึ่ง</p> <p>ง. เมื่อเท้าซ้าย / ขวาทดพื้น</p> <p>2. ผู้ฝึกเป่าขลุ่ยจะเขยิบเท้าประชิดเท้าแสดงการเคลื่อนไหวตามจังหวะในการนับจังหวะ ที่ 1 อย่างไร</p> <p>ก. เท้าซ้ายประชิดติดกับเท้าขวา</p> <p>ข. เท้าขวาประชิดติดกับเท้าซ้าย</p> <p>ค. เขย่งปลายเท้าทั้งสองข้างเข้าหากัน</p> <p>ง. เขย่งปลายเท้าเคลื่อนออกจากกันทีละน้อย</p> <p>3. ผู้ฝึกเป่าขลุ่ยจะเขยิบเท้าประชิดเท้าแสดงการเคลื่อนไหวตามจังหวะในการนับจังหวะ ที่ 2 อย่างไร</p> <p>ก. เท้าซ้ายประชิดติดกับเท้าขวา</p> <p>ข. เขย่งปลายเท้าทั้งสองข้างเข้าหากัน</p> <p>ค. เท้าขวาประชิดติดกับเท้าซ้ายเป็นครั้งที่ 2</p> <p>ง. เขย่งปลายเท้าเคลื่อนออกจากกันทีละน้อย</p>	<p>4. ผู้ฝึกเป่าขลุ่ยจะเขยิบเท้าประชิดเท้าแสดงการเคลื่อนไหวตามจังหวะในการนับจังหวะ ที่ 4 อย่างไร</p> <p>ก. เท้าซ้ายประชิดติดกับเท้าขวา</p> <p>ข. เท้าซ้ายประชิดติดกับเท้าขวาเป็นครั้งที่ 2</p> <p>ค. เขย่งปลายเท้าทั้งสองข้างเข้าหากัน</p> <p>ง. เขย่งปลายเท้าเคลื่อนออกจากกันทีละน้อย</p> <p>5. ในหนึ่งห้องเพลงจะบรรจุจังหวะดนตรีได้ทั้งหมดเท่าใด</p> <p>ก. น้อยกว่า 4 จังหวะ</p> <p>ข. มากกว่า 4 จังหวะ</p> <p>ค. จำนวน 4 จังหวะ</p> <p>ง. อยู่ที่การกำหนดจังหวะ</p> <p>.....</p>
--	---

เฉลยแบบทดสอบย่อย
ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 3
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชา ศิลปะพื้นฐาน รหัสวิชา ศ 23102 ชั้น ม.3
เรื่อง การฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออกกับการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

1. ง
 2. ข
 3. ค
 4. ข
 5. ค
-

ใบความรู้ ที่ 1

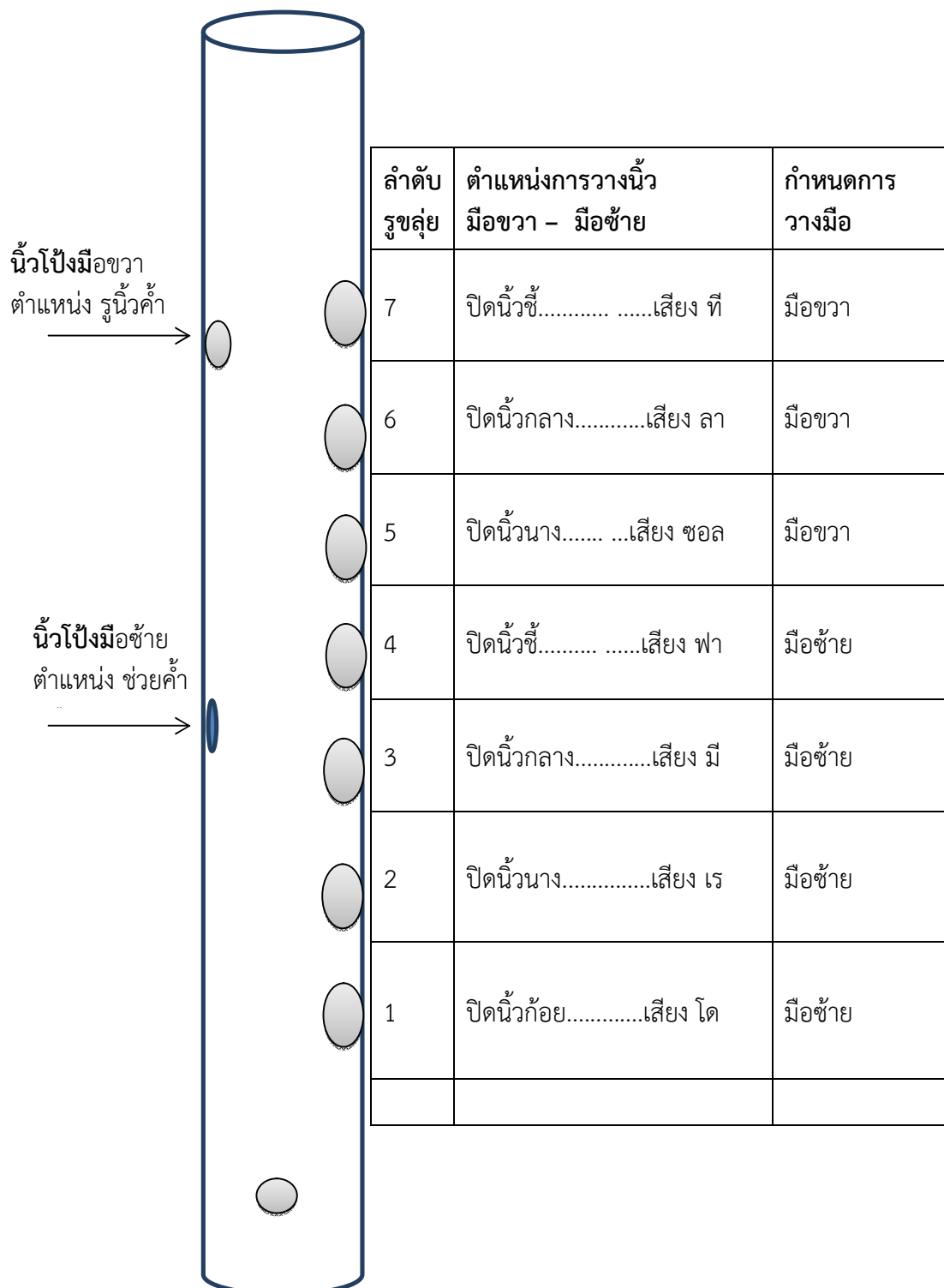
เรื่อง การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายกับการฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออ

1. ให้นักเรียนยืนขึ้นพร้อมยื่นแขนสองข้างไปข้างหน้าและกำมือ - แบนมือสลับกันไป จากนั้นกางนิ้วมือออกให้พอเหมาะพร้อมกับสลับปลายนิ้วมือขวาก่อนและตามด้วยมือซ้ายแล้วทำท่าทางการเปิดปิดนิ้วโดยไม่มีขลุ่ยพร้อมก้าวเท้าขยับข้างประชิดซ้าย ขวา ประมาณ 10 นาที เพื่อการปรับตัวให้พร้อมต่อการปฏิบัติทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ พร้อมทั้งจะเคลื่อนไหวขณะมีการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ
2. ให้นักเรียนเตรียมพร้อมโดยการสลับนิ้วมือให้คล่องตัว เพื่อการเปิด ปิดรูขลุ่ยโดยการดีดขลุ่ยปลายนิ้วมือขวาทุกนิ้วพร้อมการเปล่งเสียงออกมาตามการวางตำแหน่งเปิด - ปิดนิ้วของระดับเสียงขลุ่ยเพียงออขณะที่มือซ้ายกำลังถือขลุ่ยอยู่ดังนี้ (ตำแหน่งการวางนิ้ว มือขวา นิ้วโป้งมือขวา ตำแหน่งรูนิ้วค้ำ นิ้วชี้มือขวา ตำแหน่งเสียง ที นิ้วกลางมือขวา ตำแหน่งเสียง ลา นิ้วนางมือขวา ตำแหน่งเสียง ซอล นิ้วก้อยมือขวา ปล่อยวาง)
3. ให้นักเรียนถือขลุ่ยด้วยมือขวา แล้วมือซ้ายปฏิบัติกาฝึกโดยการดีดขลุ่ยปลายนิ้วมือซ้ายโดยเปล่งเสียงออกมาตามตำแหน่งเปิด - ปิดนิ้วของระดับเสียงขณะที่มือขวาถือขลุ่ยเพียงออจากนั้นจึงเตรียมฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออให้ได้ตามตำแหน่งระดับเสียงต่างๆ (ตำแหน่งการวางนิ้ว มือซ้าย นิ้วโป้งมือซ้าย ตำแหน่ง ช่วยค้ำ นิ้วชี้มือซ้าย ตำแหน่งเสียง ฟา นิ้วกลางมือซ้าย ตำแหน่งเสียง มี นิ้วนางมือซ้าย ตำแหน่งเสียง เร นิ้วก้อยมือซ้าย ตำแหน่งเสียง โด)
4. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติขลุ่ยเพียงออโดยการเป่าไล่เสียงตามลำดับของตัวโน้ตดนตรีตามการกำหนดเสียงจากการดีดขลุ่ยนิ้วมือในขั้นที่ 3 ตามลำดับโดยการเป่าเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด ในลักษณะเป่าไล่เสียงขึ้นลงตามตัวโน้ตดนตรีตัวละ 3 จังหวะโดยฟังการชี้แนะได้ฝึกฝนจนทำได้อย่างคล่องแคล่ว พร้อมการเคลื่อนไหวร่างกายให้เป็นไปโดยอัตโนมัติแล้วจึงจัดระเบียบของเสียงที่เป่าออกมาเพื่อให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองยิ่งขึ้น

<p style="text-align: center;">ตารางการปิดเปิดนิ้ว</p>

ตำแหน่งการวางนิ้ว มือขวา – มือซ้าย ในการฝึกทักษะปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ

เกณฑ์การประเมินการฝึกทักษะปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ
รายวิชา ศิลปะพื้นฐาน รหัสวิชา ศ 23102 ชั้น ม.3

ท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบการฝึกทักษะปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ

3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
ลักษณะท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบการฝึก ถูกต้องเหมาะสมตาม ขั้นตอนมีความมั่นใจในการปฏิบัติ	ลักษณะท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบการฝึก ถูกต้อง แต่มีบางส่วนที่ไม่ เหมาะสมตามขั้นตอน มีความมั่นใจเพียงเล็กน้อย	ลักษณะท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบการฝึก ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ตามขั้นตอน ไม่มี ความมั่นใจเท่าที่ควร

ทำนองในการฝึกทักษะปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ

3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
ทำนองในการบรรเลงชัดเจน ถูกต้องตามตัวโน้ตดนตรี และมีความมั่นใจ	ทำนองในการบรรเลงในบางช่วง ยังไม่ชัดเจน ไม่ถูกต้องตามตัวโน้ตและขาดความมั่นใจ	ทำนองในการบรรเลงในส่วนมาก ยังไม่ถูกต้องตามตัวโน้ตและขาดความมั่นใจ

จังหวะในการฝึกทักษะปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ

3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
จังหวะในการบรรเลง ถูกต้องเหมาะสมตามสัดส่วนของตัวโน้ตดนตรี และมีความมั่นใจ	จังหวะในการบรรเลง มีบางช่วงที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมตามสัดส่วนของตัวโน้ตดนตรี และยังขาดความมั่นใจ	จังหวะในการบรรเลงเพลงไม่ถูกต้องและขาดความมั่นใจ

ความไพเราะกลมกลืนในการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ

3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
ความกลมกลืนระหว่างทำนองและจังหวะในการบรรเลงถูกต้องตามตัวโน้ต ดนตรีและมีความมั่นใจ	ความกลมกลืนระหว่างทำนองและจังหวะในการบรรเลง ส่วนมากมีความ ถูกต้องตามตัวโน้ตดนตรีและค่อนข้างมีความมั่นใจ	ความกลมกลืนระหว่างทำนองและจังหวะในการบรรเลงยังไม่ถูกต้อง ไม่สอดคล้องตามตัวโน้ตและขาดความมั่นใจ

**แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์กิจกรรมการเรียนรู้
สื่อหลังจากนั้นโปรดกรณาลงผลการประเมินของท่านโดยการกาเครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องคะแนน
พิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
4 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมาก
3 คะแนน หมายถึง เหมาะสม ปานกลาง
2 คะแนน หมายถึง เหมาะสม น้อย
1 คะแนน หมายถึง เหมาะสม น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สาระสำคัญ					
1.1 เขียนสั้น กระชับ เข้าใจง่ายได้ใจความสำคัญ					
1.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
2.2 การใช้ภาษา เข้าใจง่าย ชัดเจน					
2.3 ประเมินผลได้ตามสภาพจริง					
2.4 ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ					
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					
3.2 มีความชัดเจน และน่าสนใจ					
3.3 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน					
3.4 มีความเหมาะสมกับเวลา					
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับขั้นตอน การจัดกิจกรรมตามแนวคิดทฤษฎีของซิมป์สัน(Simpson)					
4.2 เรียงลำดับจากกิจกรรมจากง่ายไปหายาก					
4.3 ได้รับความสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
4.5 เหมาะสมกับเวลา					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5..สื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					
5.3 สอดคล้องกับขั้นตอนตามแนวคิดทฤษฎีของซิมป์สัน(Simpson)					
5.5 มีความเหมาะสมกับวุฒิภาวะและความพร้อมของผู้เรียน					
5.6 สะดวกต่อการนำไปใช้					
6.ประเมินผลการเรียนรู้					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
6.3 วิธีการ เครื่องมือและเกณฑ์การวัดผล ประเมินผลได้ชัดเจน					
6.4 ครอบคลุมด้านทักษะปฏิบัติตามแนวคิดทฤษฎี ของ ซิมป์สัน(Simpson)					

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
รายวิชาศิลปะพื้นฐาน รหัสวิชา ศ 23102 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้น ม.3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบ ชุดนี้ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 40 นาที
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยการทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
3. ห้ามนักเรียนขีดเขียนเครื่องหมาย สัญลักษณ์ใด ๆ ลงไปในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเด็ดขาด
4. ไม่อนุญาตให้นักเรียน นำชุดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกนอกห้องสอบ โดยเด็ดขาด

จุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ 1.สามารถอธิบายประวัติ ความเป็นมา ลักษณะและส่วนประกอบของ
ขลุ่ยเพียงออได้อย่างถูกต้อง

- 1.ขลุ่ยเพียงออเป็นเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องเป่าชนิดใด
 - ก. ลิ้นเดี่ยว
 - ข. ลิ้นคู่
 - ค. ไม่มีลิ้น
 - ง. ลิ้นเรียว
2. ปัจจุบันนิยมใช้วัสดุชนิดใดมาใช้ประดิษฐ์เป็นขลุ่ยเพียงออ
 - ก. ท่อพลาสติกพีวีซี
 - ข. ท่อเหล็ก
 - ค. ไม้เนื้ออ่อน
 - ง. ไม้เนื้อแข็ง
3. ขลุ่ยเพียงอามีขนาดความยาว ประมาณเท่าใด
 - ก. 60-65 ซม.
 - ข. 43-45 ซม.
 - ค. 20-25 ซม.
 - ง. ขนาดเดียวกันกับขลุ่ยหลีบ

4. ขลุ่ยที่มีระดับเสียงแหลมหรือสูงที่สุดคือขลุ่ยชนิดใด

- ก. ขลุ่ยหลีบ
- ข. ขลุ่ยเพียงออ
- ค. ขลุ่ยอู้
- ง. ขลุ่ยฝรั่ง

5. ส่วนประกอบขลุ่ยเพียงออที่เป็นต้นกำเนิดเสียง ได้แก่ข้อใด

- ก. รูนิ้วค้ำ
- ข. รูร้อยเชือก
- ค. รูปากนกแก้ว
- ง. รูขลุ่ย

จุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ 2. สามารถดูแลและบำรุงรักษาขลุ่ยได้อย่างถูกต้อง

6. ข้อใดเป็นวิธีการเก็บรักษาขลุ่ยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมที่สุด

- ก. ใส่ตู้แขวนไว้
- ข. เก็บไว้ในตู้หนังสือ
- ค. ใส่ถุงแขวนไว้ในที่ไม่อับชื้นและร้อนเกินไป
- ง. ถูกทุกข้อ

7. ข้อใดไม่ควรกระทำหลังจากการใช้ขลุ่ยเสร็จแล้ว

- ก. นำไปผึ่งแดด
- ข. ใช้ไม้เล็ก ๆ แหย่ลงในรูปากนกแก้ว
- ค. เหยียงน้ำลายออกโดยแกว่งเชือกจากรูร้อยเชือก
- ง. ถูกทุกข้อ

8. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลรักษาขลุ่ยเพียงออ

- ก. นำไปเก็บไว้ในตู้กับข้าว
- ข. วางไว้ข้างกองหนังสือเรียน
- ค. นำไปแช่ในน้ำอุ่น ๆ เพื่อการรักษาเนื้อไม้
- ง. แขนง เก็บในถุงเพื่อกันฝุ่นละอองและแมลงเข้าไปทำลาย

จุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ 3.สามารถฝึกปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ การวางนิ้วตามตำแหน่งเสียงและลมขลุ่ย ได้อย่างถูกต้อง

9. “ปัดรูเฉพาะซี่ นิ้วกลาง และนิ้วหัวแม่มือ “ ข้อความดังกล่าว เป็นการอธิบายตำแหน่งเสียงขลุ่ยในข้อใด
- เสียงซอล
 - เสียงเร
 - เสียงลา
 - เสียงที
10. “ปัดรูขลุ่ยทุกรู ด้วยนิ้วมือ ทั้งสองข้างยกเว้นนิ้วก้อยมือซ้าย “ ข้อความดังกล่าว เป็นการอธิบายตำแหน่งเสียงขลุ่ยในข้อใด
- เสียงโด
 - เสียงเร
 - เสียงมี
 - เสียงฟา
11. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการจับขลุ่ยเพียงออตามลักษณะ ที่ถูกต้องและเหมาะสมที่สุด
- การจับขลุ่ยแบบไทย นิยมใช้มือซ้ายอยู่ข้างบน มือขวาอยู่ข้างล่าง
 - การจับขลุ่ยแบบไทย นิยมใช้มือขวาอยู่ข้างบนมือซ้ายอยู่ข้างล่าง
 - การจับขลุ่ยไทย ควรจะวางนิ้วมือตามลำดับ
 - การจับขลุ่ยไทย ตามแบบแผนมือซ้ายจะต้องอยู่ด้านบน
12. ”การใช้กระพุ้งแก้มบังคับลมเข้าไปในขลุ่ยใช้ในตอนระบายลม “ จากข้อความดังกล่าว เป็นความหมายของข้อใด
- เป่าสะบัด
 - ลมกระพุ้งแก้ม
 - เป่าระบายลม
 - ลมปริบ
13. ลมปลายลิ้น มีลักษณะการใช้ลมในการเป่าขลุ่ย อย่างไร
- ใช้ลมและนิ้วบังคับประกอบการใช้นิ้วเพื่อให้เสียงพิสดาร
 - ใช้กระพุ้งแก้มบังคับลมเข้าไปในขลุ่ย
 - ใช้ปลายลิ้นบังคับลมให้เสียงขลุ่ยพลิ้วแทนการพรมนิ้ว
 - เป็นการบังคับลมให้ออกมาเป็นช่วง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ 4.สามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆของร่างกายขณะปฏิบัติการ
ฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออตามจังหวะได้อย่างถูกต้อง

14. ผู้ฝึกเป่าขลุ่ยจะเขียบเท้าประชิดเท้าแสดงการเคลื่อนไหวตามจังหวะในการนับจังหวะ ที่ 1 อย่างไร
 - ก. เท้าซ้ายประชิดติดกับเท้าขวา
 - ข. เท้าขวาประชิดติดกับเท้าซ้าย
 - ค. เขย่งปลายเท้าทั้งสองข้างเข้าหากัน
 - ง. เขย่งปลายเท้าเคลื่อนออกจากกันทีละน้อย

15. ผู้ฝึกเป่าขลุ่ยจะเขียบเท้าประชิดเท้าแสดงการเคลื่อนไหวตามจังหวะในการนับจังหวะ ที่ 2 อย่างไร
 - ก. เท้าซ้ายประชิดติดกับเท้าขวา
 - ข. เขย่งปลายเท้าทั้งสองข้างเข้าหากัน
 - ค. เท้าขวาประชิดติดกับเท้าซ้ายเป็นครั้งที่2
 - ง. เขย่งปลายเท้าเคลื่อนออกจากกันทีละน้อย

16. ผู้ฝึกเป่าขลุ่ยจะเขียบเท้าประชิดเท้าแสดงการเคลื่อนไหวตามจังหวะในการนับจังหวะ ที่ 4อย่างไร
 - ก. เท้าซ้ายประชิดติดกับเท้าขวา
 - ข. เท้าซ้ายประชิดติดกับเท้าขวาเป็นครั้งที่2
 - ค. เขย่งปลายเท้าทั้งสองข้างเข้าหากัน
 - ง. เขย่งปลายเท้าเคลื่อนออกจากกันทีละน้อย

17. จากขั้นตอนการฝึก นักเรียนจะเริ่มนับจังหวะตก จากข้อใด
 - ก. ก้าวเท้าซ้าย
 - ข. ก้าวเท้าขวา
 - ค. ยกเท้าข้างใดข้างหนึ่ง
 - ง. เมื่อเท้าซ้าย /ขวาตกพื้น

จุดประสงค์ ข้อ 5. สามารถอ่านโน้ตขลุ่ยเพียงออและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

18. ข้อใดคือสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงระดับเสียง เร
 - ก. 0
 - ข. ร
 - ค. 3
 - ง. ล

19. ข้อใดคือสัญลักษณ์ในการบรรเลง วนซ้ำอีกรอบ ?

- ก. (: :)
- ข. / - - - - /
- ค. ()
- ง. () ()

20. ข้อใดที่เริ่มบรรเลงในจังหวะตก ที่ 1

- ก. / - - - - / ต ร ม ร ต / ร ม ร ต ล /
- ข. / ล ช ม ร / ต ม ต ร / ม - - - - /
- ค. / - ต ร ม / - - ช ม /
- ง. / - - - - ต / ร ม ร ต / ล - - ต / ร

21. อัตราจังหวะชั้นเดียว เมื่อกำหนดให้เป็นจังหวะฉิ่ง จะอยู่ในข้อใด

- ก. - - - - / - - - - ฉิ่ง / - - - - / - - - - ฉับ /
- ข. - - - - / - - - - ฉิ่ง / - - - - ฉับ / - - - - ฉิ่ง /
- ค. - ฉิ่ง - ฉับ / - ฉิ่ง - ฉับ / - ฉิ่ง - ฉับ /
- ง. - - - - ฉิ่ง / - - - - ฉิ่ง / - - - - ฉับ / - - - - ฉับ /

22. เมื่อเห็นตัวโน้ตดนตรี “ ต ร ช ” ในทางปฏิบัติจะบรรเลงอย่างไร

- ก. เป่าลมเสียงระดับปกติ
- ข. เป่าเพิ่มลมให้ระดับเสียงสูงขึ้น
- ค. เป่าลมระดับปกติและระดับสูงขึ้น
- ง. เป่าลมให้ระดับเสียงแผ่วเบา

จุดประสงค์ข้อที่ 6 สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออ ในบทเพลงล่องน่านใหญ่ เพลงลาวดวงเดือน และ เพลงค่างควากินกล้วย ได้อย่างถูกต้อง

23. ข้อใดคือกลุ่มตัวโน้ตเพลงล่องน่านใหญ่

- ก. ต ร ม ช ต ร ต ต ต ต
- ข. ช ม ร ต ร ม ช ล ต ร
- ค. ม ร ต ล ช ม ช ล ต
- ง. ล ช ช ช ม ช ม ร ม

24. เพลงลาวดวงเดือน เกี่ยวข้องกับข้อใด

- ก. อัตราจังหวะ สามชั้น
- ข. อัตราจังหวะ สองชั้น
- ค. อัตราจังหวะ ชั้นเดียว
- ง. เป็นเพลงที่มีจังหวะเร็วมาก

25. ข้อใดคือกลุ่มตัวโน้ตเพลงลาวดวงเดือน

- ก. ด ร ม ช ดัร่ดัดัด
- ข. ช่มร่ดัดัด ล ดัร่
- ค. มร่ดัด ล ช ม ช ล ดั
- ง. ล ช ช ช ม่มร่ดัด

26. ข้อใดคือกลุ่มตัวโน้ตเพลงค่างควากินกล้วย

- ก. ด ร ม ช ดัร่ดัดัด
- ข. ช่มร่ดัดัด ล ดัร่
- ค. มร่ดัด ล ช ม ช ล ดั
- ง. ล ช ช ช ม่มร่ดัด

จุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ 7.สามารถบรรเลงเดี่ยวและรวมวง ได้อย่างถูกต้อง

27.ข้อใดที่ทำให้นักเรียนสามารถบรรเลงเดี่ยวขลุ่ยได้อย่างถูกต้อง

- ก. ฝึกฟังเสียงขลุ่ยจากครูผู้สอน บ่อย ๆ
- ข. เข้าใจหลักการและฝึกฝนจนชำนาญ
- ค. ดูวิดีโอเกี่ยวกับการเป่าขลุ่ย เสมอ ๆ
- ง. เรียนแบบครูพักแล้วลักจำ

28.ขณะที่กำลังบรรเลงเพลงลาวดวงเดือน ควรวางบุคลิก อย่างไร

- ก. กระฉับกระเฉงตามจังหวะเพลง
- ข. ขยับท่วงท่า มีจังหวะลีลาที่น่าชม
- ค. วางสีหน้าท่าทางตามอารมณ์เพลง
- ง.วางสีหน้าท่าทางเฉย ๆ

29.เมื่อมีการบรรเลงรวมวง สิ่งหนึ่งจะทำหน้าที่เป็นจุดศูนย์รวมจังหวะ ได้แก่ข้อใด

- ก. กลอง
- ข. นักร้อง
- ค. ฉิ่ง
- ง. ฉาบ

30.ขณะที่การบรรเลงดนตรีรวมวง นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร

- ก. พยายามบรรเลงดัง ๆ เพื่อเป็นจุดเด่นในวง
- ข. รอฟังท่อนที่จะต้องบรรเลงเดี่ยวในวง
- ค. เตรียมบรรเลงไปตามจังหวะทำนองเพลง
- ง. ฟังการให้สัญญาณบรรเลงจากเพื่อนใกล้เคียง

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	เฉลย	ข้อที่	เฉลย
1	ค	16	ข
2	ก	17	ง
3	ข	18	ข
4	ก	19	ก
5	ค	20	ง
6	ง	21	ค
7	ง	22	ก
8	ง	23	ค
9	ค	24	ข
10	ข	25	ก
11	ข	26	ง
12	ข	27	ข
13	ค	28	ค
14	ข	29	ค
15	ค	30	ค

**แบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson)
สาระดนตรีเรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

คำชี้แจง

แบบวัดความพึงพอใจฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบวัดเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรีเรื่อง ขลุ่ยเพียงออ
ตอนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 แบบวัดความพึงพอใจ มีทั้งหมด 25 ข้อ

ข้อความต่อไปนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรีเรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน ซึ่งมี 5 ระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็น 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับความคิดเห็น 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับความคิดเห็น 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับความคิดเห็น 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ขั้นที่ 1 การเรียนรู้ฯ และ ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม					
1. เรียนรู้การเป่าขลุ่ยเพียงออโดยดูการสาธิตของครูผู้สอน					
2. เริ่มต้นฝึกเป่าขลุ่ยโดยใช้บทเพลงไล่บันไดเสียง					
3. การฝึกเล่นดนตรีไทยทำให้ข้าพเจ้ามีความสุขและความอดทน					
4. การสลัดนิ้วมือขวา – ซ้ายและเขยิบเท้าซ้ายขวาเพื่อเตรียมฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออ					
5. การกำหนดจังหวะโดยเชื่อมโยงการเคลื่อนไหวร่างกายกับการฝึกทักษะเป่าขลุ่ยเพียงออ					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม					
6. การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ ตามขั้นตอนการฝึกเป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันจนนำไปสู่ความสำเร็จ					
7. ครูอธิบายเนื้อหาสาระและสาธิตการเป่าขลุ่ยเพียงออให้นักเรียนดูและฝึกปฏิบัติตามจนสำเร็จ					
8. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามและสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ในขั้นตอนการปฏิบัติอยู่เสมอ					
9. ครูให้นักเรียนเริ่มฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออจากเพลงง่ายไปสู่เพลงที่ยากขึ้นเป็นลำดับ					
10. ครูผู้สอนแนะนำและสอนเสริมให้สำหรับนักเรียนที่เรียนซ้ำปฏิบัติตามไม่ทัน					
ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง					
11. ครูผู้สอนมีการเสริมแรงโดยกระตุ้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเป่าขลุ่ยเพียงออจนสำเร็จ					
12. ขลุ่ยเพียงออสามารถฝึกปฏิบัติได้ไม่จำกัดสถานที่และเวลา					
13. ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออจนมีความรู้และปฏิบัติได้					
14. ข้าพเจ้ามีความสุขและสนุกสนานทุกครั้งที่ได้เคลื่อนไหวร่างกายขณะฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออ					
15. ข้าพเจ้ามีความชื่นชอบและจะสืบทอดอนุรักษ์ดนตรีไทย					
ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ					
16. ครูมีขั้นตอนการฝึกปฏิบัติขลุ่ยเพียงอออย่างหลากหลาย					
17. นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัตินอกชั่วโมงเรียนได้					
18. ครูกำหนดเวลาในการแสดงออกหลังการฝึกปฏิบัติ					
19. ครูมีขั้นตอนการสร้างความมั่นใจในการแสดงออก					
20. ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อการสอนของครู					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ชั้นที่ 6 ชั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ และชั้นที่ 7 ชั้นการคิดริเริ่ม 21. ครูแจ้งผลการประเมินการปฏิบัติและผลการทดสอบทุกครั้ง					
22. ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินทักษะปฏิบัติเสมอ					
23. ผู้เรียนสามารถกำหนดพื้นที่ในการฝึกปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ					
24. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างสร้างสรรค์อยู่เสมอ					
25. ครูมักจะชมเชยและให้แสดงออกเมื่อสามารถบรรเลงเพลงได้และมีผลคะแนนดี					

ตอนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตาราง 13 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson)
 สาระดนตรีเรื่อง ขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะพื้นฐาน ศ 23102
 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

รายการตรวจสอบคุณภาพ ของแผนการจัดการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน						\bar{X}	ระดับ ความ คิดเห็น
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่							
	1	2	3	4	5	6		
1. สาระสำคัญ								
1.1 เขียนสั้น กระชับ เข้าใจง่ายได้ใจความสำคัญ	4.67	4.67	5.00	5.00	4.67	4.67	4.78	เหมาะสม มากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้ สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	4.67	4.67	4.67	5.00	5.00	4.78	เหมาะสม มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	เหมาะสม มากที่สุด
2.2 การใช้ภาษา เข้าใจง่าย ชัดเจน	5.00	5.00	4.67	4.67	4.67	5.00	4.83	เหมาะสม มากที่สุด
2.3 ประเมินผลได้ตาม สภาพจริง	4.67	4.67	4.67	5.00	5.00	4.67	4.78	เหมาะสม มากที่สุด
2.4 ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ	4.67	4.33	4.67	4.67	5.00	4.67	4.67	เหมาะสม มากที่สุด
3. สาระการเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	4.67	4.67	5.00	4.67	4.67	5.00	4.78	เหมาะสม มากที่สุด
3.2 มีความชัดเจน และ น่าสนใจ	5.00	4.67	4.67	5.00	4.67	5.00	4.83	เหมาะสม มากที่สุด
3.3 มีความเหมาะสมกับ ระดับชั้นของผู้เรียน	4.67	5.00	5.00	4.67	4.67	4.67	4.78	เหมาะสม มากที่สุด
3.4 มีความเหมาะสมกับ เวลา	4.00	4.33	4.33	4.00	4.33	4.67	4.28	เหมาะสม มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการตรวจสอบคุณภาพ ของแผนการจัดการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน						\bar{X}	ระดับ ความ คิดเห็น
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่							
	1	2	3	4	5	6		
4. กิจกรรมการเรียนรู้								
4.1 สอดคล้องกับขั้นตอน การจัดกิจกรรมตามแนวคิด ทฤษฎีของซิมป์สัน(Simpson)	5.00	4.67	4.67	4.67	5.00	5.00	4.83	เหมาะสม มากที่สุด
4.2 เรียงลำดับจากกิจกรรม จากง่ายไปหายาก	4.67	4.67	4.67	5.00	4.67	4.67	4.72	เหมาะสม มากที่สุด
4.3 ได้รับความสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.33	4.33	4.67	5.00	4.33	4.33	4.50	เหมาะสม มาก
4.5 เหมาะสมกับเวลา	4.67	5.00	5.00	4.67	5.00	5.00	4.89	เหมาะสม มากที่สุด
5. สื่อการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	5.00	4.72	เหมาะสม มากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	4.67	4.67	4.67	5.00	4.67	5.00	4.78	เหมาะสม มากที่สุด
5.3 สอดคล้องกับขั้นตอน ตามแนวคิดทฤษฎีของซิมป์สัน (Simpson)	5.00	4.67	4.67	5.00	5.00	5.00	4.89	เหมาะสม มากที่สุด
5.5 มีความเหมาะสมกับวุฒิ ภาวะและความพร้อมของ ผู้เรียน	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	5.00	4.72	เหมาะสม มากที่สุด
5.6 สะดวกต่อการนำไปใช้	4.67	5.00	4.67	5.00	4.67	5.00	4.83	เหมาะสม มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการตรวจสอบคุณภาพ ของแผนการจัดการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน						\bar{X}	ระดับ ความ คิดเห็น
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่							
	1	2	3	4	5	6		
6.ประเมินผลการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	4.67	เหมาะสม มากที่สุด
6.2 สอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	4.67	4.67	5.00	4.67	4.67	4.67	4.72	เหมาะสม มากที่สุด
6.3 วิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การวัดผล ประเมินผลได้ชัดเจน	4.67	5.00	4.67	4.67	4.67	4.67	4.72	เหมาะสม มากที่สุด
6.4 ครอบคลุมด้านทักษะ ปฏิบัติตามแนวคิด ทฤษฎี ของ ซิมป์สัน (Simpson)	4.67	4.67	4.67	5.00	4.67	5.00	4.78	เหมาะสม มากที่สุด
รวมคะแนน	107.72	108.04	108.72	109.71	108.71	111.03	108.95	-
คะแนนเฉลี่ย	4.68	4.70	4.73	4.77	4.73	4.83	4.74	เหมาะสม มากที่สุด
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.21	0.20	0.16	0.23	0.19	0.20	0.13	-

เกณฑ์การประเมิน

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ตาราง 14 ค่าของความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาศิลปะพื้นฐาน สาระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ
จำนวน 30 ข้อ

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
17	0	+1	0	1	0.33	ไม่สอดคล้อง
18	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
21	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
26	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
27	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 15 ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาศิลปะพื้นฐาน สาระดนตรี เรื่อง ขลุ่ยเพียงออ

ข้อที่	IOC	ค่าอำนาจจำแนก (B)	สรุปผล
1	1.00	0.28	ใช้ได้
2	1.00	0.21	ใช้ได้
3	1.00	0.34	ใช้ได้
4	1.00	0.41	ใช้ได้
5	1.00	0.29	ใช้ได้
6	1.00	0.31	ใช้ได้
7	1.00	0.38	ใช้ได้
8	0.67	0.36	ใช้ได้
9	1.00	0.45	ใช้ได้
10	0.67	0.32	ใช้ได้
11	1.00	0.38	ใช้ได้
12	1.00	0.45	ใช้ได้
13	1.00	0.39	ใช้ได้
14	1.00	0.29	ใช้ได้
15	1.00	0.43	ใช้ได้
16	1.00	0.33	ใช้ได้
17	0.33	0.33	ใช้ได้
18	0.67	0.31	ใช้ได้
19	1.00	0.24	ใช้ได้
20	0.67	0.30	ใช้ได้
21	0.67	0.24	ใช้ได้
22	1.00	0.33	ใช้ได้
23	1.00	0.34	ใช้ได้
24	1.00	0.41	ใช้ได้
25	1.00	0.29	ใช้ได้
26	1.00	0.35	ใช้ได้
27	0.67	0.44	ใช้ได้
28	1.00	0.20	ใช้ได้
29	1.00	0.29	ใช้ได้
30	1.00	0.28	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ทั้งหมด = 0.87

ตาราง 16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของ แบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สาระดนตรีเรื่อง ขลุ่ยเพียงออ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 17 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระคนตรีเรื่อง ชลู่เพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	ดัชนีความสอดคล้อง(IOC)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปผล
1	1.00	0.66	ใช้ได้
2	1.00	0.54	ใช้ได้
3	1.00	0.58	ใช้ได้
4	1.00	0.76	ใช้ได้
5	0.67	0.60	ใช้ได้
6	1.00	0.82	ใช้ได้
7	1.00	0.68	ใช้ได้
8	1.00	0.62	ใช้ได้
9	1.00	0.88	ใช้ได้
10	1.00	0.68	ใช้ได้
11	1.00	0.74	ใช้ได้
12	0.67	0.56	ใช้ได้
13	1.00	0.64	ใช้ได้
14	1.00	0.92	ใช้ได้
15	1.00	0.80	ใช้ได้
16	1.00	0.84	ใช้ได้
17	1.00	0.92	ใช้ได้
18	1.00	0.62	ใช้ได้
19	1.00	0.92	ใช้ได้
20	1.00	0.40	ใช้ได้
21	1.00	0.70	ใช้ได้
22	0.67	0.62	ใช้ได้
23	1.00	0.64	ใช้ได้
24	1.00	0.70	ใช้ได้
25	1.00	0.53	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่น (α) ทั้งหมด = 0.82

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายกับการฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออ

ภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายกับการฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออ

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ 0530.1(32)/ว 135

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
41000

8 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์เสนีย์ ชันขวา

ด้วยนายสมิง สงไพรสน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่น พ.24 ระบบพิเศษ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่องขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ธนดล ภูสีฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง)
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
โทรศัพท์ 0-4224-6363
โทรสาร 0-4224-6364

ที่ ศธ 0530.1(32)/ว 135

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
41000

8 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์สุदारักษ์ สุวรรณทอง

ด้วยนายสมิง สงไพรงาน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่น พ.24 ระบบพิเศษ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารสนเทศ เรื่องขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ธนดล ภูสีฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชุกำแพง)
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
โทรศัพท์ 0-4224-6363
โทรสาร 0-4224-6364

ที่ ศธ 0530.1(32)/ว 135

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
41000

8 ตุลาคม 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์กัญจน์กมล มาลี

ด้วยนายสมิง สงไพรสน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่น พ.24 ระบบพิเศษ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) สารระดนตรี เรื่องขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ธนดล ภูสีฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำเนิด)
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
โทรศัพท์ 0-4224-6363
โทรสาร 0-4224-6364

ประวัติย่อของผู้ศึกษา

ประวัติย่อของผู้ศึกษา

ชื่อ นายสมิง สงไพรสน
วันเกิด วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2515
สถานที่เกิด อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 136/1 ตำบลกุดดินจี่ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู 39350
ตำแหน่งหน้าที่การงาน ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนฝิ่งแดงวิทยาสรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู 39350
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2531 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนโนนสูงพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2533 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนโนนสูงพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2537 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิทยาลัยครูอุดรธานี
พ.ศ. 2556 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

